

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА УГЪРЧИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.

(Приет с Решение № 222/31.05.2021 г. на Общински съвет-Угърчин по

Протокол № 21/31.05.2021 г.)

Съдържание

1. Увод	11
2. Част I - Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната община.....	16
2.1. Географски обхват: граници, площ, населени места и кметства.....	16
2.1.1. Местоположение, съседство и административен център.....	17
2.1.2. Пространствено развитие.....	17
2.1.3. Природно-ресурсен потенциал.....	18
2.1.4. Историческо наследство.....	23
2.2. Местна икономика.....	24
2.2.1. Ситуационен анализ на икономиката в общината.....	24
2.2.2. Икономиката по сектори.....	27
2.3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси.....	34
2.3.1. Демографска динамика и структура на населението, естествен прираст.....	34
2.3.2. Икономическа активност, заетост, равнище на безработица.....	40
2.3.3. Доходи на домакинствата, средна продължителност на живота, бедност и неравенства.....	45
2.3.4. Етно-конфесионална структура. Управление на конфесионалните общности.....	46
2.4. Образователна система: образователна, териториална структура и тенденции.....	47
2.5. Здравеопазване и обществено здраве.....	48
2.6. Туризъм.....	48
2.7. Спорт, физическа активност и масовост.....	49
2.8. Социални услуги.....	49
2.9. Културни дейности.....	50
2.10. Състояние на инфраструктурата в общината: транспортна свързаност и достъпност и териториална интегрираност.....	51
2.10.1. Териториална структура на транспортната система. Транспортна достъпност и ефективност.....	51
2.10.2. Енергийна мрежа и ВЕИ. Енергийна ефективност.....	57
2.10.3. Телекомуникационна мрежа.....	57
2.11. Екология: състояние и устойчивост на околната среда.....	58
2.11.1. Състояние и ефективност на екологичната инфраструктура.....	58
2.11.2. Екологични услуги: водоснабдяване и канализация, пречистване на питейни и отпадъчни води, организация и управление на битовите отпадъци.....	59
2.12. Анализ на административния капацитет на общинската администрация за реализация на ПИРО.....	61
2.12.1. Структура на общинската администрация: функционален капацитет.....	61
2.12.2. Укрепване на административния капацитет.....	63
2.12.3. Административен капацитет на общинската администрация: състояние, оценка и укрепване.....	64
2.13. Дейности в сектор култура.....	66
2.13.1. Териториална структура на културно-историческото наследство.....	66
2.13.2. Културно-исторически ценности и политики за достъпност.....	78
2.14. Селищна мрежа и жилищен сектор.....	78
2.14.3. Жилищен сектор: състояние и насоки.....	79
2.15. Културно наследство в гр. Угърчин.....	81
2.15.1. Паметници от изключителна културна стойност.....	82
2.15.2. Наследствени елементи с местно значение.....	82
2.15.3. Съвременни градски елементи.....	84
2.15.4. Съхранение на градския исторически пейзаж.....	84

2.16. Съседство на община Угърчин: анализ, оценка и насоки.....	84
2.16.1. Оценка на съседството с общини от I ранг.....	85
2.16.2. Оценка на съседството с общини от II ранг.....	85
2.16.3. Силни страни на съседството и ограничения за развитие.....	85
2.16.4. Съвместни проекти за изпълнение със съседни общини – Трябва да ги дадат от община Угърчин.....	85
2.17. Инфраструктурни проекти с национално и регионално значение в общината.....	86
2.18. Интегриран SWOT анализ.....	86
2.19. Взаимообвързаност на общината с районите на национално ниво (в съответствие с НЦТР).....	87
3. Част II. Цели и приоритети за развитие за периода 2021 – 2027г. на община Угърчин.....	95
3.1. Подход при разработване на стратегическата част на ПИРО на община Угърчин.....	95
3.2. Стратегическа рамка на община Угърчин за периода 2021-2027г.....	97
3.2.1. Визия на община Угърчин за периода 2021-2027г.....	97
3.2.2. Стратегически цели.....	97
3.2.3. Приоритети за развитие и мерки за изпълнение.....	98
3.3. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО.....	100
3.3.1. Система за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО.....	100
3.3.2. Дейности по наблюдение и оценка на ПИРО.....	101
3.3.3. Система от индикатори.....	101
3.3.4. Източници на информация.....	102
3.3.5. Видове индикатори.....	102
4. Част III. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност.....	103
5. Част IV. Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини.....	116
5.1. Приоритетни зони за въздействие в общината.....	116
5.2. Пространствена структура на зоните за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие).....	119
6. Част V. Програма за реализация на ПИРО и характеристика на интегрирания подход за развитие.....	120
7. Част VI. Програма за развитие на туризма на територията на община Угърчин.....	122
8. Част VI. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия.....	130
8.1. Сектор „Селско стопанство“.....	133
8.2. Сектор „Води“.....	140
8.3. Сектор „Биоразнообразие“.....	142
8.4. Сектор „Туризъм“.....	144
8.5. Сектор „Човешко здраве“.....	146
9. Част VII. Действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО Угърчин.....	151
Индикатори за продукт.....	152
Индикатори за резултати.....	152
10. Част VIII. Предварителна оценка на основание чл.32 от ЗРР.....	152
Заключение.....	153
Приложения.....	154

Списък на графиките

Графика № 1 Граници на община Угърчин.....	16
Графика № 2 Класификация на териториалните единици за статистически цели в България.....	16
Графика № 3. БВП на човек от населението в Северозападен район по области за периода 2016-2018 г.....	24
Графика № 4. Разпределение на Брутната добавена стойност (БДС) към 31.12.2018г. на национално ниво и област Ловеч към 2018г.....	25
Графика № 5. Добавена стойност по факторни разходи на нефинансовите предприятия в община Угърчин за 2018г.....	25
Графика № 6. Динамика в броя на нефинансовите предприятия на територията на община Угърчин за периода 2014-2018г.....	26
Графика № 7. Динамика на НПП и произведената продукция от нефинансовите предприятия в община Угърчин за периода 2016-2018г. (хил. лв.).....	26
Графика № 8 Разходи за придобиване на ДМА в община Угърчин за периода 2016-2018г. (хил. лв.).....	27
Графика № 9. Разпределение на населението по общини в област Ловеч към 31.12.2019г.....	34
Графика № 10. Динамика на населението на община Угърчин за периода 2013-2019г.....	34
Графика № 11. Възрастова структура на населението на РБългария, Северозападен район на планиране, област Ловеч и община Угърчин към 31.12.2018 г.....	36
Графика № 12. Динамика на възрастовата структура на населението на община Угърчин за периода 2013-2019 г.....	37
Графика № 13. Динамика в половата структура на населението на община Угърчин за периода 2013-2019г.....	38
Графика № 14. Естествен прираст на населението на община Угърчин за периода 2013-2019г.....	39
Графика № 15. Механичен прираст на населението на община Угърчин за периода 2013-2019 г.....	40
Графика № 16. Динамика в равнището на безработица на община Угърчин за периода 2013-2019 г.....	41
Графика № 17. Динамика в равнището на средната годишна работна заплата в община Угърчин за периода 2013-2018 г.....	45
Графика № 18. Органиграма на общинска администрация Угърчин.....	61
Графика № 19. Рейтинг на ПДИ за активна прозрачност на община Угърчин.....	65
Графика № 20. Селищна мрежа на община Угърчин.....	79
Графика № 21. Съседство на община Угърчин.....	84
Графика № 22. Стратегическа рамка на община Угърчин за периода 2021-2027г.....	97

Списък на таблиците

Таблица № 1. Населени места в общината и категоризация.	17
Таблица № 2. Надморска височина на населените места в рамките на община Угърчин.	19
Таблица № 3. Баланс на територията на община Угърчин към 31.12.2011 г. по вид територия.	21
Таблица № 4. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Преработващата промишленост“ към 31.12.2018 г.	27
Таблица № 5. Земеделски стопанства на територията на община Угърчин за периода 2014-2019г.	28
Таблица № 6. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ към 31.12.2018 г.	29
Таблица № 7. Засети земи с основни земеделски култури за периода 2008-2012г. (дка)	29
Таблица № 8. Отглеждани животни на територията на община Угърчин през периода 2012-2015 г.	30
Таблица № 9. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“ към 31.12.2018 г.	32
Таблица № 10. Обекти в сферата на туризма на територията на община Угърчин.	33
Таблица № 11. Реализирани нощувки в обектите за настаняване за периода 2014-2019 г.	33
Таблица № 12. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ към 31.12.2018 г.	33
Таблица № 13. Динамика на населението по населени места в община Угърчин за периода 2015-2019 г.	35
Таблица № 14. Темп на намаляване на населението на територията на община Угърчин за периода 2013-2019 г.	35
Таблица № 15. Възрастова структура на населението на общината към 2018 г.	36
Таблица № 16. Динамика в коефициентът на естествен прираст на населението на РБългария, Северозападен район на планиране, област Ловеч и община Угърчин.	39
Таблица № 17. Безработица в община Угърчин за периода 2014-2018 г.	41
Таблица № 18. Структура регистрираните безработни лица в община Угърчин за периода 2016-2018 г.	42
Таблица № 19. Относителен дял на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Угърчин за 2018г. в нефинансовите предприятия по икономически дейности.	45
Таблица № 20. Основни показатели за жилищния фонд в община Угърчин за 2011г. и 2018 г.	46
Таблица № 21. Етническа структура на населението на община Угърчин към 2011 г.	46
Таблица № 22. Основни показатели за образователната система на територията на общината.	48
Таблица № 23. Читалища на територията на община Угърчин.	50
Таблица № 24. Републикански пътища на територията на община Угърчин.	52
Таблица № 25. Общински пътища в община Угърчин.	52
Таблица № 26. Обобщена справка за дължините на общинските пътища в община Угърчин.	53
Таблица № 27. Кметове на кметства/кметски заместници в община Угърчин по населени.	63
Таблица № 28. Недвижими културни ценности на територията на община Угърчин.	66

Таблица № 29. Жилищни сгради по материал на външните стени на сградата към 2018 г.	80
Таблица № 30. Жилища по брой на стаите към 2018 г.	80
Таблица № 31. Жилища по форма на собственост към 2018 г.	80
Таблица № 32. Рискове.....	137

Използвани съкращения

АЗ	Агенция по заетостта
АНКПР	Актуализирана национална концепция за пространствено развитие
АПИ	Агенция Пътна инфраструктура
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
БАСЕТ	Българска асоциация за селски и екологичен туризъм
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЦ	Водоелектрическа централа
ВОИ	Вътрешни отоплителни инсталации
ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ГИС	Географска информационна система
ГКПП	Гранично-контролен пропускателен пункт
ГПМ	Газопреносна мрежа
ГППДМП	Групова практика за първична дентална медицинска помощ
ГС	Газоразпределителна станция
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСГРАОН	Единна система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението
ЕСМ	Енергоспестяващи мерки
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗА	Закон за администрацията

ЗЗРК	Закон за закрила и развитие на културата
ЗЗТ	Закон за защита на територията
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПКОНПИ	Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИЗП	Използваеми земеделски площи
ИПВГР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИППМП	Индивидуална практика за първична медицинска помощ.
ИППДМП	Индивидуална практика за първична дентална медицинска помощ
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата на ЕС в България
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
КЕП	Коефициент за естествен прираст
КФ	Кохезионен фонд
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МИ	Министерство на икономиката
МИГ	Местна инициативна група
МК	Министерство на културата
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите

МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
МС	Министерски съвет
МТ	Министерство на туризма
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
НЕЛК	Национална експертна лекарска комисия
НЕМ	Национална екологична мрежа
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НИРД	Научно-изследователска и развойна дейност
НКЖИ	Национална компания „Железопътна инфраструктура“
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НКЦ	Недвижими културни ценности
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НЦТР	Национален център за териториално развитие
НЧ	Народно читалище
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОП	Оперативна програма
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПЛ	Общопрактикуващ лекар
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 година
ОПТ	Оперативна програма „Транспорт“
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОПТТИ	Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“

ОУПО	Общ устройствен план на община
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионално развитие
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейна вода
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РСРП	Регионални схеми за пространствено развитие
СБДПЛР	Специализирана болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация
СГО	Структури на гражданското общество
СЗР	Северозападен район от ниво 2
СИР	Североизточен район от ниво 2
СЦР	Северен централен район от ниво 2
ТЕЛК	териториална експертна лекарска комисия
ТП	Териториално поделение
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ
ЮЗР	Югозападен район от ниво 2
NUTS	Nomenclature des unités territoriales statistiques – Обща класификация на териториалните единици за статистически цели

Речник на използваните термини

Агломерационен ареал – “Functional Urban Area” (FUA) – активна част от територията на община или на група общини, в която се осъществяват интензивни функционални връзки между града-център и други населени места и обекти.

Агломерационно ядро – самостоятелен град-център или с пространствено приобщени към него съседни населени места и други обекти в обща непрекъсната пространствена система.

Брутен вътрешен продукт (БВП) – характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната.

Електронно управление (е-управление) – Управление в електронна среда на нормативните взаимосвързки, административните процеси и обслужване и взаимодействието с потребителите с използване на информационни, статистически и математически модели и методи на обработка на данни, информация и знания, които осигуряват по-високо ниво на ефективност на управлението.

Малки населени места – села или градове съгласно градовете с население до 30 000 жители. (Наредба 7 МРРБ, Допълнителни разпоредби § 1)

Местообитание – район със специфични абиотични и биотични фактори, в който определен растителен или животински вид се намира в някои от стадите на своя жизнен цикъл. (ЗЗТ, §1 т.9 от Допълнителните разпоредби)

Оси на урбанистично развитие – (полицентрични зони), пространства с линеен характер, формирани при интегрирането на полюсите на развитие с транспортно-комуникационната мрежа на страната.

Производителност на труда – съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздаден продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период.

Пространствено планиране – процесът на създаване на териториална основа за координиране на секторните политики на национално, регионално и местно ниво чрез система от йерархично обвързани документи, които в съответствие с териториалния потенциал определят стратегията за интегрирано пространствено развитие.

Пространствено развитие – еволюцията на територията във всичките ѝ измерения (икономически, социални, екологични и физически).

Територии с особена териториалноустройствена защита – защитени територии за природозащита по Закона за защитените територии, за културно-историческа защита по Закона за културното наследство, други територии със специфична характеристика, чийто режим на устройство и контрол се уреждат в отделни закони (високопланинските и крайграничните територии, морското крайбрежие, територията на Столицата и други), свлачищните територии.

Трансевропейска транспортна мрежа (TEN-T) – обща транзитна транспортна система от автомобилни пътища, железопътни линии, водни пътища, пристанища и летища на Европейския съюз.

Изменението на климата се отнася до промяна в климата, дължаща се пряко или косвено на човешката дейност, която променя състава на глобалната атмосфера и която е в допълнение към естествената променливост на климата, наблюдавана в сравними периоди от време.

Глобалното затопляне се отнася до постепенното нарастване, наблюдавано или прогнозирано, на глобалната повърхностна температура, като една от последиците от засилването на радиацията, причинено от антропогенни емисии.

Адаптацията е процес на адаптиране към действителните или очакваните неблагоприятни последици от изменението на климата и предприемане на подходящи действия за предотвратяване или свеждане до минимум на щетите, които те могат да причинят. В човешките системи адаптацията има за цел да намали или да избегне вредата или да използва полезните възможности. В някои природни системи човешката намеса може да улесни адаптирането към очаквания климат и неговите последици.

Смекчаване (на изменението на климата) е човешка намеса за намаляване на източниците или подобряване на поглъщането на парникови газове (ПГ).

Уязвимост към изменението на климата е степента, до която всяка система е възприемчива и не може да се справи с негативните въздействия, които изменението на климата ѝ налага. Уязвимостта е функция на естеството, величината и степента на изменение на климата, на които е изложена системата и нейната чувствителност и адаптивен капацитет.

Устойчивостта е противоположна на уязвимостта и се определя като способността на социалната или екологичната система да абсорбира смущенията, като при това запазва същата основна структура и начини на функциониране, способност за самоорганизация и способност да се адаптира към стреса и промяната.

Рискът е потенциалната възможност от последствия, при които в залог има нещо стойностно и резултатът е несигурен, като се отчита разнообразието на стойностите в залог. Рискът често се представя като вероятност за възникване на опасни събития или тенденции, умножени с въздействията, ако тези събития или тенденции се появяват.
2. Част първа Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Угърчин.

1. Увод

Планът за интегрирано развитие на община Угърчин (ПИРО Угърчин) за периода 2021-2027 години е средносрочен стратегически документ и основен инструмент за управлението на общината през следващите седем години.

ПИРО Угърчин е разработен в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, а също така и с националните и регионалните цели и приоритети за развитието на България, като включва и разпоредбите, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър за територията на общината. Освен това планът е в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за същия период и особено в частта на политика 5 „Европа по-близо да гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“.

Цели и обхват на ПИРО Угърчин

ПИРО Угърчин е част от системата от стратегически документи. Той интегрира регионалното и пространственото развитие на общината. Вследствие направения анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциала за развитие на общината, природното и културно наследство, съществуващите проблеми и мястото на общината в областното, регионалното и националното пространство са дефинирани визията и приоритетите за нейното развитие и планирани мерките за постигането им. Планирането и изпълнението включва интегрирани подходи за териториално и градско развитие, както и на местни инициативи, с които ще се постигнат националните цели и приоритети за регионално и местно развитие.

ПИРО Угърчин е разработен за цялата територия на общината, но са определени зони за прилагане на интегриран подход за решаване на анализирания нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и съвместни действия със съседни общини.

Структура и съдържание на ПИРО Угърчин

Структурата на ПИРО Угърчин е в съответствие с разпоредбите на чл. 13 от ЗРР и Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО 2021-2027 години, публикувани от МРРБ.

Документът е разработен съгласно следната структура:

1. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Угърчин, включващ:
 - обща характеристика на общината: местоположение, географски особености, природни ресурси;
 - местна икономика;
 - социална сфера и човешки ресурси;
 - инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията;
 - екологично състояние и рискове;
 - анализ на административния капацитет на общинската администрация;
 - анализ на културно-историческото наследство;
 - връзките на общината със съседните общини;
 - големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение;
 - SWOT анализ;
2. Цели и приоритети за развитие на общината за периода 2021-2027;
3. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност;
4. Определяне на зони за прилагане на интегриран подход - приоритетни зони за въздействие;
5. Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие;
6. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия;
7. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО;
8. Предварителна оценка, съгласно условията на чл. 32 от ЗРР;
9. Приложения 1, 1А, 2 и 3.

Законодателна рамка

Разработването на ПИРО е регламентирано в ЗРР, както и в Правилника за прилагане на ЗРР (ППЗРР), като планът за интегрирано развитие на общината е част от системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие. Йерархията на стратегическите документи е: АНКПР, Интегрирана териториална стратегия за развитие на СЗР, ПИРО Угърчин. Те се изготвят за период от 7 години, като ПИРО определя за този период целите и приоритетите за развитието на общината в съответствие с тези, посочени в ОУПО и интегрираната страт. Законодателна рамка

Разработването на ПИРО е регламентирано в ЗРР, както и в Правилника за прилагане на ЗРР (ППЗРР), като планът за интегрирано развитие на общината е част от системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие. Йерархията на стратегическите документи е: АНКПР, Интегрирана териториална стратегия за развитие на СЗР, ПИРО Угърчин. Те се изготвят за период от 7 години, като ПИРО определя за този период целите и приоритетите за развитието на общината в съответствие с тези, посочени в ОУПО и интегрираната стратегия за развитието на СЗР.

Стратегически документи

Да преобразим света: програма до 2030 година за устойчиво развитие, приета от Организацията на обединените нации (ООН) през септември 2015 година (Програма 2030) представлява нова амбициозна рамка за постигане на устойчиво развитие и изкореняване на бедността.

Документ за размисъл Към устойчива Европа до 2030 година – изтъква необходимостта от ускоряване на действията както в рамките на ЕС, така и в другите части на света с цел изпълнение на визията и целите на Програма 2030 на ООН. За целта ЕС поставя основите на политиката за устойчиво бъдеще:

- от линейна към кръгова икономика;
- устойчивост от фермата до трапезата;
- енергетика, сгради и мобилност, ориентирани към бъдещето;
- гарантиране на социално справедлив преход.

Национална програма за развитие България 2030 – прилага приоритетите на ЕС към националните нужди и специфики и определя три стратегически цели:

- технологична трансформация;
- демографски подем;
- намаляване на неравенствата.

с 5 оси на развитие:

- **Иновативна и интелигентна България** с три национални приоритета: образование и умения; наука и научна инфраструктура; интелигентна индустрия;
- **Зелена и устойчива България** – с три национални приоритета: кръгова и нисковъглеродна икономика; чист въздух и биоразнообразие; устойчиво селско стопанство;
- **Свързана и интегрирана България** – с три национални приоритета: транспортна свързаност; цифрова свързаност; местно развитие;

- **Отзивчива и справедлива България** – с два национални приоритета: институционална рамка и социално включване;
- **Духовна и жизнена България** – с два национални приоритета: здраве и спорт; култура, наследство и туризъм.

Интегрирана териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Северозападен регион 2021-2027 – средносрочен стратегически планов документ, определящ политическата, икономическата, пространствената и тематичната рамка на развитието на региона за периода 2021-2027 години, разработен в съответствие с НКПР и АНКПР и отчита секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда. В него са дефинирани следните приоритети за развитието на региона:

- Подкрепа на регионалните потенциали за устойчив растеж;
- Инвестиране в човешкия капитал и преодоляване на регионалните дисбаланси в осигуряване на достъп до качествени услуги;
- По-добре свързан и устойчив регион.

Отговорности на институциите и партньорите за разработването и приемането на ПИРО Угърчин

Съгласно чл. 19 от ППЗРР кметът на общината организира изработването, съгласуването и актуализирането на ПИРО и осъществява координация и контрол върху тези процеси. ПИРО се обсъжда и съгласува с широк кръг от заинтересовани страни – населението на общината, бизнеса, НПО, граждански сдружения и др. Техните становища и коментари се отразяват по преценка на общинския съвет.

Кметът на общината предоставя на общинския съвет плана за интегрирано развитие за обсъждане и приемане. След одобряването на плана той се представя от кмета пред областния съвет.

ПИРО и решението на общинския съвет за неговото приемане се публикуват на интернет страницата на общината и на портала за обществени консултации на Министерски съвет.

Актуализация на ПИРО

ПИРО се актуализира при наличие на някои от следните обстоятелства:

- при съществени промени в икономическите и социалните условия в общината;
- в резултат на промени в свързаното с него национално законодателство или в правото на ЕС;
- при съществени промени в национални или секторни стратегии, концепции и програми, които влияят на изпълнението му;
- при приемане или изменение на бюджета на общината и утвърждаване на индикативните разчети за средства от ЕС се актуализира и програмата за изпълнение на плана.

Актуализираният ПИРО се приема при условията и реда за изработване и приемане на плана.

Наблюдение и оценка на ПИРО

Съгласно чл. 24 от ППЗРР изпълнението на ПИРО се отчита ежегодно с доклади за наблюдение, изготвени на базата на програмата за реализация. В средата на периода на действие на плана се извършва междинна оценка, включваща:

- оценка на първоначалните резултати;
- оценка на степента на постигане на съответните цели;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки.

След изтичане на периода на неговото действие се извършва последваща оценка не по-късно от една година, като тя трябва да включва:

- оценка на постигане на целите и устойчивостта на резултатите;
- оценка на общото въздействие;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

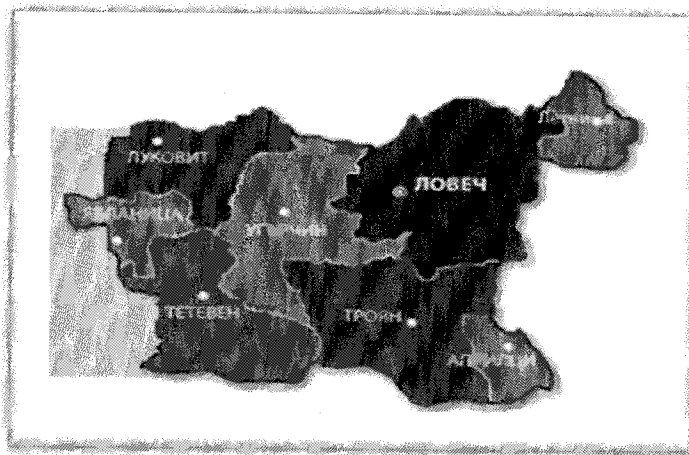
2. Част I - Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната община.

2.1. Географски обхват: граници, площ, населени места и кметства.

Община Угърчин е една от 8-те общини на област Ловеч с площ от 524,313 дка, представляващи 12.66% от територията на област Ловеч (четвърта по големина в областта след общините Троян, Ловеч и Тетевен). Тя включва 11 населени места, а именно: гр. Угърчин и 10 села – Лесидрен, Катунец, Кирчево, Микре, Голец, Сопот, Драгана, Каленик, Славщица и Орляне с общо население към 31.12.2018г. 5531 жители и съответно гъстота на населението 10.5 души/кв.км. (най-слабо населената община в областта).

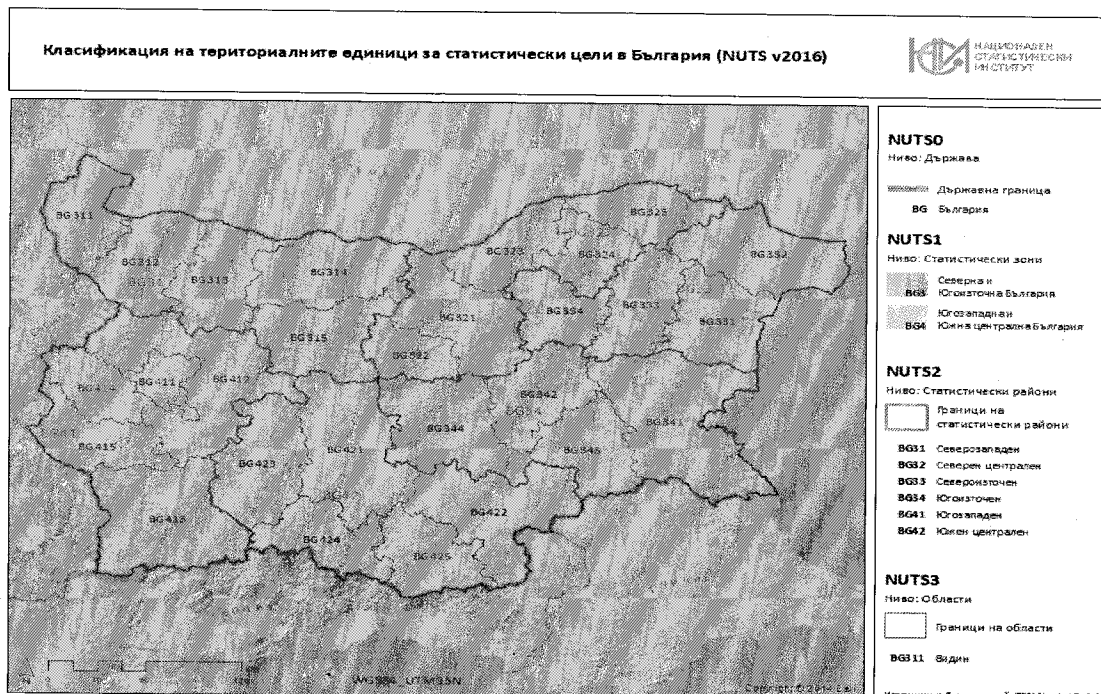
Графика № 1 Граници на община Угърчин.

Община Угърчин граничи със следните общини: с община Плевен на север, на изток - с община Ловеч, на юг - с общините Троян и Тетевен и на запад - с общините Луковит и Тетевен.

Съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България (NUTS), община Угърчин е част от района на BG31 - Северозападен район на планиране (NUTS 2) в границите на район BG3 - „Северна и Югоизточна България“ (NUTS 1) и попада в обхвата на BG315 - област Ловеч (NUTS 3).

Графика № 2 Класификация на териториалните единици за статистически цели в България.

Източник: НСИ

Съгласно категоризацията на общините, община Угърчин попада в групата на общините от 5-та категория. В административно отношение са обособени 8 кметства и 2 кметски наместничества. Населените места в общината и тяхната категоризация са представени в таблица 1.

Таблица № 1. Населени места в общината и категоризация.

Код на населеното място	Населено място	Код община	Община	Област	Категория към 2018г.
15552	с. Голец	LOV36	Угърчин	Ловеч	7
23060	с. Драгана	LOV36	Угърчин	Ловеч	7
35331	с. Каленик	LOV36	Угърчин	Ловеч	7
36662	с. Катунец	LOV36	Угърчин	Ловеч	7
36943	с. Кирчево	LOV36	Угърчин	Ловеч	5
43325	с. Лесидрен	LOV36	Угърчин	Ловеч	5
48060	с. Микре	LOV36	Угърчин	Ловеч	7
53967	с. Орляне	LOV36	Угърчин	Ловеч	8
67057	с. Славщица	LOV36	Угърчин	Ловеч	8
68076	с. Сопот	LOV36	Угърчин	Ловеч	7
75054	гр. Угърчин	LOV36	Угърчин	Ловеч	5

Източник: Актуална категоризация на населените места от 27.11.2018 г. (утвърдена със заповеди на министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн. ДВ, бр. 66 от 28.08.2012 г., изм. ДВ, бр.73 от 02.09.2014 г., изм. ДВ, бр. 75 от 27.09.2016 г., изм. ДВ, бр

2.1.1. Местоположение, съседство и административен център.

Община Угърчин се намира на 120 км. от столицата гр. София; 33 км. западно от областния център гр. Ловеч и 28 км. източно от гр. Луковит. Град Угърчин е административен център на общината. Общата площ на града е 1863 дка.

2.1.2. Пространствено развитие.

В Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г. е възприет урбанистичен модел за развитие. При определяне значението на населените места като центрове на развитие е възприета йерархичната структура на градовете-центрове както следва:

- ✓ Първо ниво - столицата София, център с европейско значение за националната територия;

- ✓ 2-ро ниво - големи градове, центрове с национално значение за територията на районите;
- ✓ 3-то ниво - средни градове, центрове с регионално значение за територията на областите;
- ✓ 4-то ниво – малки градове с микрорегионално значение в територията на групи общини;
- ✓ 5-то ниво – много малки градове и села, центрове на общини.

Факторите за определяне на потенциала на градовете, изпълняващи функции на градове-центрове с изявени регионални функции са свързани с обективната оценка на транспортно-географското им местоположение, демографска „тежест“, обслужващи функции, традиционно поддържани връзки с прилежащите територии и др. Според предложената класификация в Националната концепция за пространствено развитие в област Ловеч попадат:

- ✓ 1 град от трето ниво - център с регионално значение в територията на областта – Ловеч;
- ✓ 3 града от четвърто ниво - малки градове с микрорегионално значение в територията на групи общини - Луковит, Тетевен и Троян, като Троян е от градовете от 4 ниво, които показват възможности при подходящо бъдещо развитие и стимулиране да преминат в 3 ниво;
- ✓ 4 града от пето ниво – много малки градове и села с общинско значение в територията на група общини – Априлци, Летница, **Угърчин** и Ябланица.

Градовете – центрове имат мисията да намаляват ефекта от моноцентрично развитие в националната територия.

2.1.3. Природно-ресурсен потенциал.

Местоположение и релеф

Община Угърчин е разположена в централна северна България, в полите на Предбалкана. Град Угърчин е разположен в северните части на Предбалкана по река Каменица и многобройните ѝ малки притоци, като Лепетура, Света, Грешки дол и други. Разположен е в котловина, обградена с невисоки хълмове: от юг Иван дял, от изток. Високата могила (Чукара), от север — Бели камък, Средно бърдо и Забити камък и от запад — Голи рът и Чуката. Землището на Угърчин има полубалкански характер с разнообразен терен от гористи и голи хълмове, набраздени с тесни и просторни долове. Доминиращо място в него заемат ридът Иван дял, височините Курджелан, Гюлата и Сухата китка.

Средната надморска височина е около 270 м. като в южните и части е над 350 м. и има полупланински характер. Независимо от относително малката надморска височина, релефът е силно насечен от гънки планински тип, които се извисяват 50-150 м. над речните нива. Вертикалното разчленение на общината е 180 м. На юг землищата на селата Лесидрен и Кирчево завършват към високите части на Централна Стара планина. Наклонените терени са подходящи за развитие на овощарство и лозарство. Землището на Угърчин има полубалкански характер с разнообразен терен от гористи и голи хълмове, набраздени с тесни и просторни долове. Доминиращо място в него заемат ридът Иван дял, височините Курджелан, Гюлата и Сухата китка.

На територията на общината не е регистрирана значима сеизмична активност.

Таблица № 2. Надморска височина на населените места в рамките на община Угърчин.

Населени места	Надморска височина
Гр. Угърчин	299 м.
С. Лесидрен	от 300 м. до 499 м
С. Кирчево	от 300 м. до 499 м.
С. Катунец	от 200 м. до 299 м.
С. Драгана	от 200 м. до 299 м.
С. Микре	от 300 м. до 499 м
С. Орлене	от 200 м. до 299 м
С. Каленик	от 300 м. до 499 м.
С. Сопот	от 300 м. до 499 м.
С. Голец	от 300 м. до 499 м.
С. Славшица	от 300 м. до 499 м.

Източник: община Угърчин

Релефът, като елемент на природния комплекс на общината, е ценен ресурс за развитие на аграрния сектор в Общината.

Климат

Според климатичната подялба на България Община Угърчин попада в областта на умерено континенталния климат, характерен с горещо лято и студена зима. Особеностите на релефа предопределят формирането на микроклиматични зони главно с по-мек климат. Върху по-голямата част от общината гънките на релефа защитават от североизточните и източните ветрове. Климатът на общината е умерено континентален, характеризира се със горещо лято и студена зима. Средната годишна температура на въздуха е около 11,4°C. Годишния ход се характеризира с минимум през януари (1,5°C) и максимум през юли (23°C). Средногодишните температури на въздуха определят типичната за умерено континенталния климат температурна амплитуда от 24,5°C. Относителната влажност на въздуха се колебае от 61% през август до 84% през декември. Максималната ѝ стойност е през зимните месеци, когато температурите на въздуха са минимални.

Природни ресурси

Разпространени са нерудни изкопаеми: червен камък (с. Лесидрен и с. Кирчево), сив варовик (с. Микре), пясъци, глини за тухли и керемиди (с. Сопот). Карьерите и находищата са от местно значение и се стопанисват от общината. Засега не се налагат рекултивационни мероприятия.

Водни ресурси

Общината обхваща водосбора на няколко реки: Сопотска, Калник (частично), Лесидренска, Елешница, Катунецка, Дрипла, Тоша (горното течение) и най-голямата за

План за интегрирано развитие на община Угърчин за периода 2021-2027г.

района р. Каменица. Всички реки, с изключение на р. Дрипла (с. Голец), са от водосборния басейн на р. Вит (десни притоци). Землището е бедно на водни ресурси. Река Каменица се образува от два източника. Единият извира от възвишението Бялка, на границата между землищата на гр. Угърчин и с. Микре, а другият, под името Батън, от възвишението Батън в Троянско под името Сопотска река.

Водостопанско значение са придобили реките Калник и Каменица след изграждането на яз. Сопот. Язовир Сопот е с водно огледало от над 5 кв.км., но е с неголяма дълбочина. Поради тази причина водите му нямат питейни качества.

Налице е потенциал за развитие на рибовъдство и спортен риболов

Почви

Почвеното разнообразие не е голямо. Преобладават кафявите горски почви, а покрай речните корита алувиално-ливадни почви, като същите са подходящи за развитие на различни земеделски култури. Изключително ценен и богат е растителния ресурс от лечебни растения. Релефът и почвено-климатичните условия в района са създали условия за естественото развитие на почти целия набор лечебни растения, диворастящи плодове и гъби.

Гори

Горските масиви заемат 41.12% от територията на Общината, което е резултат от насечения от гънки планински тип релеф и силно залесен характер на територията, което е условие за развитие на овощарството и лозарството. Налице е потенциал за развитие на алтернативни форми на туризъм.

Баланс на територията на община Угърчин към 31.12. 2011г.

Общата площ на територията на община Угърчин възлиза на 524 313 дка, което представлява 12.66% от територията на област Ловеч.

1. Земеделските територии заемат 55.15% от площта на Общината.
 - В структурата им преобладават най-вече нивите.
 - Значително по-нисък дял на трайните насаждения и терените за аграрна инфраструктура.
2. Горските територии заемат 41.12% от територията на Общината.
3. Урбанизираните територии представляват едва 2.61% при средно за областта 3.79% и средно за страната 4.49%.
4. Нисък дял на водните площи – 0.64% при средно за страната 1.79% и за областта 0.99%
5. На територията на община Угърчин няма площи за добив на полезни изкопаеми.
6. Площта на териториите за техническа инфраструктура е 0.48% при средно за страната 0.6% и средно за областта 0.52%.
7. Баланса на територията осигурява нормално функциониране на основните системи: обитаване, труд, комплексно обслужване, градска среда и транспорт.

Таблица № 3. Баланс на територията на община Угърчин към 31.12.2011 г. по вид територия.

Вид територия	Площ в дка.	Отн. дял
Земеделски територии	289136	55.15%
Горски територии	215613	41.12%
Населени места и други урбанизирани територии	13680	2.61%
Водни течения и водни площи	3376	0.64%
За добив на полезни изкопаеми	0	0 %
За транспорт и инфраструктура	2509	0.48%

Източник: НСИ

Флора и фауна

Естествените местонахождения в Общината са се обособили от почвено-климатичните условия и биологичните изисквания на лечебните растения. Основният горски масив е съставен предимно от букови насаждения. Разнообразният релеф със своите форми и повърхности обуславят от своя страна голямо разнообразие в почвените и растежните условия за развитие и разпространение на горите. В типологично отношение това се изразява в разпределението на площта на лесничейство Лесидрен в два лесорастителни пояса, а именно – долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбови гори (0 – 600 м н.в.) и среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600 – 1 800м н.в.). Решаващо значение за географското разпространение на отделните дървесни видове и насаждения имат надморската височина, изложението и наклона на дървопроизводителните площи. Горите са силно повлияни от интензивното ползване, включително и голи сечи на големи площи. Откритите пространства – пасища, са предимно обрасли с ксеротермна и мезоксеротермна растителност с преобладаване на валесийска власатка, черна садина, обикновена полевица и др.

Защитени дървета в Община Угърчин са:

- ✓ "Круша Скоруша" в местността "Щерев рът", съгласно Заповед №44 /от 1991г.;
- ✓ "Летен Дъб" в двора на поликлиниката в гр. Угърчин, съгласно Заповед №44 /от 1991г.;
- ✓ "Цер" в местността "Пъшковото", съгласно Заповед №2606 /от 14.12.1960г.

Интересна е орнитофауната в района. Срещани са: бял щъркел, черен щъркел, орел змияр, белоопашат мишелов, скален орел, бухал, ястребогушо коприварче, горска улулица, въртошийка, среден пъстър кълвач, градинска овесарка, ливаден дърдавец, червеногърба сврачка и др. Разпространени са разнообразни дивечови видове – диви прасета, сърни и елени лопатари, както и фазани, благоприятстващи за развитието на ловен туризъм и превръщането на горските масиви в природни паркове. В територията

на с. Лесидрен има гнездово находище на сиви чапли в 70- 80 годишна дъбово-габърова гора.

Защитени територии

Защитените територии на територията на Общината възлизат на 151 ха.

На територията на общината се намира част от Природен парк "Студенец" в землищата на селата Драгана, Каленик и Катунец , който обхваща площ от 48 186,363 дка. от общинската територия. Защитените територии в община Угърчин са 151 ха. Те включват само защитени местности с характерни или забележителни ландшафти. Няма такива, които са местообитания на застрашени, редки или уязвими растителни и животински видове и съобщества.

Съгласно Регистъра на защитените територии и защитените зони в България, защитени местности в общината са:

- ✓ "Шумнатица" - в землищата на с. Сопот и с. Микре. Обявена със Заповед № 924/14.10.87 г. на КОПС, ДВ бр. 85/1987 г., прекатегоризирана със Заповед № РД – 710/10.06.2003 г. на МОСВ, ДВ бр. 60/2003 г., Заповед № РД-659/31.10.2018г. на МОСВ, ДВ бр. 99/2018г.(за актуализиране на площта);
- ✓ "Аномир" - в землището на с. Лесидрен. Обявена със Заповед № 2122/21.01.64 г. на КГГП, ДВ бр. 6/1964 г., прекатегоризирана със Заповед № РД – 739/10.06.2003 г. на МОСВ, ДВ бр. 60/2003 г.;
- ✓ "Криваците" - в землището на с. Кирчево. Обявена със Заповед № 2122/21.01.1964 г. на КГГП, прекатегоризирана със Заповед № РД – 741/10.06.2003 г. на МОСВ, ДВ бр. 60/2003 г.;
- ✓ "Бялка" - в землището на с. Голец. Обявена със Заповед № 2122/21.01.64 г. на КГГП, ДВ бр. 6/1964 г., прекатегоризирана със Заповед № РД – 744/10.06.2003 г. на МОСВ, ДВ бр. 60/2003 г., Заповед РД-224/06.04.2015г. на МОСВ, ДВ бр. 38/2015г. (за актуализация на площта). Заповед № РД-224/08.10.2015г. на МОСВ, ДВ бр. 85/2015г.(за поправка на допуснатата очевидна фактическа грешка в Заповед № РД-224/06.04.2015г.);
- ✓ "Петко бунар" - в землището на с. Голец. Обявена със Заповед № 2122/21.01.64 г. на КГГП, ДВ бр. 6/1964 г., прекатегоризирана със Заповед № РД – 748/10.06.2003 г. на МОСВ, ДВ бр. 2003 г.
- ✓ "Корлук" - в землището на с. Голец. Обявена със Заповед № 2122/21.01.64 г. на КГГП, ДВ бр. 6/1964 г., прекатегоризирана със Заповед № РД – 749/10.06.2003 г. на МОСВ, ДВ бр. 60/2003 г., Заповед № РД-227/06.04.2015г. на МОСВ, ВД бр. 38/2015г.(за актуализация на площта).

По-известни природни забележителности са "Недини езера" и "Рударската лаярна " край Лесидрен, Римския път между с. Голец и Киркова махала, местността "Калето" край Кирчево, а също така местностите "Сярна пещера" и "Скока" с множество пещерни образувания между Угърчин и Драгана.

След обособяването на защитените зони от екологичната мрежа Natura 2000, територията на община Угърчин включва землища от следните определени зони:

- По директивата за птиците – 33 „Васильовска планина” -BG0002109 (селата Кирчево, Лесидрен, Славщица и Сопот); 33 „Студенец” -BG0000240 (включва и селата Катунец, Драгана и Каленик); 33 „Микре” -BG0002088 (с. Голец и с. Микре);
- По директивата за хабитатите – 33 „Студенец” - BG0000240 (включва с. Катунец, Драгана и Каленик); 33 „Пещера Микре“ BG0000607 (с. Микре); 33 „Пещера Мандрата“ BG0000266 (с. Микре); 33 „Централен Балкан–буфер” - BG0001493 (с. Сопот, с. Лесидрен, с. Кирчево); 33 „Микре” - BG0000616 (с. Микре, с. Голец); 33 „Български извор” -BG0001036 (с. Сопот, с. Славщица).

Наличието на защитени природни обекти има и важно стопанско значение. За ефективно използване на този ресурс е необходимо разработването на програми за развитие на дейности като отглеждане на билки, гъби и горски плодове, както и развитието на ловен и екотуризъм.

2.1.4. Историческо наследство.

За миналото на Угърчин и неговото землище има оскъдни сведения. Угърчин е сред най-старите селища в Ловешка област. От случайно намерените предмети, издирванията и проучванията е установено, че в землището на Угърчин с малки прекъсвания е имало живот още от дълбока древност. От разкритите единични гробни находки се вижда, че човекът е живял там още през каменно-медната епоха. Към това време се отнася бойна каменна брадвичка-чук, намерена в местността Гарван. Животът около Угърчин не е прекъсвал и през бронзовата епоха (2400 – 2200 г. пр.н.е.) В местността Варниците (Долната елия) и в близката местност Калето освен фрагменти от съдове са намерени и медни брадви с ухо, наречени Угърчински тип брадва.

В м. Даскалската родина, недалеч от Сярина пещера на височината на Йовкин връх има следи от селище. Там е имало малка могилка, след изравняването на която е намерено погребение с изгаряне на тялото, глинени съдове и бронзова халщатска фибула. Собственикът на местността прибира само фибулата, а съдовете доразчупва и захвърля. Тя е направена от обла тел, със слабо изтънена в краищата дъга, единият край на която след извивка преминава в игла, а другият – в триъгълна плоча иглодържател. Този тип фибула датира от втората половина на старата халщатска епоха.

На много места в района на Угърчин има следи от живота на траките от римската епоха. През VII в. този край е заселен от славяни. При настаняването си те заварват по-старо, романизирано или елинизирано тракийско население, от което възприели много названия на местности, долини, реки, височини, бърда и др. като запазили или отчасти видоизменили първоначалната им форма. Като стари тракийски имена може да се посочат: Лепетура, Гроздава, Морун; имена от гръцки произход: Ефорел, Маргарец, Труфек, Елегина ливада.

За първи път името Угърчин се споменава в османски документ 1485 г. Името е от кумански произход. Такова лично име днес няма, но в надпис от 1379 г. върху надгробна плоча до вратата на митрополитската църква в Охрид между другите имена се чете и името Угърчин. В околното землище се срещат и десетина названия на местности от кумански произход: Куманица, Куманските ливади, Куманската долина, Кумански рът, Берил, Муданя, Куртжелан и др. Селото получава градски статут през 1968 година.

2.2. Местна икономика.

2.2.1. Ситуационен анализ на икономиката в общината.

Община Угърчин попада в Северозападния район от ниво 2, който е на последно място сред районите на ниво NUTS 2 за страната по показателите за БВП и БДС и с най-малък принос към съвкупния национален БВП. През 2018г. БВП на района е 7 674 млн. лв. или 7% от БВП на РБългария, а БДС – 6 655 млн. лв. или 7% от БДС на РБългария.

Приносът на област Ловеч в БВП на СЗР за 2018г. е 1 215 млн. лв., или 1.11% от БВП на страната, като той е на трето място по този показател след област Враца и област Плевен.

По Брутен вътрешен продукт на човек от населението, Северозападният район от ниво 2 отново заема последно място в страната (10 244 лв. на човек от населението за 2018г.). Област Ловеч е на второ място по този показател (след област Враца) в рамките на Северозападен район като генерира 9 653 лв. за 2018 г., при средно за страната 15 615 лв.

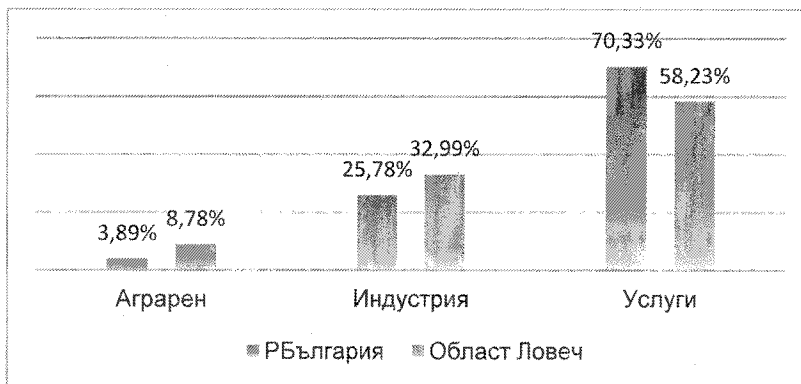
Графика № 3. БВП на човек от населението в Северозападен район по области за периода 2016-2018 г.

Източник: НСИ

Разпределението на Брутната добавена стойност (БДС), по сектори, е показателна за икономическата насоченост на областта. В сравнение с разпределението на БДС в национален мащаб, прави впечатление, че в област Ловеч делът на селското стопанство е много по-съществен.

Графика № 4. Разпределение на Брутната добавена стойност (БДС) към 31.12.2018г. на национално ниво и област Ловеч към 2018г.

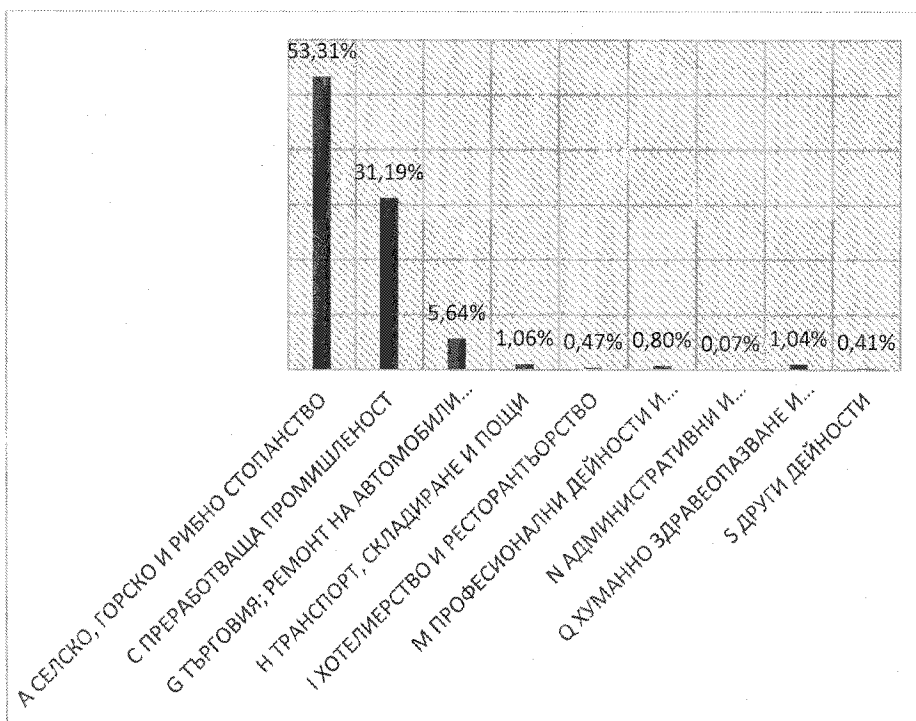

Източник: НСИ

Към 2018г. на територията на общината функционират 164 броя нефинансови предприятия, което представлява 2.91% от общия брой нефинансови предприятия в област Ловеч, а приносът на НПП, регистрирани от нефинансовите предприятия в община Угърчин към областните НПП е 1.79%

Икономическият профил на община Угърчин съвпада с този на област Ловеч. Според данните за добавена стойност по факторни разходи, към 31.12.2018г. 53.31% от икономиката на общината е концентрирана в „Селско, горско и рибно стопанство“, следвана от „Преработваща промишленост“ с 31.19% и 5.64% - „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“.

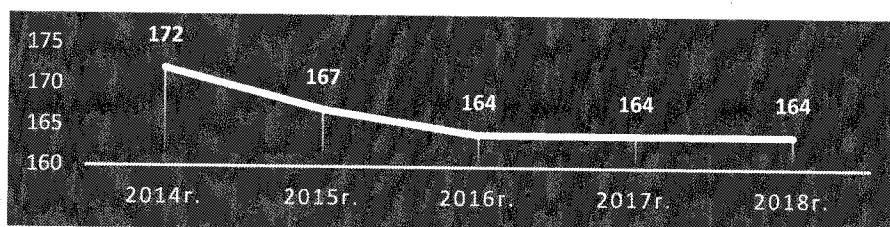
Графика № 5. Добавена стойност по факторни разходи на нефинансовите предприятия в община Угърчин за 2018г.

Източник: НСИ

Броят на предприятията от нефинансовия сектор на територията на общината остава постоянен за периода 2016-2018г. В сравнение обаче с 2014г. е отбелязано намаление с 8 броя. През 2018г. най-голям е броят на предприятията, опериращи в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ – 68 броя (41.46%), следвани от предприятията, опериращи в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ – 36 броя (21.95%) и „Преработваща промишленост“ – 22 броя (13.41%).

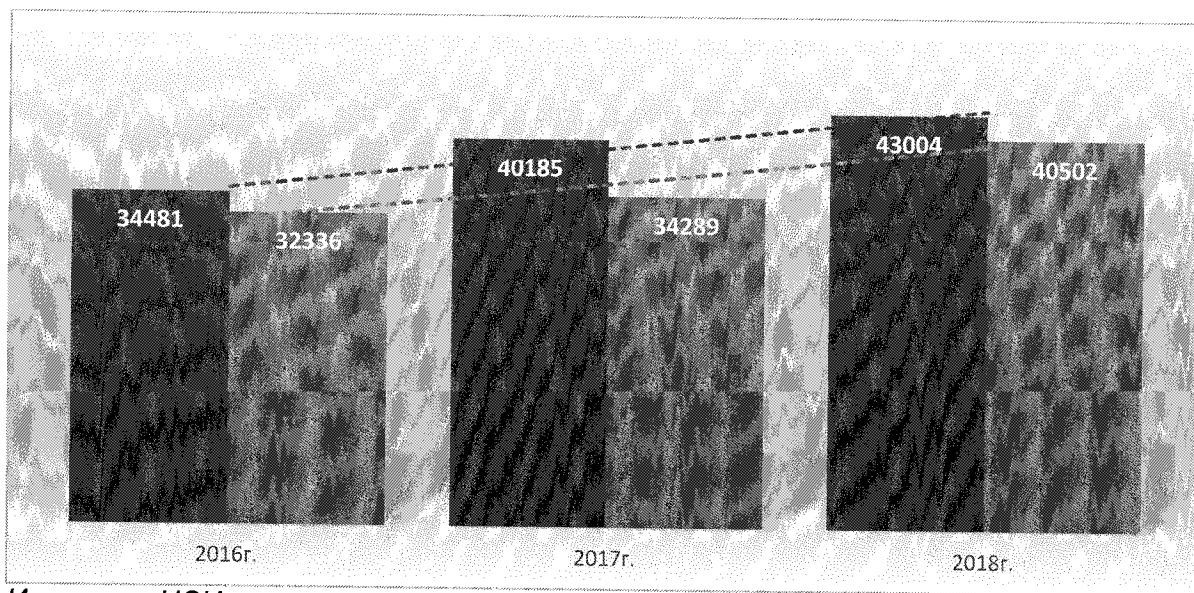
Графика № 6. Динамика в броя на нефинансовите предприятия на територията на община Угърчин за периода 2014-2018г.

Източник: НСИ

За периода 2016г. – 2018г. се наблюдава ръст на НПП на нефинансовите предприятия на територията на общината с 8 523 хил. лв. и на произведената продукция с 8 166 хил. лв.

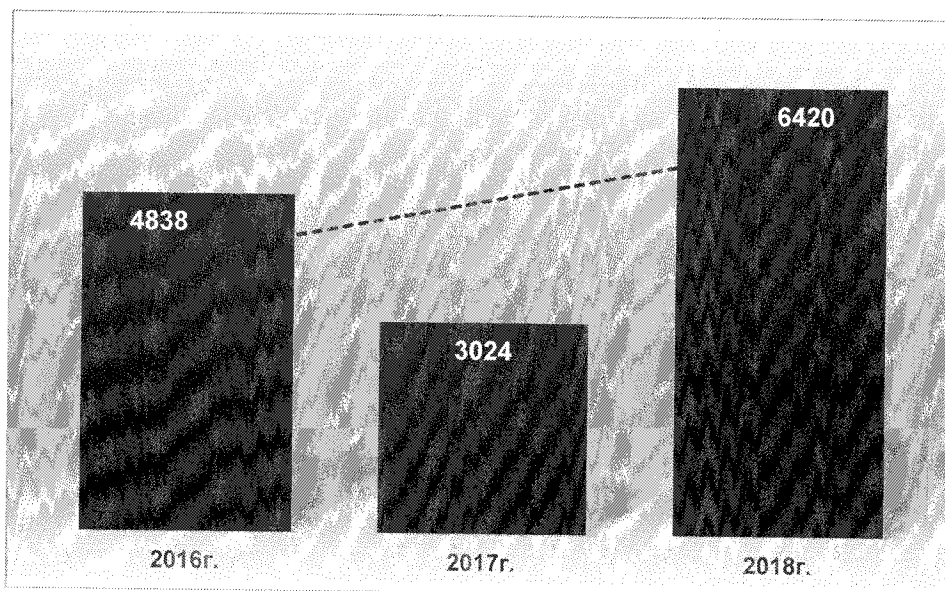
Графика № 7. Динамика на НПП и произведената продукция от нефинансовите предприятия в община Угърчин за периода 2016-2018г. (хил. лв.).

Източник: НСИ

Положителна е тенденцията за нарастване на средната годишна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общината, която през 2018 г. достига 8 161 лв. (в сравнение с 7 123 лв. през 2016г.). За периода 2016г.-2018г. се наблюдава и ръст на разходите за придобиване на ДМА в общината. Най-голям обем инвестиции в ДМА са вложени в промишления сектор от общите инвестиции в областта.

Графика № 8 Разходи за придобиване на ДМА в община Угърчин за периода 2016-2018г. (хил. лв.).

Източник: НСИ

Анализ на преките чуждестранни инвестиции на територията на община Угърчин не може да бъде направен поради конфиденциалност на данните. Като цяло, липсва инвестиционна активност на територията на общината.

По данни на ИПИ, изплатените по еврофондове средства са 595 лв. на човек.

Според Програмата за Достъп до Информация, рейтингът за активна прозрачност на община Угърчин през 2020 г. е 79.3%.

Покритието на кадастъра в общината през 2019г. е 86%.

Произведената продукция на хотелите и ресторантите в общината през 2018г. е 139 хил.лв.

2.2.2. Икономиката по сектори.

Преработваща промишленост

За последните години, преработващата промишленост се налага като един от водещите сектори в икономиката на общината. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в преработващата промишленост са представени в таблица 4.

Таблица № 4. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Преработващата промишленост“ към 31.12.2018 г.

Показател	Стойност	Отн. дял
Брой предприятия	22	13.41%
Произведена продукция (хил.лв.)	22454	55.44%
НПП (хил.лв.)	22474	52.26%

Заети и наети лица	669	58.28%
Добавена стойност по факторни разходи (хил.лв.)	4413	31.19%

Източник: НСИ

Селско стопанство

Селското стопанство има важно значение за развитието на общината, като подходящите природно-климатични условия и традициите в този отрасъл са основни предпоставки за неговото развитие. Екологично-чистият район на община Угърчин благоприятства развитие на органично животновъдство и земеделие. Благоприятните климатични условия в общината са добра предпоставка за обособяване на района като преработвателна и хранително-вкусова промишленост за сливи, ябълки и други.

По данни на Общинска служба-Земеделие, гр. Угърчин, регистрираните земеделски стопанства за периода 2014-2019г. по населени места са както следва:

Таблица № 5. Земеделски стопанства на територията на община Угърчин за периода 2014-2019г.

	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.
Гр. Угърчин	46	78	76	63	75	85
с. Голец	3	8	15	19	16	11
с. Драгана	19	18	10	12	10	8
с. Каленик	1	1	2	1	1	2
с. Катунец	11	11	17	18	14	12
с. Кирчево	5	4	9	8	6	3
с. Лесидрен	11	19	30	33	32	27
с. Микре	13	15	12	14	12	14
с. Орляне	2	3	3	2	2	3
с. Славщица	-	1	3	4	6	8
с. Сопот	3	11	10	10	11	11
Общо	114	169	187	184	185	184

Източник: Общинска служба-Земеделие, гр. Угърчин

Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ са представени в таблица 6.

Таблица № 6. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ към 31.12.2018 г.

Показател	Стойност	Отн. дял
Брой предприятия	36	21.95%
Произведена продукция (хил.лв.)	14930	36.86%
НПП (хил.лв.)	13051	30.35%
Заети и наети лица	216	18.82%
Добавена стойност по факторни разходи (хил.лв.)	7543	53.31%

Източник: НСИ

Растениевъдство и животновъдство

За периода 2014-2018г. е налице тенденция на увеличаване на площта на засетите земи с маслодайна рапица, пшеница, царевица и слънчоглед, а засятата площ с ечемик е намаляла над три пъти. На територията на общината са регистрирани за 2009 г. 144 земеделски производители, 20 пчелари и 89 животновъди. Броят на земеделските производители намалява и към 2012 г. той е 114. Със затворен цикъл на производство е кооперация „Доверие“ - с. Лесидрен. Фирмата отглежда животни и продава фуражи, месо, колбаси и деликатеси. Представените данни показват тенденция на увеличаване на площта на засетите земи с маслодайна рапица, царевица и слънчоглед, а засятата площ с ечемик е намаляла над три пъти. В края на изследвания периода засятата площ с пшеница е увеличена в края на периода с 63 %.

Таблица № 7. Засети земи с основни земеделски култури за периода 2012-2017г. (дка)

Година	Пшеница	Ечемик	Рапица	Царевица	Слънчоглед	Овес
2012/2013	15180	1500	8000	28019	12587	50
2013/2014	16570	2724	10500	30850	11520	70
2014/2015	13400	2760	8480	30000	16780	5
2015/2016	15385	2700	9460	12110	14930	155
2016/2017	16780	3170	17313	9250	12660	15989

Източник: ОУП, община Угърчин

Животновъдството в община Угърчин е съсредоточено в частния сектор, като основно животните се използват за задоволяване на лични нужди, и много по-малка част се отглеждат във фирми и кооперации. В общината традиционно е развито говедовъдството, овцевъдството, козевъдството, свиневъдството и птицевъдството. В последните години има увеличен интерес към пчеларството. Към 2012г. в община Угърчин има две млечни ферми от първа група с 56 крави и 47 бр. млечни ферми то трета група с 315 крави. Данните за броя на отглежданите животни в община Угърчин за периода 2012-2015 г. са представени в Таблица 8.

Таблица № 8. Отглеждани животни на територията на община Угърчин през периода 2012-2017 г.

Населено място	Брой обекти	Крави	Овце	Кози	Биволи	Коне	Свине
2012-2013г.							
Угърчин	6	79	130	0	0	0	0
Голец	2	0	128	33	0	0	0
Драгана	4	18	55	180	0	0	0
Каленик	0	0	0	0	0	0	0
Катунец	4	73	167	112	0	0	0
Кирчево	3	25	125	0	7	0	0
Лесидрен	7	49	276	167	0	0	6147
Микре	7	102	316	72	0	0	0
Орляне	0	0	0	0	0	0	0
Славщица	0	0	0	0	0	0	0
Сопот	2	90	35	0	0	0	0
2013-2014г.							
Угърчин	7	104	260	0	0	0	0
Голец	3	7	128	53	0	0	0
Драгана	6	30	119	299	0	0	0
Каленик	0	0	0	0	0	0	0
Катунец	3	88	133	0	0	0	0
Кирчево	1	1	20	0	0	0	0
Лесидрен	7	49	288	143	0	0	845
Микре	9	187	328	25	0	0	0
Орляне	0	0	0	0	0	0	0
Славщица	0	0	0	0	0	0	0
Сопот	2	106	30	0	0	0	0
2014-2015г.							
Угърчин	10	90	471	7	0	0	0
Голец	2	7	0	90	0	0	0

<i>Драгана</i>	10	84	232	176	0	0	0
<i>Каленик</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Катунец</i>	6	173	245	20	17	0	0
<i>Кирчево</i>	3	57	141	0	0	0	0
<i>Лесидрен</i>	9	154	264	145	0	0	1262
<i>Микре</i>	7	96	339	0	0	0	0
<i>Орляне</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Славщица</i>	1	0	30	24	0	0	0
<i>Сопот</i>	2	71	55	0	0	0	0
2015-2016г.							
<i>Угърчин</i>	11	146	348	0	0	0	0
<i>Голец</i>	3	9	90	53	0	0	0
<i>Драгана</i>	4	63	119	117	0	0	0
<i>Каленик</i>	1	0	20	0	0	0	0
<i>Катунец</i>	7	252	128	89	21	0	0
<i>Кирчево</i>	5	74	239	0	6	0	0
<i>Лесидрен</i>	11	117	378	169	0	0	5920
<i>Микре</i>	9	298	321	0	0	0	0
<i>Орляне</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Славщица</i>	2	0	146	0	0	0	0
<i>Сопот</i>	5	99	55	0	0	19	0
2016-2017г.							
<i>Угърчин</i>	15	287	602	0	0	0	0
<i>Голец</i>	4	9	82	110	0	0	0
<i>Драгана</i>	4	1	156	153	0	0	0
<i>Каленик</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Катунец</i>	6	149	211	145	15	0	0
<i>Кирчево</i>	6	89	237	66	0	0	0
<i>Лесидрен</i>	8	107	485	153	0	0	5826
<i>Микре</i>	5	163	277	0	0	0	0
<i>Орляне</i>	0	0	0	0	0	0	0

Славщица	2	0	217	0	0	0	0
Сопот	4	121	37	0	0	20	0

Източник: ОУП, община Угърчин

Услуги

Секторът на услугите е добре развит като най-силно представен е подсекторът „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“, като през 2018г. 41.46% от нефинансовите предприятия на територията на общината извършват своята основна дейност в сектора.

Таблица № 9. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“ към 31.12.2018 г.

Показател	Стойност	Отн. дял
Брой предприятия	68	41.46%
Произведена продукция (хил.лв.)	1025	2.53%
НПП (хил.лв.)	5259	12.23%
Заети и наети лица	198	17.25%
Добавена стойност по факторни разходи (хил.лв.)	798	5.64%

Източник: НСИ

Други развити под-сектори са „Транспорт, складиране и пощи“ с 1.06% добавена стойност по факторни разходи през 2018г., „Хотелиерство и ресторантьорство“ с 0.47% добавена стойност по факторни разходи, „Хуманно здравеопазване и социална работа“ – 1.04% добавена стойност по факторни разходи и „Професионални дейности и научни изследвания“ – 0.80% добавена стойност по факторни разходи.

Туризм

Общината разполага с малък брой места за настаняване, сред които, една къща за гости в гр. Угърчин, една къща за гости в с. Драгана, една къща в с. Голец, както и стаи за гости в с. Лесидрен. Липсват туристически спални за настаняване в останалите селища от общината. Основната хотелска база на територията на общината е хотел „Лесидрен“ в с. Лесидрен. Съществува също Комплекс, който е собственост на Съюза на филмовите дейци в България и се стопанисва от тях. Необходимо е да се подобри туристическата инфраструктура, изразяваща се в осигуряване на достъп до туристически забележителности и атракции, места за настаняване, хранене и отдих. За оформянето на община Угърчин като туристическа дестинация е необходима реклама, създаване на печатни материали, използване на възможностите на Интернет и други. За развитието на туризма в общината ще допринесе обучението на хората, занимаващи се с туристическа дейност, предлагането на специализирани туристически пакети, повишаване грижите за клиента, по-високи стандарти и качество на обслужване, съвременен маркетинг и други, които ще допринесат за повишаване качеството на туристическото обслужване и за популяризирането на общината като туристическа дестинация. Регистрираните обекти в сферата на туризма са представени в Таблица 10.

Таблица № 10. Обекти в сферата на туризма на територията на община Угърчин.

Тип обект	Брой към 2019г.	Категория звезди	Капацитет
Кафе-аперитив	22	-	339
Класически ресторант	3	-	275
бистро	1	-	50
закусвалня	1	-	50
хотел	1	2	47
къща за гости	3	1	28
стаи за гости	3	1	14

Източник: Община Угърчин

Реализираните нощувки в обектите за настаняване за периода 2014-2019г. са представени в таблица 11.

Таблица № 11. Реализирани нощувки в обектите за настаняване за периода 2014-2019 г.

Категория	Брой нощувки 2014 г.	Брой нощувки 2015 г.	Брой нощувки 2016 г.	Брой нощувки 2017 г.	Брой нощувки 2018 г.	Брой нощувки 2019 г.
2*	-	-	717	687	780	1123
1*	978	1146	1609	2004	1761	1261
общо	978	1146	2326	2691	2541	2384

Източник: Община Угърчин

Основните икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ към 31.12.2018г. са представени в Таблица 12.

Таблица № 12. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ към 31.12.2018 г.

Показател	Стойност	Отн. дял
Брой предприятия	11	6.71%
Произведена продукция (хил.лв.)	139	0.34%
НПП (хил.лв.)	309	0.72%
Заети и наети лица	20	1.74%
Добавена стойност по факторни разходи (хил.лв.)	66	0.47%

Източник: НСИ

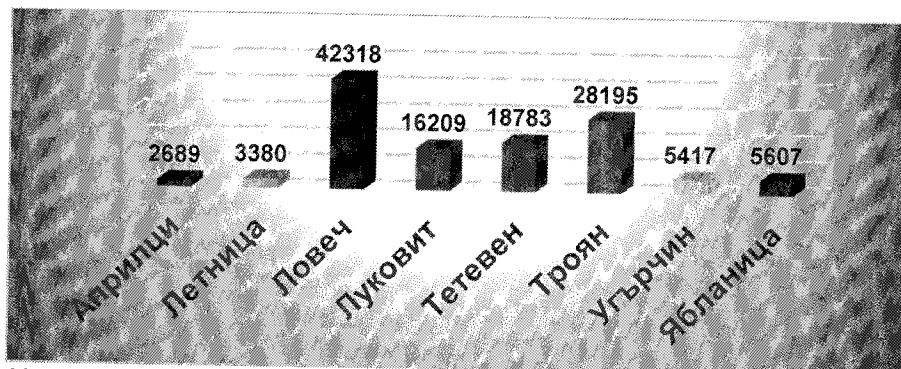
2.3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

2.3.1. Демографска динамика и структура на населението, естествен прираст.

Демографска динамика

По данни на НСИ към 31.12.2019г. населението на община Угърчин наброява 5 417 души, което представлява 4.42% от населението на областта. По брой население, общината се нарежда на 6-то място в област Ловеч.

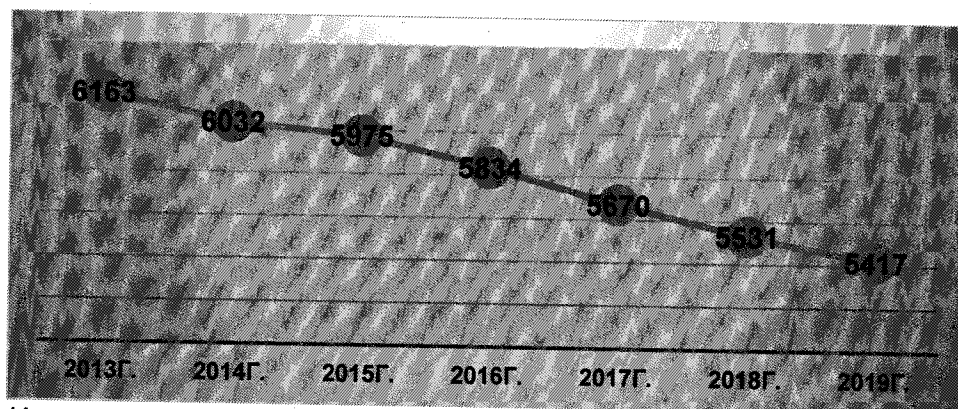
Графика № 9. Разпределение на населението по общини в област Ловеч към 31.12.2019г.

Източник: НСИ

За периода 2013-2019г., населението на общината е намаляло с 746 души. Негативната тенденция на намаляване на числеността на населението е резултат от демографската трансформация започнала от 90-те години на XX век, на емиграционни потоци и на последващите икономически кризи. От шестте района в страната най-голямо намаление на населението е регистрирано за Северозападен район. Областите с най-голям спад на населението са Смолян, Видин, Монтана, Враца, Ловеч, Плевен, Ямбол.

Графика № 10. Динамика на населението на община Угърчин за периода 2013-2019г.

Източник: НСИ

Промените в броя на населението на община Угърчин се отразяват и на неговата гъстота и териториално разпределение. Стойностите ѝ също намаляват от 11.8 д./кв. км през 2013г. на 10.3 д./кв.км. през 2019г. Гъстотата на населението в общината е значително по-малка в сравнение със средната за страната, Северозападен район и за област Ловеч.

В териториален план, населението на общината е разпределено в 11 селища, в т.ч. и общинския център - гр. Угърчин. На него се падат 42.87% от общия брой население на общината. Следващите по-населени места са с. Кирчево – 20.88%, с. Лесидрен – 14.64% и с. Катунец – 6.37%.

Динамиката в населението по населени места за периода 2015-2019г. е представена в Таблица 13.

Таблица № 13. Динамика на населението по населени места в община Угърчин за периода 2015-2019 г.

	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	Изменение
Общо	5975	5834	5670	5531	5417	-558
с. Голец	188	179	171	157	146	-42
с. Драгана	178	180	180	168	176	-2
с. Каленик	155	153	148	145	136	-19
с. Катунец	414	387	369	352	345	-69
с. Кирчево	1200	1177	1146	1139	1131	-69
с. Лесидрен	911	879	853	829	793	-118
с. Микре	153	154	136	126	119	-34
с. Орляне	76	73	65	61	59	-17
с. Славщица	65	56	56	48	46	-19
с. Сопот	147	148	146	152	144	-3
гр. Угърчин	2488	2448	2400	2354	2322	-166

Източник: ИНФОСТАТ

В таблица 14. е проследен темпът на намаляване на населението на общината в гр. Угърчин и в селата.

Таблица № 14. Темп на намаляване на населението на територията на община Угърчин за периода 2013-2019 г.

Години	Общо	В град Угърчин	В селата
2013г.	6 163	2499	3 664
2014г.	6 032	2479	3 553
2015г.	5 975	2488	3 487
2016г.	5 834	2448	3 386
2017г.	5 670	2 400	3 270

2018г.	5 531	2 354	3 177
2019г.	5417	2322	3095

Източник: ИНФОСТАТ

Темпът на намаляване на населението е по-висок в селата. За периода 2013 г. - 2019 г. населението в селата на територията на общината е намаляло с 569 души или с 15.53%. За същия период населението в гр. Угърчин е намаляло с 177 души или с 7.08%. Липсата на работа, възможности за реализация и достъп до качествени услуги принуждава голяма част от населението да се насочи към градовете Ловеч и София в търсене на по-добри условия за живот и професионална реализация. Намаляването на населението е характерно и за територията на област Ловеч.

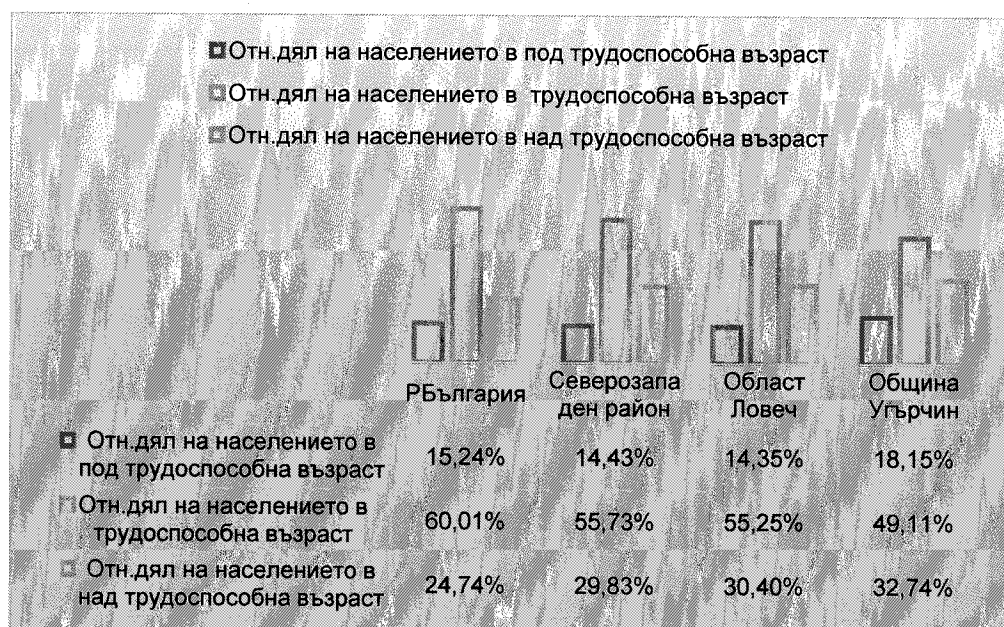
Негативните изменения в броя на населението са един от основните неблагоприятни фактори за бъдещото демографско и социално-икономическо развитие на общината. Негативните последици се свързват със съкращаване на работната сила и възпроизводствения потенциал в общината. В това отношение община Угърчин не се отличава от общата тенденция на намаление на населението в страната и област Ловеч.

Структура на населението

Възrastова структура на населението:

Възrastовата структура на населението на община Угърчин е относително добра на фона на ниво България, Северозападен район и област Ловеч, което е видно от Фигура 9.

Графика № 11. Възrastова структура на населението на РБългария, Северозападен район на планиране, област Ловеч и община Угърчин към 31.12.2018 г.

Източник: НСИ

Таблица № 15. Възrastова структура на населението на общината към 2018 г

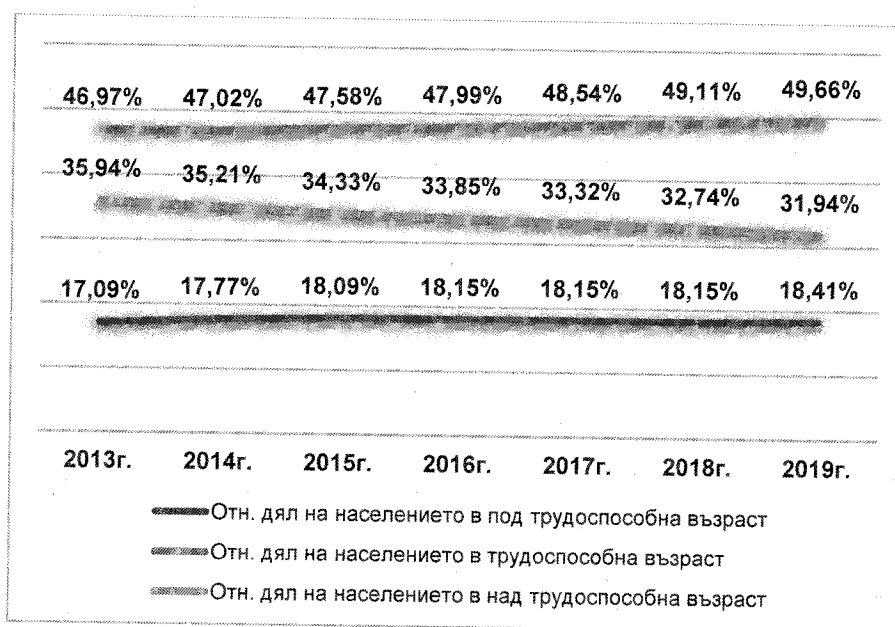
Общо	В т.ч. в градовете
------	--------------------

Община	ВСИЧКО	МЪЖЕ	ЖЕНИ	ВСИЧКО	МЪЖЕ	ЖЕНИ
Угърчин	5531	2709	2822	2354	1178	1176
Под трудоспособна възраст	1004	497	507	575	285	290
В трудоспособна възраст	2716	1510	1206	1176	657	519
Над трудоспособна възраст	1811	702	1109	603	236	367

Източник: НСИ

За периода 2013-2019г. се наблюдава положителна тенденция към нарастване дела на населението в под трудоспособна възраст, но е налице и темп на нарастване на населението в трудоспособна възраст.

Графика № 12. Динамика на възрастовата структура на населението на община Угърчин за периода 2013-2019 г.

Източник: НСИ

Община Угърчин е сред общините в област Ловеч с относително най-висок дял на населението в под трудоспособна възраст, което е предпоставка за поддържане на възпроизводствения процес на населението.

Към 2018г., коефициентът на възрастова зависимост 65+ към 0-15 в общината е 173,3% при 200,1% на ниво област. Коефициентът на възрастова зависимост 65+ към 15-64 е 55,9% при 44,90% на ниво област.

Негативни са стойностите на коефициента на демографско заместване – важен демографски фактор за социално-икономическото развитие, който отразява отношението на населението във възрастовата група 15-19 и възрастовата група 60-64, изчислено в %. За периода 2016-2018г. се наблюдава влошаване на показателя от 78,11% през 2016г. на 85,01% през 2018г. Това означава, че на 100 лица, които излизат от пазара на труда (на възраст 60-64 години) през 2018 г., съответстват 85, които ще станат част от трудовия пазар (на възраст 15-19 години). Стойността разкрива все по-голямото несъответствие между броя население на границата на пенсионната възраст и това, което предстои да започне работа – потвърждение за бъдещите значителни

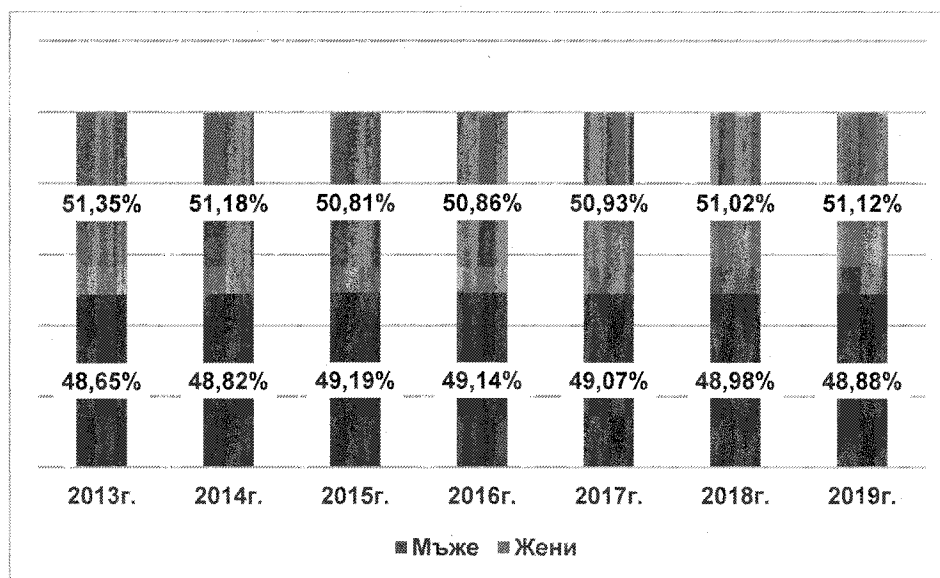
предизвикателства при осигуряването на кадри и експерти за развитие на икономиката, предприемачеството и инвестициите в общината.

Полова структура на населението

Половата структура на общината се характеризира с лек превес на жените над мъжете. Като цяло, тя се запазва относително постоянна за периода 2013-2019г.

По данни на И.П.И. броят на мъжете под 19 – годишна възраст в общината е 615.

Графика № 13. Динамика в половата структура на населението на община Угърчин за периода 2013-2019г.

Източник: НСИ

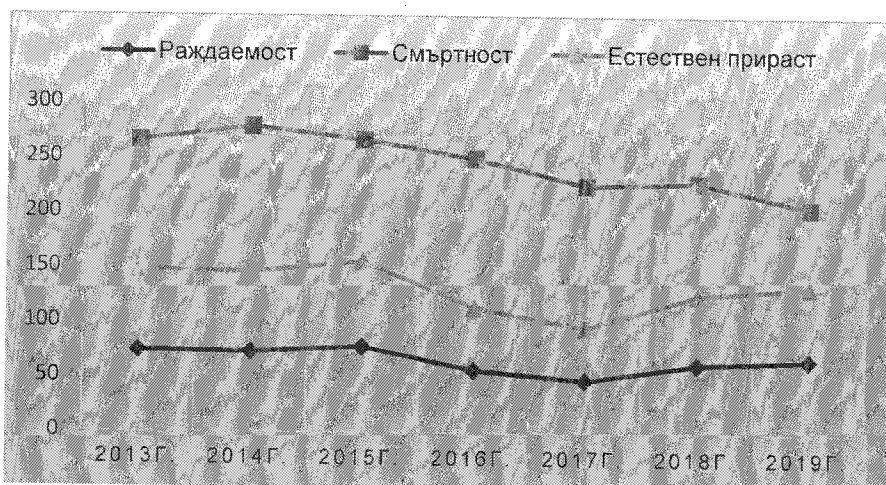
Образователна структура на населението

По данни от последното преброяване на НСИ, най-голям е дялът на населението със средно образование – 36.23%, следван от населението с основно образование – 34.45%. Дялът на висшистите на територията на общината е едва 7.41%.

Естествен прираст на населението

Всички области в Северозападен район са със силно влошени показатели за естествен прираст на населението, което е значително предизвикателство пред неговото развитие. Негативната динамика на показателя е особено остро проявена в област Ловеч. Изключение не прави и община Угърчин. Естественият прираст на населението за всяка година от периода 2013-2019г. е отрицателна величина като най-неблагоприятната му абсолютна стойност е регистрирана през 2016г. – 136 души.

Графика № 14. Естествен прираст на населението на община Угърчин за периода 2013-2019г.

Източник: НСИ

Отрицателен е и коефициентът на естествен прираст на населението на общината, видно от данните в Таблица 16.

Таблица № 16. Динамика в коефициентът на естествен прираст на населението на РБългария, Северозападен район на планиране, област Ловеч и община Угърчин.

	2016 г.	2017 г.	2018г.
Община Угърчин	-23‰	-22.9‰	-18.6‰
Област Ловеч	-11,9‰	-13,2‰	-11,5‰
Северозападен район от ниво 2	-11,6‰	-12,4‰	-12,3‰
Република България	-6‰	-6,5‰	-6,5‰

Източник: НСИ

Коефициентът на естествен прираст на населението в общината през 2019г. е – 13.15‰. За периода 2013-2019г. е налице положителна тенденция на нарастване коефициента на естествен прираст на населението.

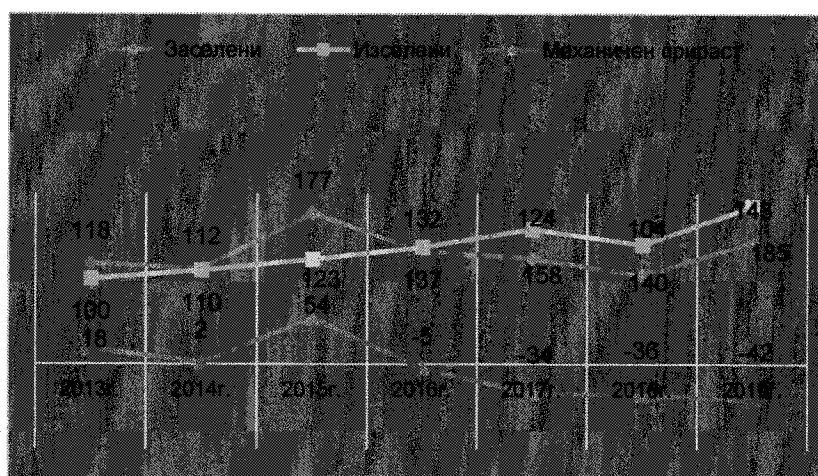
По данни на И.П.И. към 2018г. в общината са сключени 4.4 брака на 1000 души от населението на възраст 15-64г.

Отрицателен естествен прираст се наблюдава както на територията на община Угърчин и област Ловеч, така и на територията на България като цяло. Намалението на населението в страната в резултат на отрицателния естествен прираст се дължи главно на високите нива на обща смъртност, които ниската раждаемост не може да компенсира.

Миграционни процеси

Данните за механичното движение на населението на община Угърчин за периода 2013-2019г. показват отрицателен механичен прираст на населението за 2016г., 2017г., 2018г. и 2019г.

Графика № 15. Механичен прираст на населението на община Угърчин за периода 2013-2019 г.

Източник: НСИ

За периода 2013-2019г. най-благоприятната стойност на механичния прираст на населението е отчетена през 2015г. (54) – заселени в общината са 177 лица, а изселените лица са 123. Механичния прираст на населението се влошава рязко след 2015г. и през 2019г. е отчетена най-неблагоприятната му стойност (-42), когато са заселени 143 лица, а са изселени 185 лица.

Коефициентът на механичен прираст в общината през 2019г. е -7.8%

Демографското състояние на територията на община Угърчин е резултат от действието на влияния и фактори, които от една страна са характерни за Р България, от друга страна са характерни за демографското развитие на европейските страни, а от трета са обусловени от специфичното историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие на самата община.

2.3.2. Икономическа активност, заетост, равнище на безработица.

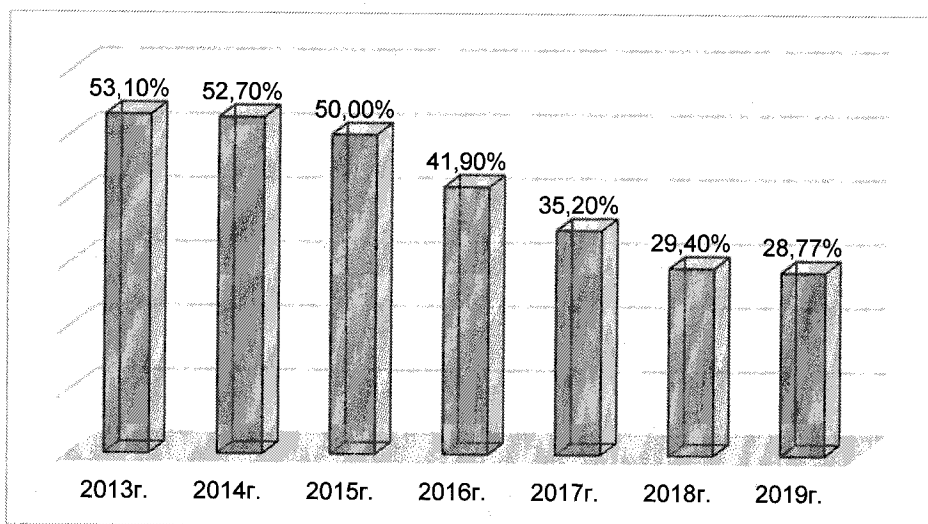
Показателите за заетост и безработицата са важни индикатори за икономическото развитие, тъй както човешкият фактор е свързващо звено между останалите фактори на производството и от него зависи тяхното пълноценно ползване.

През последните няколко години пазарът на труда в областта отбелязва ръстове и спадове, а измерващите го показатели все още са далеч по-лоши от пред кризисните им нива.

Лицата в трудоспособна възраст в общината през 2019г. по данни на НСИ са 2 690 лица или 49.66% от населението. Наетите лица през 2018г. са 509 души., като делът на наетите в публичния сектор е 38.4%. или 329 души. Делът на наетите в преработващата промишленост през 2018г. е 63.9% - 325 лица, а на наетите в хотели и ресторанти – 0.98% или 5 лица.

През 2019г. равнището на безработица в общината е 28.77%, като се отчита значително намаление на безработицата с -24.33% спрямо 2013г. Въпреки това стойността е далеч от стойността за област Ловеч – 9.7%.

Графика № 16. Динамика в равнището на безработица на община Угърчин за периода 2013-2019 г.

Източник: НСИ

Същевременно коефициента на трайна безработица към 2019 г. е 16%. Регистрираните безработни над 1 г. са с 78 лица по-малко през 2018г. спрямо 2013г.

По данни на ИПИ, изменението в коефициента на безработица в община Угърчин за периода февруари-август 2020г. е – 2.7 процентни пункта в края на месец май 2020г. е 30.8%.

По данни на Бюро по труда-Ловеч е отчетено намаление на средногодишния брой безработни лица с 373 лица през 2018г. спрямо 2013г., безработните младежи до 29г. възраст също са намалели с 77 лица. Данните са представени в Таблица 17.

Таблица № 17. Безработица в община Угърчин за периода 2014-2018 г.

Година		2014г.	2016г.	2016г.	2017г.	2018г.
Показател						
Регистрирани безработни - средногодишен брой	Община Угърчин	902	838	745	649	529
	Община Угърчин	421	530	480	402	343
Регистрирани безработни до 29 годишна възраст - средногодишен брой	Община Угърчин	176	158	122	127	99

Регистрирани безработни с намалена трудоспособност - средногодишен брой	Община Угърчин	24	19	20	13	22

Източник: ДБТ, Ловеч

В Таблица 18. са представени детайлни данни за структурата на регистрираните безработни лица в община Угърчин за периода 2016-2018г. През 2018г. делът на регистрираните безработни мъже е по-висок от тези на жените - 247 мъже на 225 жени; значително по-висок е делът на безработните лица без квалификация от делът на безработните лица – специалисти и лицата с работническа професия; най-висок е броят и на безработните лица със средно и начално и по-ниско образование. През 2018г. на 1 работни място се падат 2 безработни лица.

Таблица № 18. Структура регистрираните безработни лица в община Угърчин за периода 2016-2018 г.

Структура на регистрираните безработни в община Угърчин					
			2016.г.	2017г.	2018г.
пол	Мъже	Брой	376	306	247
	Жени	Брой	297	260	225
степен на квалификация	С работническа професия	Брой	139	129	91
	Специалисти	Брой	51	37	28
	Без квалификация	Брой	483	400	353
образование	Висше	Брой	16	12	7
	Средно	Брой	219	194	155
	Основно	Брой	128	92	88
	Начално и по-ниско	Брой	310	268	222
Рискови групи					
	Лица с намалена работоспособност	Брой	16	10	21

	Регистрирани повече от 1 година	Брой	435	364	284
	Средна продължителност на безработицата	Месеци	13	12	11
	Младежи до 29 години	Брой	139	105	82
	Безработни над 50 години	Брой	227	197	170
	в т.ч. жени	Брой	94	70	68
	Самотни родители	Брой	1	0	0
	Майки с деца до 3 години	Брой	12	11	6
	Младежи от социални заведения	Брой	0	0	0
	Освободени лишени от свобода	Брой	0	0	0
Динамика на безработицата					
	Входящ поток – всичко	Брой	443	373	346
	в т.ч. новорегистрирани	Брой	17	357	312
	Изходящ поток – всичко	Брой	572	480	441
	в т.ч. постъпили на работа	Брой	427	430	376
	Съотношение входящ / изходящ поток	%	77.45	77.71	78.46
Търсене на работна сила					
	Заявени работни места	Брой	188	193	221

	в т.ч. за работници	Брой	4	25	18
	за специалисти	Брой	21	14	26
	без специалност	Брой	163	154	177
	Безработни за едно работно място	Брой	4	3	2
Насърчаване на заетостта					
Трудово посредничество					
	Започнали работа с посредничеството на ДБТ	Брой	312	262	301
	На първичния трудов пазар	Брой	197	180	217
	По мерки за насърчаване на заетостта	Брой	6	1	0
	По програми за заетост	Брой	109	81	84
Обучение					
	Безработни лица, започнали обучение	Брой	1	0	2
	Безработни лица, завършили обучение	Брой	1	0	2

Източник: ДБТ, Ловеч

Средната годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общината през 2018г. възлиза на 8 161 лв. брутна месечна заплата, която е нараснала с 2 730 лв. спрямо 2013г.

Средната брутна месечна заплата в общината през 2018г. е 565.3 лв./месец.

Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности на територията на община Угърчин към 31.12.2018 г., са 1 148 души. Най-много са те в преработващата промишленост – 669 души или почти 58.28% от всички наети. Силно

застъпени в промишлеността са „Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели)“, „Печатна дейност“, „Производство на текстил и облекло“, „Обработка на кожи включително производство на обувки“, „Производство на мебели“; „Ремонт и инсталиране на машини и оборудване“. На второ място са заетите в сектор „Селско, Горско и Рибно стопанство“ – 216 души или 18.82% от заетите. На трето място са заетите в сектор „Търговия; Ремонт на Автомобили и Мотоциклети“ - 198 души или 17.25% от всички заети. Най малко са заетите в сектор „Професионални дейности и научни изследвания“ – 3 души или 0.26%.

Таблица № 19. Относителен дял на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Угърчин за 2018г. в нефинансовите предприятия по икономически дейности.

Икономическа дейност	Заети лица	Наети лица	Общо	Отн. дял
	639	509	1 148	
ОБЩО	120	96	216	18,82%
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО		
B ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	344	325	669	58,28%
F СТРОИТЕЛСТВО	128	70	198	17,25%
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	10	..		
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	15	5	20	1,74%
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	3	0	3	0,26%
P ОБРАЗОВАНИЕ	8	..		

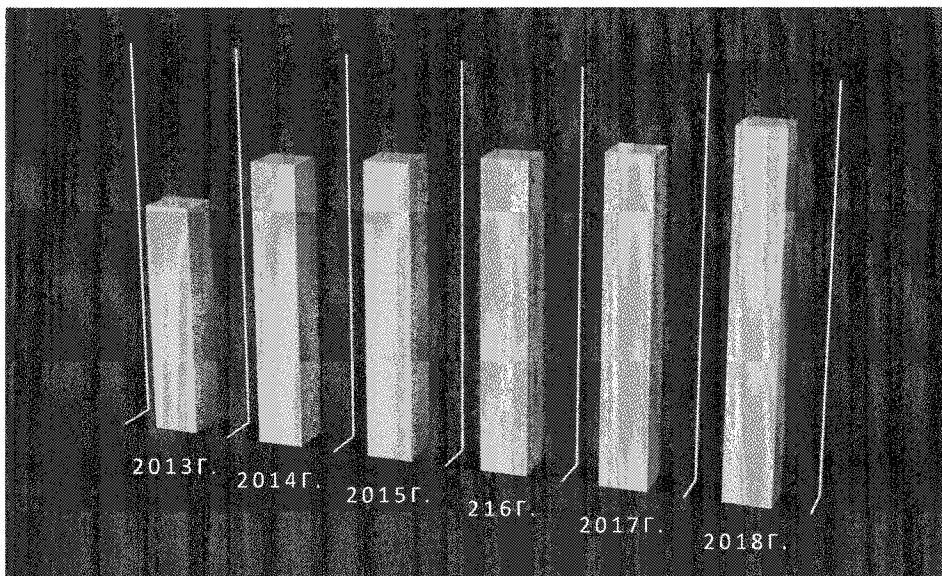
Източник: НСИ

2.3.3. Доходи на домакинствата, средна продължителност на живота, бедност и неравенства.

За благосъстоянието и жизненият стандарт на населението може да се съди от доходите на домакинствата, разходите на домакинствата, структурата на разходите, от осигуреност на населението с жилища, здравния статус и здравния риск на населението и средната работна заплата.

За периода 2013-2018г. равнището на средната годишна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общината, която през 2018 г. достига 8 161 лв. (в сравнение с 7 123 лв. през 2016г.).

Графика № 17. Динамика в равнището на средната годишна работна заплата в община Угърчин за периода 2013-2018 г.

Източник: НСИ

Жилищен фонд

Основните показатели за жилищния фонд в община Угърчин за 2018г. са представени в таблица 20.

Таблица № 20. Основни показатели за жилищния фонд в община Угърчин за 2011г. и 2018 г.

Показатели	2011г.	2018г.
Жилищни сгради, бр.	6 236	6480
Полезна площ в кв.м.	452 522	369 794
Жилища, бр.	6765	6 274

Източник: НСИ

По данни на И.П.И. полезната площ на жилищните сгради на човек от населението през 2018г. е 82.5 кв.м. на човек.

2.3.4. Етно-конфесионална структура. Управление на конфесионалните общности.

Етническата структура на населението на община Угърчин е представена предимно от българската етническа група. Данните от последното преброяване на НСИ относно етническата принадлежност на населението по общини и населени места са представени в Таблица 21.

Таблица № 21. Етническа структура на населението на община Угърчин към 2011 г.

Етническа група

Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	българска	турска	ромска	друга	Не самоопределям
УГЪРЧИН	5690	5291	107	234	5	43
ГР.УГЪРЧИН	2167	1957	33	155		
С.ГОЛЕЦ	239	237				
С.ДРАГАНА	241	239				
С.КАЛЕНИК	113	76	26			
С.КАТУНЕЦ	307	262	15	26		
С.КИРЧЕВО	1004	956		37		4
С.ЛЕСИДРЕН	1053	1025	19			
С.МИКРЕ	188	179	7			
С.ОРЛЯНЕ	86	82				
С.СЛАВШИЦА	101	100				
С.СОПОТ	180	167		9		

Източник: НСИ

Видно от представените данни, 92.99% от населението се самоопределят към българската етническа група, следвани от 4.11% - ромска етническа група и 1.88% се причисляват към турската етническа група.

2.4. Образователна система: образователна, териториална структура и тенденции.

Училищната мрежа на територията на община Угърчин е съставена от четири общински училища. Едно средно общообразователно училище, две основни училища и едно начално училище. Средно общообразователното училище СУ "Св. Св. Кирил и Методий" е разположено в административния център на общината - гр. Угърчин, а основни училища се намират в двете най-големи кметства в състава на общината - кметствата: с. Лесидрен - ОУ "Св. Паисий Хилендарски" и с. Кирчево - ОУ "Христо Ботев".

Мрежата от детски заведения на територията на Община Угърчин е съставена от 2 обединени детски заведения (ОДЗ) и 2 целодневни детски градини(ЦДГ). Обединените детски заведения се намират: едното в административния център на общината - гр. Угърчин - ДГ "Светулка", а другото в кметство с. Кирчево - ДГ „Щастливо детство“. Съответно целодневните детски градини(ЦДГ) се намират в другите две по-големи кметства от състава на общината: кметство с. Лесидрен и кметство с. Катунец.

Таблица № 22. Основни показатели за образователната система на територията на общината.

Показатели	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Училищно образование			
➤ Брой ученици в общообразователните училища	498	529	470
➤ Брой ученици в професионалните училища			2,67
➤ Средна оценка на ДЗИ по БЕЛ, май 2019 г			
Предучилищно образование	104 места	97	95
➤ Места в детските градини на 100 места		места	места

Източник : НСИ; община Угърчин

В рамките на 2017-2019г., броя ученици на територията на общината варира, като през 2019 г., техния брой намалява с 59 деца спрямо 2018г. Броят на преподавателите в общината през 2018г. по данни на НСИ са 36. Местата в детските градини са почти запълнени, което дава добра предпоставка за обучение и не нарушава образователната структура в общината. По данни на И.П.И. през 2019г. се падат 95 места в детските градини на 100 деца.

По данни на НСИ, през 2018г. в област Ловеч са направени разходи за НИРД на стойност 15 322 хил. лв., - 40,93% от тези на ниво Северозападен район.

2.5. Здравеопазване и обществено здраве.

Мрежата на здравеопазването в Община Угърчин е недостатъчно развита, което до голяма степен е повлияно от близостта до областния център. На територията на общината са регистрирани – 4 общопрактикуващи лекари, 1 лекар по дентална медицина и 8 броя медицински специалисти по здравни грижи. По данни на И.П.И. към 2017г. на 1 лекар в общината се падат 1 418 души.

Болничната помощ се осъществява в болниците в Ловеч, Плевен и София. Понякога се постъпва за лечение и в болницата в Троян. Всички лекарски и стоматологични практики са заети. Пациентите не са разпределени равномерно. Специализираната доболнична помощ се осъществява от практиките и филиала на Спешна помощ.

По данни на И.П.И. към 2019г. на 1 аптека в общината се падат 922 души.

В общината функционират 2 детски ясли с капацитет 42 места, като през 2018г. те се посещават от 28 деца.

2.6. Туризъм.

Обособяването на туристическите райони отчита наличието на туристически ресурси и цели формиране на регионални туристически продукти и осъществяване на регионален маркетинг и реклама. Съгласно Териториалния обхват на туристическите

райони в България, община Угърчин попада в обхвата на район Стара планина с основна специализация „планински и културен туризъм“.

Общината разполага с малък брой места за настаняване, сред които Туристически дом „Бели камък“ - Угърчин, къщи за гости в Угърчин и Лесидрен. Проявен е интерес към закупуване на стари къщи в с. Сопот и в района около яз. „Сопот“. Липсват туристически спални за настаняване в малките селища с възможности за контакт с местното население.

Основната хотелска база на територията на общината е „Творческият дом на филмовите дейци“ в с. Лесидрен. Комплексът е собственост на Съюза на филмовите дейци в България и се стопанисва от тях. Други места за настаняване са Битова сграда при стадиона – Угърчин, която се нуждае от основен ремонт и обзавеждане.

За създаване на по-атрактивни продукти за оползотворяване на туристическите ресурси е необходимо да се разработят туристически маршрути, в които да се включат всички забележителности на общината и обединяването им с ресурсите на съседните общини. Допълнителни възможности за развитие на туризма са включване на читалищата и фолклорните групи, на художниците и земеделските дейности.

2.7. Спорт, физическа активност и масовост.

Физическото възпитание и спортът в училищата на територията на Община Угърчин са неразделна част от обучението и възпитанието на учениците. На територията на Община Угърчин има две спортни зали в гр. Угърчин и с. Кирчево. В тях се провеждат състезания и тренировки по футбол и хандбал. Спортният комплекс в Угърчин, включващ Спортна зала с 830 седящи места, стадион с олимпийски размери и сграда за хотелска дейност, която се нуждае от основен ремонт.

2.8. Социални услуги.

Социалните дейности на територията Община Угърчин са с предназначение да подпомагат социално уязвими групи от населението с цел преодоляване на социалната им изолация. Тази инфраструктурата следва решително да се доразвие в бъдеще.

Социалната инфраструктура на територията на общината към 2018г. вкл. следните социални услуги и обекти:

- ✓ Социален патронаж – гр. Угърчин и с. Лесидрен с капацитет 200 места и две кухни – в гр. Угърчин и с. Лесидрен;
- ✓ Дом за стари хора – гр. Угърчин;

Сградата, в която се помещава е със статут на частна общинска собственост Акт № 1227 / 09.09.2011г. Сградата на ДСХ – Угърчин е в центъра на града и се намира на 35 км. от гр. Ловеч. Домът се помещава в една сграда, в която има наематели – Бърза помощ, 2 кабинета на лични лекари, 2 стоматологични кабинета, Аптека, ЦСРИ, ДЦСХ. От цялата квадратура на сградата ДСХ се помещава в 1681.91 кв.м. Капацитета на Дом за възрастни хора е 40 места, към 31.01.2017г. потребителите на социалната услуга са 35 човека.

- ✓ Дневен център за стари хора – гр. Угърчин;

Помещава се в сградата на Дом за стари хора и е частна общинска собственост. Квадратурата която заема е 291.59 кв.м. На социалната услуга Дневен център за стари хора с капацитет 20 места.

- ✓ Център за социална рехабилитация и интеграция на инвалиди – гр. Угърчин;

Центърът за социална рехабилитация и интеграция на инвалиди се намира в центъра на града. Помещава се в сградата на Дом за стари хора с площ 75.07 кв.м. Капацитета на предоставената социална услуга е 15 места.

Основните предизвикателства в областта на социалните услуги са свързани с развитието на инфраструктурата, създаване на публично-частни партньорства, както и подкрепата за предоставяне на услуги от неправителствения сектор.

2.9. Културни дейности.

На територията на общината липсват професионални културни институции. Културния живот е дело на 8 читалища. Те задоволяват културните нужди и желанията на населението чрез библиотеките, художествените самодейни колективи и културно-масовите прояви.

Таблица № 23. Читалища на територията на община Угърчин.

Наименование	Населено място	Дейности
„Възраждане“	с. Лесидрен	Сатиричен състав, певческа група - деца и възрастни; детска група за църковно пеене; кръжок Художествено слово и школа Английски език, пленер - живопис; библиотека - 17549 тома.
„Пробуда“	с. Кирчево	група за народни песни и танци; кръжок Художествено слово; библиотека - 8950 тома.
„Пробуда“	с. Голец	женска вокална група; сатиричен състав; библиотека - 5199 тома
„Просвета“	с. Драгана	певческа група, театрален състав, група за художествено слово; библиотека - 7100 тома
„Възраждане“	с. Каленик	библиотека - 956 тома
„Просвета“	с. Катунец	библиотека - 7403 тома
„Кольо Семов“	с. Микре	библиотека - 7019 тома
„Васил Левски“	с. Славщица	библиотека - 4000 тома

Източник: община Угърчин

Библиотечната дейност е основна дейност за всички местни читалища. Читалищата развиват и художествена самодейност.

В изпълнение на чл.23, ал.1 и 2 от Закона за народните читалища и Разпореждане на Министерски съвет №743/ от 2003г. общината осигурява под формата на субсидии за организации с нестопанска цел необходимите средства за работни заплати, осигурителни вноски и веществена издръжка на работещите в читалищата, съгласно осигурените средства по чл.11, ал.1 от ЗДБРБ за 2009 г. в размер на 6 420 лв. за всяка субсидирана бройка. Средствата се превеждат само на читалищата, регистрирани в съда като юридически лица с нестопанска цел и вписани в регистъра на Министерството на културата, съгласно изискванията на чл.9, ал.1 и чл.10, ал.2 от Закона за народните читалища. Субсидираната численост за читалищата е 13 служители.

2.10. Състояние на инфраструктурата в общината: транспортна свързаност и достъпност и териториална интегрираност.

2.10.1. Териториална структура на транспортната система. Транспортна достъпност и ефективност.

Географското разположение на община Угърчин съдейства за доброто ѝ включване в националната транспортна мрежа. През територията на общината преминава трасето на технически проект на автомагистрала „Хемус“, Етап I участък от края на ПВ „Дерманци“ (пресичане с път III-307) до пресичането с път III-3005, включително ПВ „Каленик“ от км 103+060 до км 122+260.

Дължината на Републиканската мрежа на територията на общината е 91км. и 330 метра, в това число: I-ви клас – 25,040 км., II-ри клас – няма, дължината на III-ти клас е – 66,290 км. I-ви клас включва: Път I-4 -Български Извор – Велико Търново, участък с дължина – 25,040 км. преминаващ през територията на Община Угърчин; Път – III - 307- Луковит-Дерманци-Угърчин-Микре с обща дължина – 21,530 км.; Път - III-3504-Угърчин- Орляне-Радювене-Ловеч; Път – III -401- Микре - Ловеч с дължина -13 км.; Път-III-402- Български Извор - Борима –Троян, участък с дължина - 6 км.; Път-III3005-Плевен – Беглеж – Катунец , участък с дължина - 11,500 км.

Републиканска пътна инфраструктура

На територията на Община Угърчин преминава един първокласен и пет третокласни пътя, с помощта на които се осъществява по-голяма част от връзките между населените места. Достъпът до областния център за голяма част от населението е в рамките на 20 минути.

През територията на общината към настоящия момент не преминават трасета на автомагистрала. Изработен е технически проект с обект АМ „Хемус“ Етап I участък от края на ПВ „Дерманци“ (пресичане с път III-307) до пресичането с път III-3005, включително ПВ „Каленик“ от км 103+060 до км 122+260. АМ „Хемус“ ще свързва гр. София с гр. Варна.

Част от трасетата на Републиканската пътна мрежа преминават през населените места в община Угърчин.

По данни на ОПУ-Ловеч, 65.92% (57.93км) от републиканската пътна инфраструктура е в добро физическо състояние, 3.74% (3.29км) е в средно състояние и 30.34% (26.67км) са в лошо физическо състояние.

Таблица № 24. Републикански пътища на територията на община Угърчин.

Път	Дължина	Техническо състояние
Път I-4 "Коритна - Български извор-Микре-о.п. Севлиево"	от км 20+246 до км 45+286 – 25,040 км.	Добро
Път III-307 "Луковит-Дерманци-Угърчин-Микре"	от км 19+273 до км 41+530 – 22.257 км.	Добро
Път III-401 "Микре-Соколово-Ловеч"	от км 0+000 до км 8+267 – 8,267 км.	
Път III-402 „I-4/- Старо село-Борима-Дълбок дол-/II-35/	от км 0+000 до км 6+000 – 6,000 км.	0,250 км са в средно състояние, 5,750 км са в лошо състояние.
Път III-3005 „Беглеж-Катунец-/III-3504"	от км 30+200 до км 41+530 – 11.330 км.	2,367 км са в добро състояние, 2,230 км са в средно състояние, 6,733 км са в лошо състояние.
Път III-3504 "Ловеч – Радювене-Орляне -Угърчин"	от км 16+002 до км 30+995 – 14,993 км.	0,810- в средно състояние; 14.183- в лошо състояние.

Източник: ОПУ-Ловеч

Показателят Гъстотата на републиканската пътна мрежа, определен по дължината на републиканските пътища спрямо територията на общината, е 168 км / 1000 км² (при средна стойност за страната на показателя за страната за първокласните, второкласни и третокласни пътища взети заедно съгласно данните в „Стратегия за развитие на пътната инфраструктура на Република България” за периода 2016 - 2022г. – 172 км / 1000 км²).

Високата стойност на показателя обезпечава добрата транспортна достъпност.

Общинска пътна инфраструктура

Общинските пътища са от местно значение и осигуряват маршрути от общински интерес. Общинската пътна мрежа в Община Угърчин е добре развита. Общата ѝ дължина е 70.980 км.

Таблица № 25. Общински пътища в община Угърчин.

Път	Начало	Край	Дължина (км.)
LOV2202 / III-307, Угърчин-Микре/- Сопот	Кръстовище на III307 / Угърчин Микре/	Старо кметство с. Сопот	11.9
LOV2201/ III-3502, Бежаново – Ъглен /- Драгана - / III - 3504/	Кръстовище на III3502 / Бежаново Ъглен/	Кръстовище на III - 3504	14

LOV2204/ I-4, Български извор- Микре/ Вас. махала - Славщица	Кръстовище на I-4/ Български извор Микре/	Бивше училище с. Славщица	5.55
LOV1203 / III-402, Български извор- Борима/ - Лесидрен	Кръстовище на III402/ Български извор- Борима	Вилна зона с. Лесидрен	8.7
LOV 1205/I- 4,Български извор- Микре/ Кирчево Лесидрен /LOV1203/	Кръстовище на I-4 /Български извор Борима/	LOV1203 Център с. Лесидрен	9.55
LOV 1200 / III-3005, Катунец – Радювене/ Каленик - / III-3504/	Кръстовище на III3005 / Катунец Радювене/	Кръстовище на III-3504	5.27
LOV2076 /II-35, Ловеч Троян/ Абланица-граница общ.(Ловеч- Угърчин)- Голец- Микре / I- 4 /	граница община (Ловеч-Угърчин) Кръстовище на I-4	Пътен възел I4 Кръстовище на I-4	13.1
LOV3206 /I-4, Български извор – Микре / Василковска махала/- III402	I-4 / Български извор- Микре III-307	III-402 Туристически дом Угърчин	1.24 1.57
LOV 3208 /III-307/ Угърчин- Туристически дом Угърчин			

Източник: Общинска администрация-Угърчин, МРРБ

Забележка: Път LOV2076 /II-35, Ловеч- Троян/- Абланица-граница общ.(Ловеч-Угърчин)- Голец- Микре / I- 4 / прекъсва от пътен възел I-4/с. Голец /до кръстовище I-4/с. Микре/

Таблица № 26. Обобщена справка за дължините на общинските пътища в община Угърчин

Номер на път	Наименование	Начален и краен км. на територията общината	Дължина на пътя на територията на общината в м.
--------------	--------------	---	--

LOV 1200	/ III-305, Катунец Радювене/- Каленик-/ III- 3504	0+000 - 5+270	5270
LOV 1203	/ III402, Български извор- Борима/- Лесидрен	0+000 - 8+700	8700
LOV 1205	/ I-4, Български извор- Микре/- Кирчево – Лесидрен/ LOV1203/	0+000 9+550	9550
LOV 2076	/ II-35, Ловеч Троян/- Абланица- Граница общини (Ловеч – Угърчин)-Голец – Микре - / I-4/	6+525 - 10+125 14+825 - 17+825 10+125 - 13+825 17+825 - 19+625	3600 3700 3000 2800
LOV 2201	/III-3502, Бежаново – Ъглен/ - Драгана - /III- 3504 /	0+000-14+100	14100
LOV 2202	/III-307, Угърчин – Микре / - Сопот	0+000 - 11+900	11900
LOV2204	/ I-4, Български извор - Микре/ Вас. махала - Славщица	0+000 - 5+550	5550
LOV 3206	/ I- 4, Български извор – Микре / Вас. махала - / III402/	0+000 - 1+240	1240
LOV 3208	/III-307/ Угърчин Туристически дом	0+000 - 1+570	1570

Източник: Общинска администрация Угърчин

Голяма част от общинските пътища са в лошо техническо състояние с напукана асфалтова настилка, храсти в канавките и банкетите и по специално общински пътища с номера LOV 1200, LOV 1203, LOV 1205, LOV 2201 и LOV 3208.

Като добро може да се определи техническото състояние на общински пътища LOV 2202 /III-307, Угърчин – Микре / - Сопот / и LOV 2204 / I-4, Български извор - Микре/ Вас. махала – Славщица/, които са рехабилитирани през 2015 г.

Задоволително е състоянието на път LOV 3206 / I- 4, Български извор –Микре - / III-402/ и LOV 2076 /II-35, Ловеч Троян/-Абланица- граница общини Ловеч – Угърчин/-Голец – Микре - / I-4/.

Част от транспортната инфраструктура на територията на общината са селскостопанските горски ведомствени пътища. Те представляват полски и горски пътища. По данните от цифровите модели на община Угърчин (кадастрални карти и

карта на възстановена собственост на с. Голец), тяхната площ е 623,9 ха, като 9,7 ха са държавна публична собственост, 36,5 ха са държавна частна собственост, 549,7 ха са общинска публична собственост, 1,2 ха – общинска частна собственост и 26.7 ха са стопанисвани от общината.

Показателят Гъстотата на пътната мрежа, определен по дължината на републиканските пътища и общински пътища (пътищата, по които реално се извършва транспортната дейност) спрямо територията на общината, е 0,30 км / км² (за сравнение показателят за страната е 0,35 км/км²).

Като цяло, община Угърчин има сравнително добре развита пътна мрежа. Това създава високо транспортно натоварване на територията, като същевременно е благоприятно условие за транспортната ѝ достъпност, за засилен транспортен трафик и за повишаване на атрактивността ѝ.

Улична мрежа

Уличната мрежа на гр. Угърчин е с обща дължина 38.350 км. Физическото състояние на улиците в града е лошо. В останалите населени места в общината уличните мрежи също са в лошо физическо състояние. Необходимо е извършване на реконструкция и рехабилитация на голяма част от уличната мрежа на населените места.

Обществен транспорт

Автобусните линии, които минават през територията на града са междуградски, които се обслужват от частни превозвачи и включват в себе си общинска, областна и републиканска транспортни мрежи. Всички населени места в община Угърчин имат достъп до обществен транспорт посредством изпълнението на три маршрута от общинската транспортна схема:

- Угърчин - Сопот - Славщица - Лесидрен - Кирчево - Сопот – Угърчин;

Превозът на пътници по транспортната линия се осъществява всеки вторник и петък.

- Угърчин – Катунец - Каленик - Орляне - Драгана – Угърчин;

Превозът на пътници по транспортната линия се осъществява всеки вторник .

- Угърчин - Микре - Голец – Угърчин. Превозът на пътници по транспортната линия се осъществява всеки вторник и петък.

Реално достъпът на населението от селата до общинския център – гр. Угърчин посредством автобусен транспорт, е осигурен два дни в седмицата.

Обществен превоз на пътници по автобусни линии по областна транспортна схема се изпълняват маршрути:

- Угърчин - Ловеч – изпълнява се ежедневно.

- Угърчин – Дерманци – изпълнява се ежедневно.

- Ловеч – Лесидрен – Тетевен – изпълнява се ежедневно.

- Ловеч – Кирчево – Галата - изпълнява се ежедневно.

Обществен превоз на пътници по автобусни линии по републиканската транспортна схема се изпълняват по следните маршрути:

- Плевен – Угърчин – на дата 02.01.2017г. договорът за изпълнение на автобусния маршрут е прекратен. Към момента няма възлагане за нов изпълнител.

- София- Драгана – изпълнява се ежедневно.
- София – Угърчин – Ловеч – изпълнява се само в неделя.
- София – Угърчин – изпълнява се от понеделник до събота.
- Ловеч – Бежаново – Луковит / през Орляне, Каленик и Катунец /.

На територията на цялата община няма обособена автогара.

Изградени са автоспирки, както следва:

- гр. Угърчин – 2 бр. на път III-307/площад „Свобода“/;
- с. Лесидрен – 1 бр. на път LOV 1203 / ул.“Стара планина“/;
- с. Кирчево – 1 бр. на път LOV 1205 / ул. „Александър Стаболийски /;
- с. Сопот – 2 бр. на път I-4 / при бензиностанция „Ромпетрол“/;
- с. Сопот – 1 бр. на път I-4 / разклон с. Славщица /;
- с. Славщица – 1 бр. на път LOV 2204 / срещу кметството /;
- с. Микре – 1 бр. на път LOV 2076 / срещу кметството /;
- с. Голец – 1 бр. на път LOV 2076 / до кметството /;
- с. Драгана – 1 бр. на път LOV 2201 / до кметството /;
- с. Каленик – 1 бр. на път LOV 1200 / площад /;
- с. Орляне – 2 бр. на път III-504 / площад и при шахтов кладенец /;
- с. Катунец – 1 бр. на път III – 3005 / площад /;
- Киркова махала – 1 бр. на път III-401.

В община Угърчин не се предлагат таксиметрови услуги.

Общественият транспорт осигурява достъп до всички населени места в общината по съществуващата транспортна мрежа на територията на общината. Осигурен е достъпът на жителите на всяко от населените места в общината до общинския център– гр. Угърчин. Проблем представлява честотата на изпълнението на автобусните маршрути – два дни в седмицата.

Осигурена е връзка както със столицата, така и със съседните области и общини, като автобусните маршрути се изпълняват ежедневно.

Осигурен е достъп до центровете за предоставяне на публични услуги на населението в общината, но следва да се уплътни изпълнението на вътрешнообщинските автобусни маршрути.

Средство за предоставянето на достъп до центровете за предоставяне на публични услуги на населението в общината се явяват общинските пътища. Именно доброто им техническо състояние би осигурило безпрепятственото осъществяване, и въобще наличието такъв.

ЖП транспорт

По данни на ДП "Национална компания Железопътна инфраструктура", през територията на Община Угърчин няма изградена железопътна инфраструктура и ДП НК ЖИ" не предвижда реализация на железопътни проекти до 2036г.

2.10.2. Енергийна мрежа и ВЕИ. Енергийна ефективност.

Селищата от общината са разпределени в три различни териториални района на енергоразпределение: селата Лесидрен, Кирчево, Сопот, Василковска махала и Славцица са към Тетевен, селата от долния район Орляне, Каленик и Катунец са към Ловеч, а Угърчин, Микре, Драгана и Голец са към Луковит. През последните години са подменени всички улични лампи от населените места в общината с енергоспестяващи.

Улично осветление - на територията на Община Угърчин има поставени 4000 осветителни тела за улично осветление с мощност от 11 до 60 вата. Цялата територия на общината е осветена на 100% с изключение на Василковска махала.

По данни на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД на територията на община Угърчин не са разположени обекти за пренос на електрическа енергия, собственост на ЕСО-ЕАД, стопанисвани от МЕР Плевен и МЕРП Ловеч.

2.10.3. Телекомуникационна мрежа.

Общината има телефонни връзки с всички населени места в страната, чрез основният оператор за стационарни телефони БТК, има покритие и са разположени телекомуникационни съоръжения и на двата основни GSM оператори за страната – "Мобилтел" и "Теленор".

✓ БТК;

По данни на Българска телекомуникационна компания" ЕАД, дружеството предоставя мобилен достъп до интернет, чрез UMTS технология със 98% покритие по население за Община Угърчин.

На територията на гр. Угърчин и с. Лесидрен, БТК ЕАД предоставя достъп до фиксиран високоскоростен интернет по ADSL технология. БТК ЕАД предлага фиксирани телефонни услуги при 100% степен на цифровизация на територията на цялата Община Угърчин, както и телевизионна услуга по технология Direct to the Home TV(DTH TV). GSM покритието - 100% покритие по население за цялата територия на общината.

✓ Теленор;

На територията на Община Угърчин „Теленор България“ ЕАД разполага с 5 /пет/ броя базови станции. На територията на Община Угърчин, Теленор България „ ЕАД не разполага с подземна съобщителна инфраструктура.

✓ „А1 България“

На територията на Община Угърчин „А1 България“ няма изградена линейна инфраструктура (кабелни трасета). Дружеството е реализирало радио покритие на територията на общината по технологии GSM и UMTS.

2.11. Екология: състояние и устойчивост на околната среда.

2.11.1. Състояние и ефективност на екологичната инфраструктурата.

Атмосферен въздух

Според климатичната подялба на България, Община Угърчин попада в областта на умереноконтиненталния климат. Особеностите на релефа предопределят формирането на микроклиматични зони главно с по – мек климат. С изключение на Сопотската и Лесидренската, останалите микроклиматични зони не са изследвани.

На територията на Община Угърчин няма предприятия с наложени санкции за замърсяване на атмосферния въздух.

Качеството на атмосферния въздух (КАВ), съответно нивото на концентрация на вредните вещества в приземния слой на атмосферата в даден район е в зависимост от За територията на общината контролът на състоянието на въздуха по реда на Закона за въздуха и свързаните с него подзаконовни нормативни актове се осъществява от РИОСВ – Плевен. Община Угърчин не е определена, като „гореща екологична точка” и не попада в район, в които нивата на един или няколко замърсители превишават установените норми и/или нормите плюс определени пределно допустими отклонения от тях съгласно изискванията на Наредба №7(обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г.)

На територията на общината няма стационарен пункт към Националната система за мониторинг на околната среда /НСМОС/, за определяне качеството на атмосферния въздух. По тази причина липсва статистическа информация за състоянието на въздуха по месеци и по години. В района на общината не са извършвани емисионни измервания с мобилната лаборатория на Изпълнителната агенция по околната среда за последните 5 години.

Състоянието на въздуха на територията на общината е добро – няма замърсяване по отделните показатели за качество на атмосферния въздух (КАВ). Като се има предвид, че работещата промишленост е относително малко – няма големи източници на емисии, които да оказват влияние на КАВ и евентуално да доведат до сериозни изменения в КАВ. Транспортът е с ниска интензивност на движение на МПС. Обновена и подобрена е пътната мрежа . Битовият сектор също не може да отдели достатъчно количество емисии, които да доведат до изменение в КАВ. Доброто качество на атмосферния въздух е предпоставка за развитие на туризма, подобряване на околната среда и други дейности заложили в целите и подцелите на програмата.

Води

Повърхностни води

По данни на Басейнова дирекция „Дунавски район“ на територията на Община Угърчин попада в поречието на р.Вит и р.Осъм, в обхвата на следните повърхности водни тела:

- ✓ Река Вит;
- ✓ Река Каменка;
- ✓ Река Калник;
- ✓ Яз. Сопот;

✓ Река Осъм.

На територията на общината има 9 язовира, от които 6 микроязовира са публична общинска собственост и са отдадени под наем и се използват основно за любителски и спортен риболов, останалите 3 са собственост на „Напоителни системи“ ЕАД-клон Среден Дунав Плевен.

Подземни водни тела

На територията на община Угърчин попадат 5 подземни водни тела. Всички подземни водни тела са в добро количествено състояние. В две от ПВТ са установени лошо химично състояние, съгласно ПУРБ 2016-2021г., Раздел 4 Мониторинг и оценка на състоянието на повърхностните води, подземните води и на зоните за защита на водите. В двете тела са установени повишени стойности на концентрациите над стандарта за качество за съдържание на нитрати, а именно: ПВТ с код: BG1G00000K1040, и BG1G0000TJK045. В тяло с код BG1G0000TJK045 успоредно с нитратите са идентифицирани и повишени стойности на амоний.

Чувствителни зони

Територията на Община Угърчин попада в чувствителна зона, съгласно Заповед №РД 970/28.07.2003г. на Министъра на ОСВ. Чувствителните зони в повърхностните водни обекти в териториалния обхват на БДДР: с начало р. Дунав, от границата при с. Ново село“ и край р. Дунав, до границата при гр. Силистра“, както и „Всички водни обекти във водосбора на р. Дунав на територията на Р.България“.

Обособени санитарно-охранителни зони

Басейнова дирекция „Дунавски район“ на територията на Община Угърчин няма определени санитарно-охранителни зони в съответствие с изискванията на Наредба №3 от 16 октомври 2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Почви и нарушени територии

Общото състояние на почвите в общината може да се определи като добро. На територията на община Угърчин няма промишлени замърсители, а намалената употреба на торове и пестициди в селското стопанство също допринася за липсата на замърсявания. Съгласно доклада на РИОСВ-Плевен (2012 г.) за района на община Угърчин няма налични данни за замърсяване на почвата с тежки метали, пестициди и устойчиви органични замърсители, засоляване и вкисляване на почвата, нарушаване от добивната индустрия или регистрирани ерозионни и деградационни процеси. Проблем за територията на общината е нерегламентираното изхвърляне на битови отпадъци, водещо до замърсяване на почвата в местата с нерегламентирани сметища.

2.11.2. Екологични услуги: водоснабдяване и канализация, пречистване на питейни и отпадъчни води, организация и управление на битовите отпадъци.

Водоснабдяване

- ✓ Външни водоснабдителни системи - Водоснабдителна група „Топля“

Водоснабдителна група „Топля“ води началото си от каптирани извори „Топля“ 1, 2, 3 и 4, находящи се в Община Троян и се състои от магистрален водопровод „Топля“ и отклонения от магистралния водопровод към селата Голяма Желязна и Старо село, община Троян и на територията на Община Угърчин към гр. Угърчин и селата Лесидрен, Кирчево, Сопот, Микре, Голец, Славщица и Драгана. Магистралният водопровод „Топля“ на територията на Община Угърчин – от разпределителна шахта РШ Чолдарско до напорен водоем НВ Драгана - е изграден от стоманени тръби 0400 и 0300, азбестоциментови тръби с диаметър 0200 и е с обща дължина около 22км.

Общият дебит на каптираните извори „Топля“ е около 85 л/с. Изграждането на Водоснабдителна група „Топля“ е започнато през 1977г., доразвита е през 1987-1988г. и е с обща дължина 31 км, от които 22км са на територията на Община Угърчин основно от стоманени тръби около 12км с диаметър 0400, 0300 и 0150, и от азбестоциментови тръби с диаметър 0150, 0125 и 0100. Общото физическо състояние се характеризира като добро.

✓ Водоснабдяване на населените места

Общият дебит на водоизточниците варира в широки граници според сезона и климатичните условия.

Външната водопроводна мрежа от местните водоизточници е с обща дължина около 40км, като около 12км са изградени от стоманени тръби с диаметри от ф60 до ф150, 10км от азбестоциментови тръби от ф60 до ф200 и около 18км тръби РЕHD (полиетилен висока плътност) от ф75 до ф110. Възрастта на тръбите е над 50 години, с изключение на подменените участъци с РЕHD тръби след 2006г. и общото им физическо състояние се характеризира с честа аварийност и запушвания от корени поради липса на водоплътност при връзките.

Подаваните за питейно-битово водоснабдяване природни води не се пречистват (поради липса на ПСПВ), а само се обеззаразяват. Качеството на питейната вода отговаря на всички изисквания на Наредба № 9 от 16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно- битови цели по физико-химични, радиологични и микробиологични показатели. В редки случаи, обикновено при интензивни валежи във водосбора на водоизточниците, добиваните води са с повишена мътност, която не може да бъде отстранена поради липса на подходящи съоръжения.

Вътрешните водопроводни мрежи в населените места на Община Угърчин са с обща дължина около 130км основно изградени от азбестоциментови тръби с диаметри от ф60 до ф325 на възраст средно 50 години и 5750бр. водопроводни отклонения, като през периода 2003 - 2014г. са подменени общо около 4км водопроводи с тръби РЕHD и диаметри от ф75 до ф160. В периода 2014г. – 2020г. са подменени около 44 км. водопроводи с тръби РЕHD и диаметри от ф 90 до ф160 – с. Лесидрен 13 км., с. Кирчево – 9 км., с. Катунец – 12 км. и Угърчин – 10 км. Общото състояние на водопроводната мрежа се характеризира с повишена аварийност и скрити течове вследствие на физическа амортизация на материала и връзките на азбестоциментовите тръби.

Канализация

Канализационна мрежа в населените места от Община Угърчин има развита единствено в гр. Угърчин и заедно с предадените ни за експлоатация канали общата дължина възлиза на около 15,130 км и присъединени към тях 443 бр. канализационни отклонения, строена през 1979г., 1988г. и през периода 2003-2011г. Изградена е от бетонови и МНТ-О тръби с диаметри от 250 до 1200 мм и дължина около 10 км, и тръби

PE-SN8 с диаметри от 300 до 630 мм и дължина около 5,130км. Канализационната мрежа е в добро състояние.

Организация и управление на битовите отпадъци

На територията на община Угърчин функционира добре организирана система за сметосъбиране и транспортиране, която на практика покрива всички населени места. Дейностите по управление на отпадъците се изпълняват от фирма „АСТОН СЕРВИЗ“ ООД, гр. София, съгласно проведена процедура по ЗОП. Няма изградени претоварни станции на територията на общината. Отпадъците се извозват до Регионалното депо Ловеч, което е разположено на средно разстояние от около 35 км от общинския център и не се налага претоварване с цел спестяване на разходи.

От територията на Община Угърчин се събират, транспортират и депонират неопасни битови отпадъци от домакинствата, обществените сгради, търговските обекти, заведенията за обществено хранене, уличните площи, предприятията. На Регионалното депо в гр. Ловеч на този етап не се депонират строителни отпадъци.

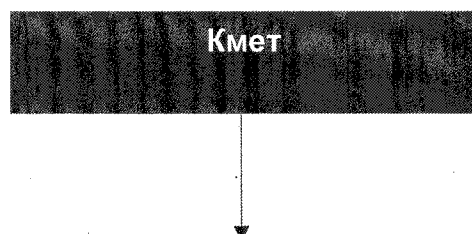
Извън системата за събиране и транспортиране на отпадъци в Община Угърчин остават биоразградимите отпадъци от растителен и животински произход /торов отпадък/. Събирането и транспортирането на този вид отпадъци се извършва от хората, които ги генерират. Във всички населени места са определени площадки за временно съхранение на биоразградими отпадъци, намиращи се на закритите нерегламентирани сметища за смесени битови отпадъци. Площадките за биоразградими отпадъци са определени със Заповеди на кмета на Община Угърчин, на основание протоколи на РИОСВ – Плевен и са временни до изграждането на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими битови отпадъци на Регионалното депо в гр. Ловеч. Съгласно влязлата в сила Наредба за разделно събиране на био отпадъците, биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини задължително следва да се събират разделно и да бъдат компостирани. Относно оползотворяването на биоразградимите отпадъци, с цел да се постигне процентно намаляване на депонирането им, алтернативата за общината е регионална – да се ползва планираната за изграждане компостираща инсталация на Регионалното депо Ловеч.

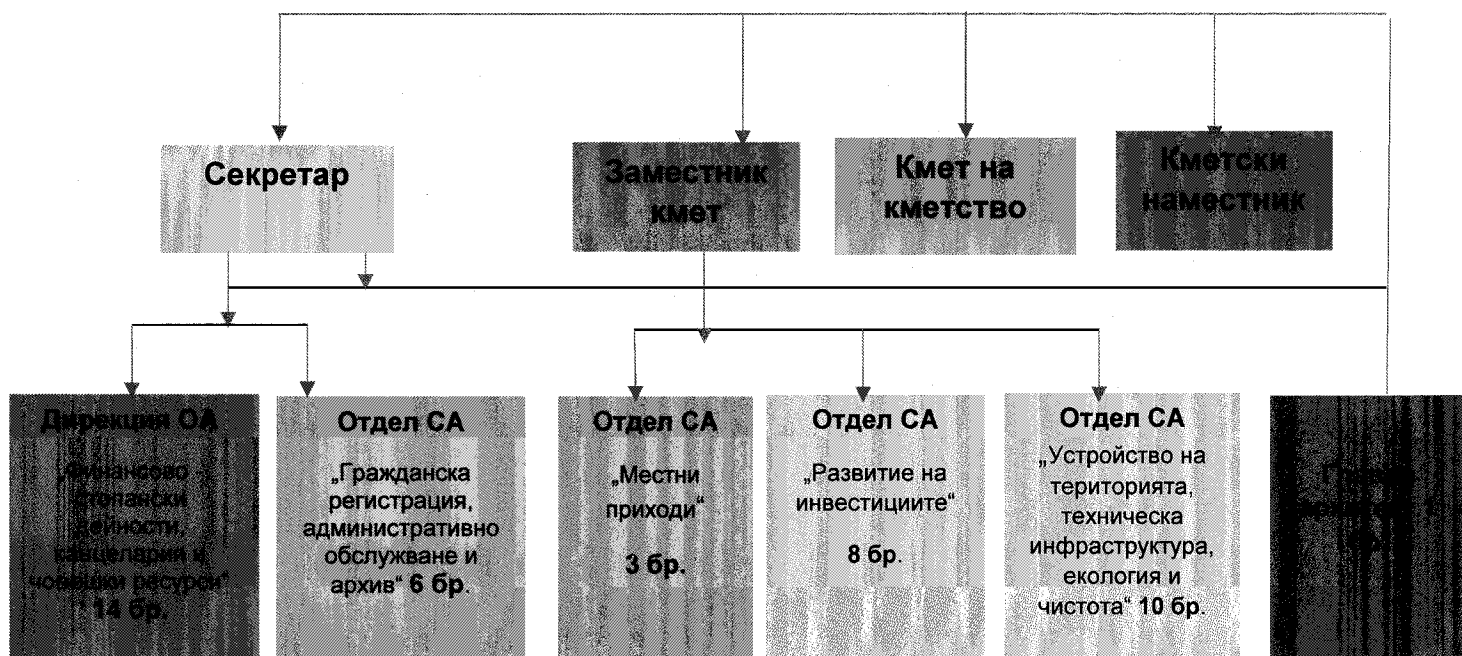
2.12. Анализ на административния капацитет на общинската администрация за реализация на ПИРО.

2.12.1. Структура на общинската администрация: функционален капацитет.

Общинската администрация на община Угърчин се състои от кмет, заместник-кмет, секретар, кмет на кметство в 3 населени места и кметски наместника в 7 населени места. В състава на общината има един главен архитект. Основният принципал и ръководител на администрацията чрез делегирани правомощия от страна на държавната изпълнителна власт е кметът на общината. Неговата дейност се подпомага от заместник-кмет съгласно Закона за местното самоуправление и местната администрация ЗМСМА и устройствения правилник.

Графика № 18. Органиграма на общинска администрация Угърчин.

Източник: община Угърчин

Заместник-кмета на общината наблюдава, организира и контролира дейностите по строителството, инфраструктурата и териториалното устройство, стопанските дейности и управлението на общинската собственост; социални дейности и здравеопазване; транспортната инфраструктура в общината и транспортните връзки с други селища в областта и страната; разработването на целеви програми за комплексно инфраструктурно изграждане, водоснабдяване и канализация, развитие на комуналните дейности и екологията в общината; реализиране и изпълнение на програмите за временна заетост. Заместник-кметът оглавява и ръководи работата на Комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, Комисия по жилищно-спестовните влогове, Комисия по безопасност на движението, Комисия по категоризация на заведенятия на територията на общината, Комисия по транспорта. Секретарят на общината е висш държавен служител, който се назначава от кмета на общината.

Секретарят осъществява административното ръководство на администрацията, координира и контролира административните звена, организира и контролира изпълнението на дейностите, свързани с прилагането на Закона за администрацията, Закона за държавния служител, АПК, Закона за опазване на личните данни, Закона за достъп до обществена информация и подзаконовите нормативни актове.

Общата администрация на общината е в състава на една дирекция „**Финансово-стопански дейности, канцелария и човешки ресурси**“ с численост на служителите - 14 бр. Специализираната администрация е структурирана в няколко отдела - „Гражданска регистрация, административно обслужване и архив“ 6 бр., отдел „Местни приходи“ 3 бр., отдел „Развитие и инвестиции“ 8 бр., отдел „Устройство на територията, техническа инфраструктура, екология и чистота“ 10 бр. През 2019 г. броят на заетите в администрацията на община Угърчин е 41 служителя. По данни на Министерство на финансите от финансовите показатели на общините за 2019 г. на един служител от община Угърчин се падат 101 души. Индикаторът описва

мястото на общинската администрация в местната икономика, както и дават груба представа по колко души "обслужва" един общински служител.

Териториалният обхват на община Угърчин включва кметствата на селата: **Лесидрен, Кирчево, Катунец**, Другата част от селищата, които нямат функциите на административен център на кметство по смисъла на ЗРР и НКПР, ЗМСМА се управляват от кметски заместници.

Таблица № 27. Кметове на кметства/кметски заместници в община Угърчин по населени.

<i>Населено място</i>	<i>Кмет на кметство/кметски заместник</i>
гр. Угърчин	Кмет на община
с. Лесидрен	Кмет на кметство
с. Кирчево	Кмет на кметство
с. Катунец	Кмет на кметство
с. Микре	Кметски заместник
с. Сопот	Кметски заместник
с. Голец	Кметски заместник
с. Драгана	Кметски заместник
с. Каленик	Кметски заместник
с. Орляне	Кметски заместник
с. Славщица	Кметски заместник

Източник: Община Угърчин

Кметските заместници се назначават от кмета на община Угърчин в съответствие с утвърдената структура, времеви мандат и численост на администрацията. Такъв тип заместници има в селата: Микре, Сопот, Голец, Драгана Каленик, Орляне и Славщица. В тези села функционират кметства с минимален брой административни служители и много малък спектър на предлаганите административни услуги.

2.12.2. Укрепване на административния капацитет.

Позитивно влияние за развитието на административния капацитет в община Угърчин оказва получаването на международните сертификати за качество на административното обслужване: **БДС EN ISO 9001:2015** и **БДС ISO/IEC 27001:2013**. Получените сертификати доказват ефективно изпълнение на една от мерките за

развитие заложена в ОПР за периода 2014-2020 г. Това е инструмент за повишаване имиджа на общината и подобряване условията за развитие на административния капацитет, качеството на услугите и социално-икономическия профил на общината.

Административните и обслужващи функции на общинския център и неговия статут (според НКПР) създават условия за организация на специфични институционални структурни поделения. Такъв вид е структурата на МВР в общината която е децентрализирана и се управлява от Районно управление „Полиция“, гр. Угърчин. На територията на общината работят няколко неправителствените организации – местна инициативна група – Троян, Априлци, Угърчин, която обхваща всички населени места на трите общини и „Сдружение на пенсионера - Угърчин“. Основна препоръка от предходни и настоящи изследвания е нуждата от засилване влиянието и интеграцията на неправителствени организации, сдружения и местни инициативни групи. Това ще окаже позитивна посока на развитие на общината в процесите по планиране и изпълнение на проектите и целите за местно развитие.

Показателно за развитието на администрацията на община Угърчин е вече натрупаният опит в усвояването на безвъзмездна финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), през двата програмни периода 2007-2013 и 2014-2020 г. Общината е била бенефициент по няколко оперативни програми Оперативна програма „Околна среда“, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, Оперативна програма „Регионално развитие“, Оперативна програма „Административен капацитет“ и Програма за развитие на селските райони.

Размерът на общинския бюджет варира през годините в посока на нарастване, от 12,2 млн. лв. през 2016 г. до 18,9 млн. лв. за 2020 г. Размерът на държавните трансфери и паричните средства по европейските фондове и програми за развитие варира според изпълняваните проекти по програми и искания на допълнителни средства от държавния бюджет. Изравнителните национални субсидии са насочени за разходване предимно в социални услуги, издръжка на детски градини и за поддържане на пътната мрежа на територията на общината. Свиването на икономическата активност предполага намаляване на неданъчните приходи, поради изчерпване на търгуеми активи. Бюджетната политика на общината следва изпълнение на балансиран бюджет насочен към социалната сфера. Инвестиционните разходи на общината през последните години са насочени предимно в ремонт и придобиване на ДМА. В ремонтните дейности попадат реновиране на обществени сгради, детски градини и училища. В дейностите се включват ремонт на улици, здравна и спортна инфраструктура на територията на общината закупуване на нов автомобил за общинската администрация. Към тях спадат и средствата за обновяване на градската среда и зелените площи. Важно за инвестиционните разходи на общината е отделянето на средства за регионално и местно развитие и планиране, изразено в изработване и прилагане на стратегически документи и планове за развитие

2.12.3. Административен капацитет на общинската администрация: състояние, оценка и укрепване.

През периода 2014-2020г. се наблюдава положителна тенденция относно повишаване квалификацията на служителите от общинска администрация и подобряване организацията на работата в администрацията. Общината е участвала с няколко проекта по ОП „Административен капацитет“ за повишаване квалификациите на служителите в Община Угърчин с цел повишаване на удовлетвореността на гражданите и бизнеса от услугите, предоставяни от служителите на Община Угърчин. Общината изпълнява проект за „Подобряване на ефективността на общинска администрация - Угърчин чрез оптимизиране на структурата и функциите ѝ“. Пълният ефект от изпълнението на тези проекти ще бъде отчетен в последващата оценка от предходния

стратегически документ ИГПВР- гр. Угърчин 2014-2020г. Общият брой на служителите от административните структури, които са преминали през обученията за подобряване на квалификацията е 52. Извън обученията по проекти, служителите от общинската администрация активно участват в срещи, семинари и конференции в различни области съгласно техните компетенции.

Изпълнението на тези проекти подобрява капацитета на администрацията в няколко основни аспекта:

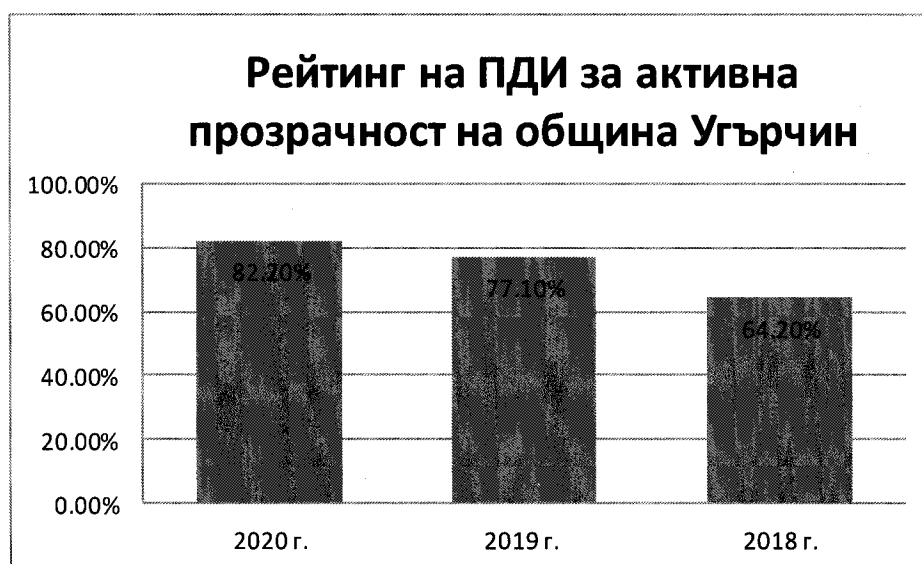
- ✓ Подобряване на качеството на административни услуги;
- ✓ Развитие и въвеждане на електронни административни услуги;
- ✓ Повишаване на общия експертен капацитет за кандидатстване, усвояване и управление на средства от ЕСИФ.

Въпреки това администрацията притежава все още и някои слабости изразени в:

- ✓ Ниска степен на комуникацията с бизнеса и минимален размер на привлечени ПЧИ;
- ✓ Необходимост от оптимизиране на предлаганите услуги от общинската администрация.

Показателно за ниската ефективност на администрацията към средата на 2020 г., по отношение на усвояване на европейските средства през програмен период 2014-2020 г., поставя общината със стойност от едва 595 лв. на глава от населението изплатени по европейски проекти. Съответно това е най-ниската стойност за цялата област Ловеч сравнено с другите общини в областта. Това доказва необходимостта от повишаване на експертния капацитет и на по-добра подготовка за изпълнение и управление на проекти, финансирани със средствата от ЕС. Според програмата за Достъп до информация в Република България (ПДИ), която се отнася за активна прозрачност на общините за настоящата година 2020г., рейтинга за Община Угърчин е със стойност **82,20%** за **2020г.** Изследването оценява как органите на властта изпълняват задълженията си по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) и други нормативни актове за публикуване на информация в Интернет и как отговарят на заявления за достъп по електронен път. Общината разполага с Портал за електронни административни услуги.

Графика № 19. Рейтинг на ПДИ за активна прозрачност на община Угърчин.

Източник: ПДИ

2.13. Дейности в сектор култура.

Културният живот в община Угърчин е дело на читалищата. Те задоволяват културните нужди и желанията на населението чрез библиотеките, художествените самодейни колективи и културно-масовите прояви. Библиотечната дейност е основна дейност за всички местни читалища. Читалищата развиват и художествена самодейност. На територията на общината липсват професионални културни институции.

2.13.1. Териториална структура на културно-историческото наследство.

Недвижимо културно-наследство

Богатото културно-историческо наследство е датирано от праистория, античност и средновековие. Превес в подсистемата на недвижимото културно наследство имат археологическите обекти. Територията на общината е наситена от праисторически и антични селища и могили. Общият брой на недвижимите културни ценности на територията на общината е 150.

На територията на община Угърчин е регистриран един паметник на културата с категория „национално значение“, съгласно Актуален списък на недвижимите културни ценности с категория "национално значение" (предоставен от НИИ НКН) към 2019 г. на територията на област Ловеч: **Микренска пещера, /Голямата пещера/, с. Микре, м. "Добрев рът", 4 км. северно, архитектурно-строителен паметник на културата от Античността и Средновековието.**

Таблица № 28. Недвижими културни ценности на територията на община Угърчин.

Обект	Населено място	Вид	Значение
Къща на Васил Печев Бутев	село Драгана	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на наследниците на Иван Христов Капчийски	село Голец	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Тоню Маринов Бочев	село Голец	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Райко Колев Дачев/портата и дървото пред нея/	село Голец	Архитектурно-строителен	Местно
Жилищни сгради в кв.84	село Голец	Архитектурно-строителен	Местно
Воденицата на река Енча до кв.84	село Лесидрен	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Илинка Банкова Минкова	село Орляне	Архитектурно-строителен	Местно

Къща на Цана Тодорова Кабранска	село Голец,	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Мехмед Асанов Дурков	село Кирчево /Помашка лешница/	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Ахмед Асанов Голев	село Кирчево /Помашка лешница/	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Мехмед Асанов Рамчев	село Кирчево /Помашка лешница/	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Али Демирев Демирев	село Кирчево /Помашка лешница/	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Али Асанов Джамбазов	село Кирчево /Помашка лешница/	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Цвятко Йотов Цанковски с пеща и плевнята	село Кирчево, /Помашка лешница/	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Ибо Усинов Дурков	село Кирчево /Помашка лешница/	Архитектурно-строителен	Местно
Къща на Рабише Асанова Рамчева	село Кирчево /Помашка лешница/	Архитектурно-строителен	Местно
Късноантична и средновековна крепост Градище	0.76 км югоизточно по права линия от центъра на село Драгана	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Късноримско селище, местност „Калето“	землището на село Кирчево	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Късноримски некропол	На 1 километър западно от село Кирчево	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Средновековна крепост „Невишно кале“, Васильовска планина	южно от село Лесидрен	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно

Средновековна крепост, вр. Кичера	източно от село Лесидрен	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Средновековна крепост, местност „Калето“ и Средновековна крепост „Калето“, местност „Дюзда“	в землището на село Микре	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Микренска пещера /Голямата пещера/, местност „Добрев рът“, 4 км.	северно от село Микре	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Национално
Антично селище, м. „Пердевойка“	на километър западно от село Сопот	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Средновековна крепост, Батънско градище	4-5 км. източно от село Сопот	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Лобно място на партизани, м. „Клюнка“	10 км. североизточно от гр. Угърчин	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Антично селище	в землището на село Каленик	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Средновековно селище	до село Каленик	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Средновековна крепост в местност „Калето“	в землището на село Каленик	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Античен некропол	в землището на гр. Угърчин	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
Праисторическо и антично селище, м. „Бреница“/Биволарско/	3,5 км северозападно от село Лесидрен	Архитектурно – строително и археологическо недвижимо културно наследство от Античността и Средновековието	Местно

Партизанска база – скривалище „Циганска ливада“ м.	6 км. източно от село Драгана	Исторически	Местно
Лобно място на Кино Кукувишки „Магаряшкото“ м.	4 км. източно от село Драгана	Исторически	Местно
Лобно място на ятаци м. „Дойчовска ливада“	1 км. източно от село Микре	Исторически	Местно
Лобно място на ятаци м. „Дадан“	4 км. западно от село Орляне	Исторически	Местно
Лобно място на Дочо Христов Бочевски м. „Режовец“	7 км. северозападно от гр. Угърчин	Исторически	Местно
Лобно място на Найда Ичевска „Равнището“ м.	10 км. северозападно от гр. Угърчин	Исторически	Местно
Паметник загиналите войните на във	село Голец	Исторически	Местно
Паметник загиналите войните на във	село Драгана	Исторически	Местно
Тракийска надгробна могила м. "Горунака"	землището на село Сопот	Археологически	Местно
Селище м. "Краварника"	2,5 км и 195° от центъра на с. Драгана	Археологически	Местно
Надгробна могила м. "Градище"	1,30 км и 27° от центъра на с. Драгана	Археологически	Местно
Надгробна могила м. "Гущера"	1,80 км и 43° от центъра на с. Драгана	Археологически	Местно
Селище м. "Гущера"	1,50 км и 43° от центъра на с. Драгана	Археологически	Местно

Могилен некропол, състоящ се от 10 могили	западно и югозападно от стоп.двор 0,440 км и 265° от центъра на с. Драгана.	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Кичюшкото"	3,1 км и 212° от центъра на с. Драгана	Археологически	Местно
Селище от Късножелязна епоха, м. "Райковски баир" (Дулевско кладенче)	2,59 км и 40° от църквата в с. Каленик.	Археологически	Местно
Надгробна могила,	м. "Райковски баир"	Археологически	Местно
Крепост от Второ българско царство	м. "Калето"	Археологически	Местно
Надгробна могила, южно от м. "Имамбаир"	1,56 км и 104,2° от центъра на с. Каленик.	Археологически	Местно
Единична постройка, м. Сираковско	4,780 км, 285,52° СЗ от центъра на с. Катунец	Археологически	Местно
Надгробна могила	3,85 км и 257° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила	5 км и 318° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Група могили, м. "Берча"	м. Берча	Археологически	Местно
Група могили	югозападно от Робски колиби, 5,80 км и 202° от църквата в с. Лесидрен	Археологически	Местно
Надгробна могила	югозападно от Робски колиби, 5,80 км и 202°	Археологически	Местно

	от църквата в с. Лесидрен.		
Надгробна могила	югозападно от Робски колиби, 5,80 км и 202° от църквата в с. Лесидрен.	Археологически	Местно
Надгробна могила	югозападно от Робски колиби, 5,80 км и 202° от църквата в с. Лесидрен.	Археологически	Местно
Надгробна могила	1,50 км и 322° от църквата в с. Лесидрен	Археологически	Местно
Надгробна могила	1,49 км и на 87° от с. Орляне	Археологически	Местно
Селище от Римски период, м. "Езерото" (Гидулското)	1,95 км и 278° от кметството на с. Славщина	Археологически	Местно
Могилен некропол, състоящ се от 6 могили, м. "Цоловското" (Локвата)	1,45 км и 76° от кметството на с. Славщина	Археологически	Местно
Могилен некропол, рег. са от 15 могили, м. "Подене"	землището на селата Сопот и Лесидрен, Азимут 261° и 3 км от кметството на с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 261° и разстояние 3 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 262° и разстояние 2,70 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно

Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 261,40° и разстояние 2,50 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	2,85 км и 268° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	3,25 км и 264° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 258° и разстояние 2,85 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 264,13° и разстояние 3,15 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 262,57° и разстояние 3,25 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 266° и разстояние 3,25 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 269° и разстояние 3 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 270° и разстояние 3 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 262,40° и разстояние 2,80 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно

Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 258° и разстояние 2,50 км от църквата в с. Сопот.	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 261° и разстояние 2,50 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене",	Азимут 261,20° и разстояние 2,40 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Крепост, Късен елинизъм (II-I век пр.Хр.) м. "Кичера"	24,5° и разстояние 2,10 км от центъра в с. Сопот	Археологически	Местно
Обект с неопределени функции от Желязна епоха, Сопотска пещера	3,60 км и 27° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила	4,70 км и 37° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Селище от Късножелязната епоха	4,85 км и 38° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила до бившия стопански двор	2,50 км и 298° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Янкуловска"	1,65 км и 276° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Пердевойка"	3,42 км и 282° от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Подене"	Азимут 261° и разстояние 3,75 км от	Археологически	Местно

	църквата в с. Сопот		
Група могили (три могили)	Азимут 282° и разстояние 4,70 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Селища и постройка от праистория	Азимут 281° и разстояние 2,50 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила	Азимут 282° и разстояние 4,70 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила	Азимут 281° и разстояние 4,75 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила	Азимут 279° и разстояние 4,80 км от църквата в с. Сопот	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Даскалското"	1,4 км и 268° от МТС в Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Даскалското"	1,4 км и 268° от МТС в Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Гарван"	между землищата на гр.Угърчин и с.Торос; 1 км, северозападно от махалата	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Долната елия" (Пастухов брод), 0,560 км, западно от МТС в Угърчин	Археологически	Местно
Група могили, м. "Гладни дял"	1-1,1 км северозападно	Археологически	Местно

Надгробна могила, м. "Гладни дял"	1,1 км северозападно	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Гладни дял"	1,05 км северозападно	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Гладни дял"	1 км северозападно	Археологически	Местно
Група от две могили, м. "Беглишки харман"	2,98 км и 335° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Беглишки харман"	2,96 км и 335,5° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Беглишки харман"	3,01 км и 334,5° от общината в гр. Угърчин.	Археологически	Местно
Селище, м. "Гарван"	1,250 км СЗ от Махалата /320°/	Археологически	Местно
Селище, м. "Долната елия" (Пастухов брод)	0,900 км З от двора на МТС /288°/	Археологически	Местно
Единична постройка от Античността	Бузгоски колиби, 7,3 км, 303° от центъра на гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила южно м. "Присадишки колиби"	6,63 км и на 19,33° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Пезулското"	6,82 км и на 23,74° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Пезулското"	6,90 км и на 24,53° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила	Североизточно от м. "Присадишки колиби", 7,61 км и на 21,2° от	Археологически	Местно

	общината в гр. Угърчин		
Надгробна могила	Североизточно от м. "Присадишки колиби", 7,61 км и на 21,4° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Селище от Римска епоха, на левия бряг на р. Каменница	северно от бившата МТС на гр. Угърчин, 2,40 км и на 345° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Селище от Бронзовата епоха	Югозападно от м. Моновски колиби и непосредствено северно от язовирната стена на микроязовира при гр. Угърчин, 2,30 км и на 4,26° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила Вакльовски колиби,		Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Даскалското	1,4-1,5 км и 273° от МТС в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Берча	2 км СЗ /332°/ от с. Лесидрен	Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Берча	2 км СЗ /320°/ от с. Лесидрен	Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Берча	2 км СЗ /320°/ от с. Лесидрен	Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Цоловското (Локвата)	Азимут 76° и разстояние 1,45 км от кметството на с. Славщица	Археологически	Местно

Могилен некропол, м. Цоловското (Локвата)	Азимут 76° и разстояние 1,45 км от кметството на с. Славщица	Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Цоловското (Локвата)	Азимут 76° и разстояние 1,45 км от кметството на с. Славщица	Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Цоловското (Локвата)	Азимут 76° и разстояние 1,45 км от кметството на с. Славщица	Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Цоловското (Локвата)	Азимут 76° и разстояние 1,45 км от кметството на с. Славщица	Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Цоловското (Локвата)	Азимут 76° и разстояние 1,45 км от кметството на с. Славщица	Археологически	Местно
"Църква Св. Архангел Михаил"	в село Катунец	Художествен/архитектурно -художествен	Местно
"Църква Св. Георги"	село Лесидрен	Художествен/архитектурно -художествен	Местно

Източник: ОУП на община Угърчин

Движимо културно наследство

Основните видове движимо археологическо наследство на територията на общината са:

- Археологическо;
- Етнографско – движими вещи (предимно носии), които са свидетелство за начина на живот и работа, традиции, обичаи и вярвания на населението;
- Архивни документи с историческо значение;

Регионалният исторически музей в Ловеч е основната институция, която съхранява и разпространява информация за историческите артефакти в района на общината и областта.

Археологическото движимо културно наследство е силно представено, особено що се отнася до глинени съдове при селища и могили.

Нематериално културно наследство

Както и почти изцяло на територията на страната, в селските райони са запазени голяма част от традиционните местни бит и обичаи. Някои от тях са вкоренени в ежедневието и несъзнателно се практикуват чрез говора, поведението, ползването на уреди за работа и т.н.

Културното наследство в Община Угърчин представлява в голяма степен неизползван ресурс за устойчиво човешко, социално и икономическо развитие. То е актив, допринасящ за икономическия растеж чрез насърчаването на туризма, както и за създаването на работни места.

2.13.2. Културно-исторически ценности и политики за достъпност.

Регионалният исторически музей в Ловеч е основната институция, която съхранява и разпространява информация за историческите артефакти в района на общината и областта.

2.14. Селищна мрежа и жилищен сектор.

Територията на община Угърчин е сформирана от землищата на 11 населени места (10 села и един град), които формират територия с обща площ от 52 301.56 ха и население към 31.12.2018г. 5531 жители.

Общата площ на урбанизираните територии на всички населени места е 1225,99ха и заема 2.34% от общата площ на Община Угърчин. Територията на Община Угърчин заема 12.66% от площта на област Ловеч.

Графика № 20. Селищна мрежа на община Угърчин.

2.14.3. Жилищен сектор: състояние и насоки

Жилищния фонд и състоянието му като система на обитаване е в зависимост от броя на населението. Върху развитието му оказват значение различни качествени и количествени показатели. Строителството в Община Угърчин е в устройствени зони с преобладаващо застрояване с малка височина и плътност, като кота корниз е до 10м.

По данни на НСИ, броят на жилищата в общината към 31.12.2018г. е 6273 броя, а жилищните сгради са 6480 броя. Общата полезна площ на жилищата е 456 145 кв. м. Извън общинския център гр. Угърчин, най-много жилища са преброени в с. Лесидрен – , а най-малко в мах. Василковска махала.

Конструкция на жилищния фонд

Таблица № 29. Жилищни сгради по материал на външните стени на сградата към 2018 г.

Област/Община	Общо	Жилищни сгради по материал на външните стени на сградата			
		панелни	стоманобетонни	тухлени	други
Област Ловеч	75337	324	1287	65614	8112
Община Угърчин	6480	10	45	6078	347

Източник: НСИ

Най-малобройни са сградите, изпълнявани с едропанелни строителни системи, което е обусловено от факта, че строителството е предимно ниско етажно, а териториалното разпределение на жилищните ресурси е благоприятно.

В областта и Община Угърчин най-голям дял от жилищата заемат масивните, 93.80%.

Жилищните сгради по вид на конструкцията в общината общо са 6 480 бр. , от които:

- Стоманобетонни – едропанелни – 0.15%
- Стоманобетонни – скелетни – 0.69%
- Масивни – 93.80%
- Други – 5.36%.

Жилища по брой на стаите

Таблица № 30. Жилища по брой на стаите към 2018 г.

Област/Община	Общо	Жилища по брой на стаите					
		1-стайни	2-стайни	3-стайни	4-стайни	5-стайни	6-стайни и повече
Област Ловеч	94880	6879	25566	31627	18822	7086	4900
Община Угърчин	6273	219	1227	2073	1548	614	592

Източник: НСИ

Видно от представените данни, с най-голям дял са жилищата са 3-стайните – 33.05%, следвани от 4 – стайните – 24.68% и 2 -стайните – 19.56%. На-нисък е делът на 1-стайните жилища (3.49%) и жилищата със 6 и повече стаи (9.44%).

Жилища по форма на собственост

Таблица № 31. Жилища по форма на собственост към 2018 г.

Област/Община	Общо	Жилища по форма на собственост		
		държавни и общински	частни на юридически лица	частни на физически лица
Област Ловеч	94880	957	574	93349
Община Угърчин	6273	64	37	6172

Източник: НСИ

Видно от представените данни, 98.39% от жилищата в общината са частни на физически лица.

Жилища на 1000 души от населението

По данни на НСИ, на 1000 души от населението се падат 1134,15 жилища при 759,81 броя за областта.

Среден брой лица на едно жилище

Средния брой на обитателите на едно жилище към 2018г. в община Угърчин е 0,88 души, при средно 1,32 души за областта.

2.15. Културно наследство в гр. Угърчин.

Недвижимото културно наследство в гр. Угърчин е представено от следните обекти:

Обект	Населено място	Вид	Значение
Античен некропол	в землището на гр. Угърчин	Архитектурно-строителен Античността Средновековието	Местно от и
Група от две могили, м. "Беглишки харман"	2,98 км и 335° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Беглишки харман"	2,96 км и 335,5° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Беглишки харман"	3,01 км и 334,5° от общината в гр. Угърчин.	Археологически	Местно
Единична постройка от Античността	Бузгоски колиби, 7,3 км, 303° от центъра на гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, южно м. "Присадишки колиби"	6,63 км и на 19,33° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Пезулското"	6,82 км и на 23,74° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, м. "Пезулското"	6,90 км и на 24,53° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила	Североизточно от м. "Присадишки колиби", 7,61 км	Археологически	Местно

	и на 21,2° от общината в гр. Угърчин		
Надгробна могила	Североизточно от м. "Присадишки колиби", 7,61 км и на 21,4° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Селище от Римска епоха, на левия бряг на р. Каменница	северно от бившата МТС на гр. Угърчин, 2,40 км и на 345° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Селище от Бронзовата епоха	Югозападно от м. Моновски колиби и непосредствено северно от язовирната стена на микроязовира при гр. Угърчин, 2.30 км и на 4.26° от общината в гр. Угърчин	Археологически	Местно
Надгробна могила, Вакльовски колиби,	5,03 км и азимут 287° 3-С3 от гр. Угърчин.	Археологически	Местно
Могилен некропол, м. Даскалското,	1,4-1,5 км и 273° от МТС в гр. Угърчин	Археологически	Местно

2.15.1. Паметници от изключителна културна стойност.

На територията на гр. Угърчин няма регистрирани паметници от изключителна културна стойност.

2.15.2. Наследствени елементи с местно значение.

Град Угърчин е сред най-старите селища в Ловешка област. От случайно намерените предмети, издирванията и проучванията е установено, че в землището на Угърчин с малки прекъсвания е имало живот още от дълбока древност. От разкритите досега единични гробни находки се вижда, че човекът е живял там още през

каменномедната епоха. Към това време се отнася бойна каменна брадвичка-чук, намерена в местността Гарван. Животът около Угърчин не е прекъсвал и през бронзовата епоха (2400 – 2200 г.пр.н.е.)

В местността Варниците (Долната елия) и в близката местност Калето освен фрагменти от съдове са намерени и медни брадви с ухо, наречени Угърчински тип брадва. В м. Даскалската родина, недалеч от Сярина пещера на височината на Йовкин връх има следи от селище. Там е имало малка могилка, след изравняването на която е намерено погребение с изгаряне на тялото, глинени съдове и бронзова халщатска фибула. Собственикът на местността прибира само фибулата, а съдовете доразчупва и захвърля. Тя е направена от обла тел, със слабо изтънена в краищата дъга, единият край на която след извивка преминава в игла, а другият – в триъгълна плоча иглодържател. Този тип фибула датира от втората половина на старата халщатска епоха.

На много места в района на Угърчин има следи от живота на траките от римската епоха. През VII в. този край е заселен от славяни. При настаняването си те заварват по-старо, романизирано или елинизирано тракийско население, от което възприели много названия на местности, долини, реки, височини, бърда и др. като запазили или отчасти видоизменили първоначалната им форма. Като стари тракийски имена може да се посочат: Лепетура, Гроздава, Морун; имена от гръцки произход: Ефорел, Маргарец, Труфек, Елегина ливада.

За първи път името Угърчин се споменава в османски документ 1485 г. Името е от кумански произход. Такова лично име днес няма, но в надпис от 1379 г. Върху надгробна плоча до вратата на митрополитската църква в Охрид между другите имена се чете и името Угърчин. В околното землище се срещат и десетина названия на местности от кумански произход: Куманица, Куманските ливади, Куманската долина, Кумански рът, Берил, Муданя, Куртжелан и др. Селото получава градски статут през 1968 година.

В Угърчин, през 1877 г., на тормоз от турците са подложени стотици българи, а около 20 човека са убити. Но това се е случвало не само през тази година, а и много пъти през петте века османско иго. Стигнало се през 1594-95 г., заради постоянен тормоз, угърчинци колективно да се изселят в Румъния, а Угърчин е бил пред пълно изчезване като населено място, както съседните села Каменица и Батово. Но отново се възраждал и през 1877 г. населението му било около 3300 души, една малка част от които - турци. Отделно е имало и турско село на 10 км северно от Угърчин, наречено махала Угърчин, с население около 500 души и кмет с името Шукри. След Освобождението турците от тази "махала" се изселили от нашите земи.

В партизански отряд „Христо Кърпачев“ са взели участие четирима партизани от гр. Угърчин - Петър Нешев (1901 – 1973), партизанин, командир на Партизански отряд „Христо Кърпачев“, военен деец, полковник ; Йото Курташев (1911 – 1944); Петко Патарински (1918 – 1944); Нешо Царевски (1921 – 1992), още и професор, финансист. Много важна роля за развитието на гр. Угърчин изиграва - Пело поп Михалев. Роден през 1848г. той става първия кмет на гр. Угърчин. Управлява града цели 16 години, като през това време построява общински дом, 3 училища и църква. По късно става народен представител. Умира през 1934г.

2.15.3. Съвременни градски елементи.

Още в периода след Освобождението започват процесите на изменение на градската структура. Докато в началото на миналия век тези процеси протичат сравнително плавно и основното правило е за натрупване на исторически пластове, то последвалите социално - икономически промени водят и до промяна в отношението към архитектурата и градоустройството – изчистване на урбанистични напластявания и замяната им с нови елементи. Това до голяма степен води до рязка и груба намеса в НКЦ в селищната структура. В днешно време тези територии, обикновено в централни градски части, са привлекателни места за подмяна на застройката с „по - висока“, „по-представителна“ или „по-удобна“. На места е намерен начин на адаптация на ценностите към съвременните нужди.

2.15.4. Съхранение на градския исторически пейзаж.

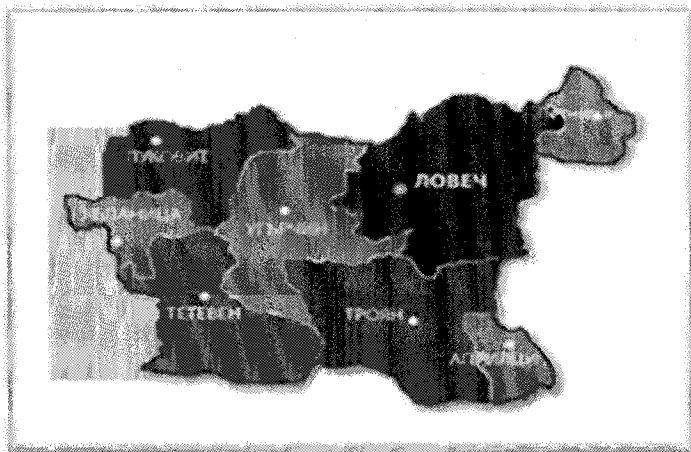
Градският исторически пейзаж е градският район, разбран като резултат от историческото натрупване на културни и природни ценности, който се разпростира отвъд разбирането за „исторически център“ или „ансамбъл“, за да включи по-широк градски контекст в географската си характеристика. Градското наследство, включително материалните и нематериалните му компоненти, представлява ключов ресурс в подобряването на обитаемостта на градските райони и подкрепя икономическото развитие и социална кохезия в една променяща се глобална среда. Тъй като бъдещето на човечеството се крепи на ефективното планиране и управление на ресурсите, съхранението се превърна в стратегия за постигане на устойчиво равновесие между градски растеж и качество на живота.

В ОУП план на общината са обособени 2 броя терена за обекти на недвижимото културно наследство в гр. Угърчин съответно с площ 1,14 ха и 27,23 ха.

2.16. Съседство на община Угърчин: анализ, оценка и насоки.

Община Угърчин граничи със следните общини: с община Плевен на север, на изток - с община Ловеч, на юг - с общините Троян и Тетевен и на запад - с общините Луковит и Тетевен.

Графика № 21. Съседство на община Угърчин.

Град Угърчин се намира на 33 км. от областния център гр. Ловеч – град от трето йерархично ниво - център с регионално значение в територията на областта; на 28 км.

План за интегрирано развитие на община Угърчин за периода 2021-2027 г.

гр. Луковит – град от четвърто йерархично ниво; на 47.41 км. от гр. Тетевен - – град от четвърто йерархично ниво и на 60.94 км. от гр. Троян - град от четвърто йерархично ниво. Близостта на общината до областния център оказва и ще оказва за в бъдеще съществено влияние върху развитието на общината.

Съгласно НКПР, Община Угърчин попада в групата на общините с центрове от пето йерархично ниво, които са идентични с определените слабо урбанизирани (периферни) общини. Това са малки общини със затруднено социално-икономическо развитие. Разположени са по периферията на региона, те се явяват и гранични за страната. Феноменът „вътрешна периферия“ се оформя около центрoвете Враца, Ловеч и Плевен. Тези общини, в т.ч. и община Угърчин могат да бъдат включени в обхвата на т.н. „райони за целенасочена подкрепа“. Стимулирането на техните центрове е важно, за да могат да предлагат необходимите първични услуги на населението. Подобряването на свързаността им с близките икономически центрове ще осигури достъп до работни места в сфери, различни от селското и горското стопанство, без това да е свързано със загуба на население в тях.

Северозападният регион е силно диференциран в пространствено отношение. Неговата територия се развива по две оси, свързващи съответно Видин, Монтана и Враца от една страна и Плевен и Ловеч от друга. Близостта на региона със ЮЗР има силно влияние и град София измества град Плевен в ролята му на център. Плевен е силно конкуриран от столицата по отношение на предоставяните среди и услуги за населението по осите Видин– Монтана–София и Видин–Монтана–Враца–София. По последната ос минава основен коридор от TEN-T мрежата на ЕС. Традиционно силно свързани са градовете Плевен и Ловеч, а чрез тях има възможност да се свържат и крайдунавските части на област Плевен със старопланинските части на област Ловеч.

2.16.1. Оценка на съседството с общини от I ранг.

В близост до община Угърчин няма общини от I ранг.

2.16.2. Оценка на съседството с общини от II ранг.

В близост до община Угърчин няма общини от II ранг.

2.16.3. Силни страни на съседството и ограничения за развитие.

В пространствено отношение, община Угърчин попада под влиянието на– гр. Ловеч - град от трето йерархично ниво - център с регионално значение в територията на областта, което е предпоставка за развитието на общината. Предвид местоположението на общината са налице възможности за изпълнение на съвместни проекти с общините Ловеч, Троян, Тетевен и Луковит.

2.16.4. Съвместни проекти за изпълнение със съседни общини.

Община Угърчин съвместно с общините Ловеч и Летница участва в изглаждане на Регионална система за управление на отпадъците за регион Ловеч с обхват-Компостираща инсталация, инсталация за предварително третиране, площадка за рециклиране на строителни отпадъци, приемен център за безвъзмездно предаване на отпадъци от населението и площадка за депониране.

2.17. Инфраструктурни проекти с национално и регионално значение в общината.

В Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион не са предвидени за реализация инфраструктурни проекти с национално и регионално значение в община Угърчин.

2.18. Интегриран SWOT анализ.

SWOT анализът включва оценка на вътрешните фактори, чрез която се идентифицират силните и слабите страни на община Угърчин, оценка на външните фактори на обкръжаващата среда, които очертават благоприятните възможности и потенциални заплахи за развитието на общината.

SWOT анализ

Силни страни

1. Добро географско разположение и добра транспортна достъпност.
2. Благоприятен релеф, климат и водни ресурси.
3. Добре развито селско и горско стопанство.
4. Богата флора и фауна.
5. Богато културно-историческо наследство.
6. Липса на сериозни промишлени източници на замърсяване на околната среда в общината.
7. Добре развити селско стопанство, услуги и лека промишленост
8. Добре развита селищна система
9. Добре развита образователна инфраструктура.
10. Изградена техническа, транспортна и социална инфраструктура.
11. Добро екологично състояние
- Богато културно-историческо наследство.
12. Добре развита мрежа на здравеопазването и социалните услуги

Слаби страни

1. Липса на инвестиционна активност на територията на общината.
2. Неблагоприятни демографски процеси - намаляване на населението, отрицателен естествен и механичен прираст на населението.
3. Влошена възрастова структура на населението.
4. Висока безработица и ниски доходи.
5. Не добре развита енергийна и телекомуникационна мрежа
6. Недостатъчно развита туристическа инфраструктура.
7. Амортизирана техническа инфраструктура - пътища, улици, водопроводи.
8. Липса на канализация с изкл. на гр. Угърчин. Липса на ПСОВ.

Възможности

1. Развитие на органично животновъдство и земеделие.
2. Развитие на рибовъдство и спортен риболов.

Заплахи

1. Задълбочаване на неблагоприятните демографски тенденции.
2. Липса на икономическа активност и интерес.

3. Развитие на билкарството. 4. Потенциал за развитие на алтернативни форми на туризъм. 5. Благоприятните климатични условия в общината са добра предпоставка за обособяване на района като преработвателна и хранително-вкусова промишленост за сливи, ябълки и други. 6. Развитие на туристическата инфраструктура. 7. Използване възможностите за ПЧП за реализация на различни по вид проекти на територията на общината.	3. Липса на възможности за финансиране на проекти в частния сектор. 4. Свиване на пазара на труда и увеличаване на безработицата. 5. Невъзможност за финансиране на големи инфраструктурни проекти, необходими за подобряване качеството на живот в общината. 6. Влошаване качеството на техническата инфраструктура. 7. Замърсяване на околната среда. 8. Природни рискове и неблагоприятни климатични промени

2.19. Взаимообвързаност на общината с районите на национално ниво (в съответствие с НЦТР)

Социално-икономическия анализ на районите в Република България представя резултатите от проведеното изследване в първи и втори етап от работата по Договор № РД-02-37-76/30.07.2018 г. между Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Националния център за териториално развитие ЕАД. Териториалният обхват на Анализа обхваща цялата страна и всички административно-териториални и статистически единици. Тематичният обхват на социално-икономическия анализ обхваща основни тематични направления: икономическо развитие (малки и средни предприятия, чуждестранни преки инвестиции, научноизследователска и развойна дейност); туризъм (туристически ресурси и инфраструктура, специализация); социално развитие (демография, образование, здравеопазване, социални услуги, заетост и безработица), пазар на труда; култура и културно наследство; транспортна (пътен, железопътен, въздушен и воден транспорт) и инженерно-техническа инфраструктура (енергийни системи и мрежи, водоснабдяване и канализация, газоснабдяване, телекомуникации, управление на отпадъците); жилищен сектор (състояние на жилищния фонд, специфики на българския пазар); регионално и градско развитие (териториален модел, оси и центрове на развитие, агломерационни ареали); околна среда (състояние, НЕМ, изменение на климата, разходи за околна среда); управление и административен капацитет; ефективност на проектите и усвоените средства по оперативни програми, съфинансирани от Европейските фондове и от други финансови инструменти.

Първата част обхваща териториалния анализ на развитието по тематични направления и ключови характеристики по три основни теми – темата за урбанистичното развитие, териториалните аспекти на секторните политики, административния капацитет за провеждането им и за изпълнение на проекти. Идеята анализът да се извърши при подход „отдолу-нагоре“ е трудно да бъде осъществена, ако не се допълни с подход „отгореннадолу“, маркиращ основните тенденции в страната. Така събирането, систематизиране и изследване на данните от възможно най-ниските административно-териториални нива и изводите от анализа се допълват от тенденциите, които се очертават, на база на политиките за демографско, икономическо и социално развитие.

Втората част акцентира върху сравнителния анализ на социалното, икономическото, демографското и екологичното състояние и развитие и

инфраструктурното осигуряване на районите, областите и общините. Във всяко тематично направление са проследени промените, настъпили в резултат на прилаганите европейски и национални политики и програми и са систематизирани изводи за въздействието на външни и вътрешни фактори, за установените трайни тенденции и възможностите за преодоляване на проблемите. Сред най-сериозните проблеми се очертават намаляването и застаряването на населението, което се отразява неблагоприятно върху икономическия растеж и потенциала за иновации, пазара на труда и социалните системи и изисква промени не само в социалните политики, но дори и в подходите в регионалното, пространственото и градско планиране.

Третата част на Анализа на социално-икономическото развитие на районите в Р. България обобщава синтезираните изводи от първите две части и ги надгражда с интегриран национален профил, допълвайки базовата информация за актуализирането и разработването на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие от ново поколение.

Таблица 32. Описание на взаимовръзките на анализа на община Угърчин с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво, изготвен от „Национален център за териториално развитие“ ЕАД.

Резултати от преведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво	Резултати от проведения социално-икономически анализ на община Угърчин
ТЕРИТОРИАЛНО-УРБАНИСТИЧЕН АНАЛИЗ	
<p>Видове общини по степен на урбанизация:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Силно урбанизирани общини (централни) – 18 общини; ➤ Средно урбанизирани общини (междинни) – 95 общини; ➤ Слабо урбанизирани общини (периферни) – 152 общини; <p>Селищна мрежа и урбанистично развитие:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Столица, градове от първо и второ йерархично ниво; ➤ Градове от трето йерархично ниво; ➤ Градове от четвърто йерархично ниво; ➤ Група центрове от пето йерархично ниво; <p>В НКПР групата центрове от пето йерархично ниво са много малки градове и села, центрове с общинско значение за територията на съответните общини. Те са общо 139 бр., от които 101 много малки градове и 38 села. Има и 39 много малки градове, които не са центрове на общини.</p> <p>В Социално икономическия анализ на районите (СИА) от 2019 г., както и в</p>	<p>Община Угърчин попада в групата на слабо урбанизираните общини (периферни) – 152 общини.</p> <p>Гр. Угърчин попада в Група центрове от пето йерархично ниво.</p>

<p>изследването на НСИ „Градовете и техните функционални урбанизирани ареали“ от 2016 г., разработено в рамките на проекта UrbanAudit на Европейската комисия²⁸, зоните на влияние (FUA) на големите градове са определени по критерия трудови пътувания към тях. В Северозападния регион такива големи градове, които формират агломерационни ядра и ареали (зони на функционално влияние), са Плевен, Враца и Видин.</p>	<p>Община Угърчин не попада в агломерационни ядра и ареали.</p>
ДЕМОГРАФИЯ	
<p>Процес на застаряване на населението, намаляваща раждаемост, висок отрицателен естествен прираст, постоянна емиграция.</p> <p>Леко нарастване делът на градското население.</p> <p>Слабо намаляване гъстотата на населението.</p> <p>Преобладаваща българска етническа група.</p>	<p>Община Угърчин е сред общините в област Ловеч с относително най-висок дял на населението в под трудоспособна възраст, което е предпоставка за поддържане на възпроизводствения процес на населението. Отрицателен естествен прираст. Отрицателен механичен прираст</p> <p>Делът на градското население намалява.</p> <p>Гъстотата на населението намалява от 11.5 д./кв. км през 2014г. на 10.5 д./кв.км. през 2018г.</p> <p>Преобладава българската етническа група.</p>
ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	
<p>БВП и БВП на глава от населението нараства.</p> <p>Средният годишен доход на лице от домакинството нараства и през 2017г. е 5586 лв.</p> <p>Нарастване на средната годишна брутна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение и през 2017г. е 12 448 лв.</p>	<p>-</p> <p>Средната годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общината през 2018г. възлиза на 8 161 лв. брутна месечна заплата, която е нараснала с 2 730 лв. спрямо 2013г.</p> <p>За периода 2013-2018г. равнището на средната годишна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общината, която през 2018 г. достига 8 161 лв. (в сравнение с 7 123 лв. през 2016г.).</p>

<p>Рискът от бедност е значително по-висок в селските райони, особено в слабо населените региони.</p> <p>БДС повтаря картината от развитието на икономиката в териториален аспект. На национално ниво трайно водещ в изследваните години се очертава третичният сектор (услуги), следван от вторичния сектор (индустрия).</p> <p>В Северозападния район разходите за придобиване на ДМА по икономически дейности (сектори) в областите Видин, Плевен и Монтана са преобладаващо в аграрния сектор, а в индустрията - в областите Ловеч и Враца.</p> <p>На национално ниво, обемът на ЧПИ с натрупване, макар и бавно има явна тенденция на повишаване. Малки колебания има в годините на световната икономическа криза.</p> <p>Проследявайки динамичния ред 2010–2017 година на разходите за научноизследователска дейност се налага изводът, че на национално ниво има положителна тенденция на ръста в паричен еквивалент.</p>	<p>Според данните за добавена стойност по факторни разходи, към 31.12.2018г. 53.31% от икономиката на общината е концентрирана в „Селско, горско и рибно стопанство“, следвана от „Преработваща промишленост“ с 31.19% и 5.64% - „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“.</p> <p>За периода 2016г.-2018г. се наблюдава и ръст на разходите за придобиване на ДМА в общината. Най-голям обем инвестиции в ДМА са вложени в промишления сектор от общите инвестиции в областта.</p>
<p>ПАЗАР НА ТРУДА</p>	
<p>Коефициентът на икономическа активност (15-64 г.) расте във всички райони.</p> <p>Ръст на заетостта на населението на възраст 15-64г.</p> <p>В повечето области безработицата приближава по-ниските нива от 2008 г., но все още има области, в които коефициентът остава двуцифрен, което показва сериозни структурни проблеми на местните пазари на труда и ниска мобилност на населението. Почти всички области с безработица над 10% (сред населението на 15-64 г.) са съсредоточени в Северна България. Въпреки намаляването на безработицата има 43 общини с много висока безработица над 25%.</p>	<p>През 2018г. равнището на безработица в общината е 29.40%, като се отчита значително намаление на безработицата с 23.70% спрямо 2013г.</p>

<p>Демографско заместване: Към 31.12.2017 г. това съотношение е 64. За сравнение, през 2014 г. 100 лица, излизаци от трудоспособна възраст, са били замествани от 62 млади хора.</p>	<p>Коефициент на демографско заместване: на 100 лица, които излизат от пазара на труда (на възраст 60-64 години) през 2018 г., съответстват 85, които ще станат част от трудовия пазар (на възраст 15-19 години).</p>
<p>ТУРИСТИЧЕСКО РАЙОНИРАНЕ</p>	
<p>Териториален обхват на туристическите райони в България - Район Стара планина (32 общини).</p>	<p>Област Ловеч – общини Ловеч, Троян, Априлци, Луковит, Тетевен, Угърчин, Ябланица. (7)</p>
<p>СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ</p>	
<p>Образование:</p> <p>Броят на училищата и учениците продължава да намалява, поради ниската раждаемост и емиграцията. Аналогично е положението и с висшето образование, където се забелязва намаляване на броя на обучаващите се, както поради демографските фактори, така и поради пренасочването на част от тях към университетите в други държави членки на ЕС, с по-високо качество на образованието. Забелязва се повишаване единствено на броя на учениците в професионалните училища. Учениците са 587.8 хил. и в сравнение с 2014 г. намаляват с 16.6 хил. Намаляването на броя на училищата и на учениците е трайна тенденция, резултат от ниската раждаемост и емиграцията. Закриват се училища.</p> <p>Материалната база на образователната система осигурява нормален учебен процес.</p> <p>Интегрирането на ромите в образователната система ще продължава да бъде предизвикателство, както и сегрегацията на ромските училища.</p> <p>Здравеопазване:</p> <p>Отдалечеността на селищата от мястото на предлагане на медицинска помощ (първична, специализирана, болнична, спешна и неотложна), изследвана с изохроните на достъпност в границите на обслужваната територия показва относително равномерно покритие на страната от мрежата от лечебни заведения. Това осигурява равни възможности за достъп до здравните услуги на хората, включително и на</p>	<p>Училищната мрежа на територията на община Угърчин е съставена от четири общински училища. В рамките на 2017-2019г., броя ученици на територията на общината варира, като през 2019 г., техния брой намалява с 59 деца спрямо 2018г.</p> <p>Материалната база на образователната система осигурява нормален учебен процес.</p> <p>Мрежата на здравеопазването в Община Угърчин е недостатъчно развита, което до голяма степен е повлияно от близостта до областния център. На територията на общината са регистрирани 7 амбулатории за първична медицинска помощ - индивидуални практики и 4 амбулатории за първична стоматологична помощ - индивидуални практики, или общо за общината 11 регистрирани.</p>

<p>живеещите в малки населени места, отдалечени от градските центрове. Същото се доказва и от мрежата на централните за спешна медицинска помощ (ЦСМП) и филиалите за спешна медицинска помощ (ФСМП), които покриват изцяло националната територия и са гаранция за бърза реакция и осигурен 30 минутен изохрон в рамките на обслужваната територия. Основните проблеми са свързани с необходимостта от подобряване на транспортната инфраструктура в отдалечените територии, подмяната и съвременното и пълноценно оборудване на подвижния състав и осигуряването на квалифициран медицински персонал</p> <p>Социални услуги:</p> <p>Неравномерно териториално разпределение на мрежата от услуги по общини; и недостиг на подходяща материална база или терени за изграждането на социална инфраструктура.</p>	<p>Социалната инфраструктура на територията на общината към 2018г. вкл. следните социални услуги и обекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Социален патронаж – гр. Угърчин и с. Лесидрен с капацитет 200 места и две кухни – в гр. Угърчин и с. Лесидрен; ➤ Дом за стари хора – гр. Угърчин; <p>Основните предизвикателства в областта на социалните услуги са свързани с развитието на инфраструктурата, създаване на публично-частни партньорства, както и подкрепата за предоставяне на услуги от неправителствения сектор.</p>
ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА	
<p>Пътна инфраструктура:</p> <p>Общините са категоризирани в пет групи: с ниска гъстота на общинската пътна мрежа, с гъстота под средната за страната, със средна гъстота, с гъстота над средната за страната и с висока гъстота на общинската пътна мрежа</p> <p>ЖП мрежа:</p> <p>Средната гъстота на изградената жп мрежа в страната е 36.3 km/1000 km² и областите, които имат близка до тази гъстота попадат в група с интервал от 30 до 42 km/1000 km²</p>	<p>Показателят Гъстотата на републиканската пътна мрежа, определен по дължината на републиканските пътища спрямо територията на общината, е 168 км / 1000 км²</p> <p>През територията на Община Угърчин няма изградена железопътна инфраструктура.</p>

<p>Електроенергийна мрежа:</p> <p>В национален план електроенергийната мрежа е добре развита, всички населени места са електроснабдени и районите на ниво 2 (NUTS 2) не се нуждаят от специална подкрепа.</p> <p>Газоразпределителна мрежа:</p> <p>България е разделена на 5 газоразпределителни района с определени територии за изграждане на газоразпределителни мрежи, като тези райони не включват общините, които са по-отдалечени от главните газопреносни тръбопроводи и основните им разпределителни разклонения. Осигуряването на достъп до перспективен и ефективен енергиен източник за промишлеността, домакинствата и обществените сгради в общините, които не са включени в списъка на определените територии за газоразпределение, е важно условие за подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическото развитие и конкурентоспособността.</p> <p>ВЕИ:</p> <p>В съответствие с поетите ангажименти за изпълнение на европейската стратегия „Енергетика 2020“, България вече е преизпълнила поставените национални цели за увеличаване използваемостта на Възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). Изграждането на различни видове електроцентрали от ВИ минава през своя „пик“ в средата на периода 2007-2013 г., когато изградените мощности нарастват почти 50%, а през периода 2013-2018 г. - малко над 2%, което се дължи и на променената по-късно държавна политика в това отношение.</p>	<p>Всички населени места в общината са електроснабдени. Общините без подстанции 110/20 kV са с по-ограничени възможности за икономическо развитие, като на територията на СЗР това са: Бойница, Макреш, Ново село и Чупрене (област Видин); Борован и Хайредин (област Враца); Г. Дамянов, Медковец, Чипровци, Якимово (област Монтана); Априлци, Летница, Угърчин (област Ловеч); и Пордим (област Плевен).</p> <p>Изградени мощности в община Угърчин – 5 ВЕИ с мощност 5,3 MW.</p>
---	---

<p>Енергийна ефективност:</p> <p>Съгласно чл.12 от Закона за енергийната ефективност общините разработват и приемат програми по Енергийна ефективност (ЕЕ), съответстващи на целите, заложиени в актовете по чл 5, ал. 3, т. 1-4. от закона, свързани с подобряване на енергийните характеристики на сградите.</p> <p>Широколентово покритие и достъп до Интернет:</p> <p>Широколентовото покритие в България е над средните стойности за ЕС, но се наблюдава дисбаланс между гъсто населените места и слабо населените места. По данни на НСИ, през 2018 г. 71,5% от домакинствата в страната имат широколентов достъп до Интернет, като за градовете тази стойност е 75,7%, а за селата - 58%.</p> <p>Водоснабдителна инфраструктура:</p> <p>България има добре развита водоснабдителна система, която към края на 2017 г. осигурява вода на 99,4% от населението на страната. Над 5 000 населени места са обхванати от централизиран водоснабдителни системи с обща дължина на водопроводите, надхвърляща 75 000 km. Единични са населените места без централно водоснабдяване.</p> <p>Канализационна мрежа и ПСОВ:</p> <p>В сравнение с водоснабдителната инфраструктура, изградеността на канализационната мрежа в населените места и на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) в страната изостава. През 2017 г. само 76% от населението е обхванато от канализационни мрежи, а по-малко от две трети (63,4%) е обслужено с пречиствателни станции за отпадъчни води.</p>	<p>Община Угърчин има разработена Общинска програма за енергийна ефективност за периода 2020-2023г.</p> <p>В общината е осигурено широколентово покритие и достъп до Интернет.</p> <p>Относителния дял на населението с водоподаване е 100%. Няма населени места в общината без водоподаване.</p> <p>Канализационна мрежа в населените места от Община Угърчин има развита единствено в гр. Угърчин. Няма изградени ПСОВ в общината.</p>
УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	
<p>Доброто управление на отпадъците намалява натиска върху дейностите по депониране им.</p>	<p>На територията на община Угърчин функционира добре организирана система за сметосъбиране и</p>

Предадените за депониране битови отпадъци във всички райони на страната намаляват за периода 2011-2017.г	транспортиране, която на практика покрива всички населени места. Отпадъците се извозват до Регионалното депо Ловеч.
ОКОЛНА СРЕДА	
<p>Основен проблем по отношение на качеството на атмосферния въздух в населените места в страната продължава да е замърсяването с фини прахови частици.</p> <p>Подобрява се качеството на повърхностните води в страната. Нивата на шум в повечето от изледваните пунктове са над нормата.</p>	<p>Състоянието на въздуха на територията на общината е добро – няма замърсяване по отделните показатели за качество на атмосферния въздух (КАВ). Като се има предвид, че работещата промишленост е относително малко – няма големи източници на емисии, които да оказват влияние на КАВ и евентуално да доведат до сериозни изменения в КАВ.</p> <p>-</p> <p>-</p>
НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА	
Според дела на териториите заети от обекти на НЕМ българските общини могат да се разделят на 6 групи.	Община Угърчин попада в Четвърта група - 35-50% (35 броя) - Общините от тази група са със дял на обектите от НЕМ над средното ниво за страната, като обхващат за половината от общинската територия. При тях има по-голям баланс между природозащита и забрани.
АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ	
Административния капацитет на местните власти е от съществено значение за растежа на териториалните единици.	Община Угърчин разполага с достатъчен административен капацитет за разработване и управление на проекти.

3. Част II. Цели и приоритети за развитие за периода 2021 – 2027г. на община Угърчин.

3.1. Подход при разработване на стратегическата част на ПИРО на община Угърчин.

ПИРО съдържа визия за развитието на общината, стратегически цели, както и приоритети, насочени към потенциала за развитие на територията със съответни мерки към тях.

Целите и приоритетите на ПИРО са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива, като са обвързани с постигането на конкретни резултати за територията на община Угърчин. Те отразяват местните потенциали за развитие и са съсредоточени върху решаването на конкретните проблеми на общината. Приоритетите, дефинирани в ПИРО, логически произтичат от аналитичната част на документа, като са фокусирани върху конкурентните предимства на общината. Всеки от приоритетите е свързан със съответна стратегическа цел и представлява по-краткосрочна и по-конкретна цел, която води до постигането на по-общата стратегическата цел.

Между визията, стратегическите цели, приоритетите на ПИРО и конкретните мерки и дейности има добре изразена връзка, така че изпълнението на мерките и дейностите естествено ще доведат до реализация на стратегическия документ през периода 2021-2027 г

Визията за развитието на общината дава характеристики на специфичния потенциал на общината и насоките за бъдещото ѝ развитие. Тя отразява перспективите пред регионалното и пространственото развитие на територията на общината на основата на икономическите и социалните фактори, като отчита възможностите за преодоляване на различията между градските и селските територии

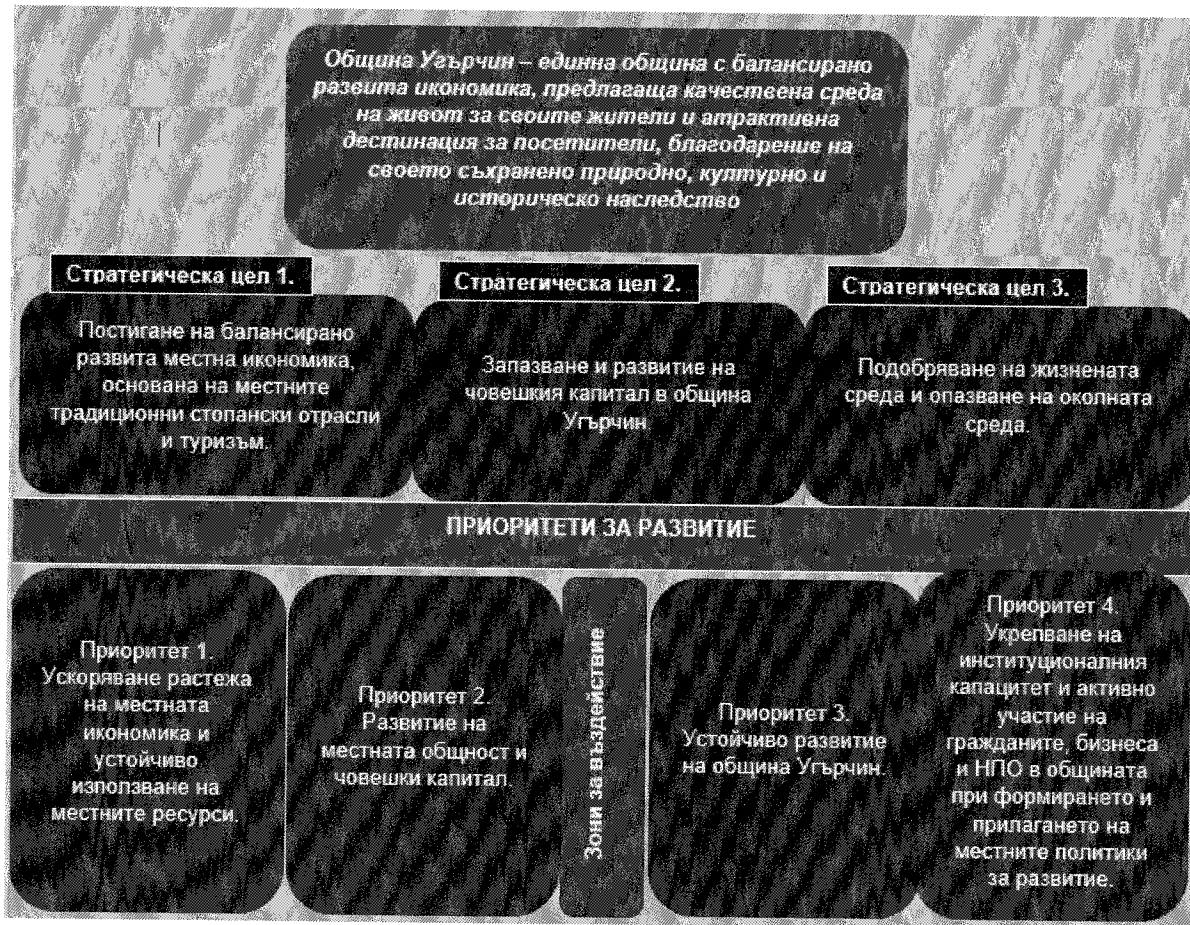
Целите и приоритетите на ПИРО са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива, като се обвързват с постигането на резултати за територията на общината. Целите на плана отразяват местните потенциали за развитие и да се съсредоточават върху решаването на конкретните проблеми на общината.

При формулирането на стратегическата част на ПИРО на община Угърчин бяха взети предвид:

1. Резултатите от анализа на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Угърчин;
2. Резултатите от проведеното анкетно проучване сред заинтересованите страни;
3. Резултатите от проведени фокус групи на територията на община Угърчин;
4. Определяне налични и предстоящи възможности за мобилизиране на административен и финансов ресурс за реализация на проекти програми, насочени към подобряване качеството на живот в общината.
5. Интегриран подход за планиране бъдещото развитие на община Угърчин за периода 2021-2027г.

3.2. Стратегическа рамка на община Угърчин за периода 2021-2027г.

Графика № 22. Стратегическа рамка на община Угърчин за периода 2021-2027г.

3.2.1. Визия на община Угърчин за периода 2021-2027г.

Община Угърчин – единна община с балансирано развита икономика, предлагаща качествена среда на живот за своите жители и атрактивна дестинация за посетители, благодарение на което съхранено природно, културно и историческо наследство

3.2.2. Стратегически цели.

Стратегическа цел 1. Постигане на балансирано развита местна икономика, основана на местните традиционни стопански отрасли и туризъм.

Тази стратегическа цел подкрепя действия и мерки за насърчаване на предприемачеството и диверсификацията на местната икономика чрез активизиране на собствените ресурси и съхраняване на собствената специфика.. Община Угърчин има доказани възможности за интензивно развитие на икономика, базирана на развита лека промишленост, модерен аграрен сектор, добра достъпност и качествен човешки ресурс.

В допълнение, общината има неоползотворени ресурси за създаване на диверсифициран туристически продукт. Особено важно е и привличането на свежи инвестиции, включително чуждестранни. Акцентът при развитието на МСП в общината ще бъде насочен към областите за интервенция на европейската политика, а именно иновации, диверсификация, сътрудничество, което понижава разходите, повишава ефективността, генерира конкурентни предимства и синергетичен ефект.

Стратегическа цел 2. Запазване и развитие на човешкия капитал в община Угърчин.

Стратегическата цел е насочена към създаване на условия за по-ефективно използване на наличния човешки ресурс за постигане на целите на интегрираното развитие на общината през следващия програмен период. Предвидени са мерки за осигуряване на равен достъп до качествено образование и обучение; за инвестиране в здравна, социална и културна инфраструктура и по-добър достъп до здравно обслужване, социални услуги, култура и спорт, както и за укрепване на институционалния капацитет на областно и местно ниво за подобряване на процесите на управление.

Стратегическа цел 3. Подобряване на жизнената среда и опазване на околната среда.

Качествената инфраструктура е от ключово значение за цялостното развитие на общината. Регионалната и местна инфраструктура са ключов фактор, стимулиращ развитието на бизнеса и икономическото приобщаване на цялата територия. Обновяването и доизграждането на местната инфраструктура е и източник за създаване на нови работни места. Предвидени са дейности за развитие на транспортната инфраструктура и подобряване на достъпността и обслужването; доизграждане и модернизация на ВиК инфраструктурата; усъвършенстване на енергийната система и подобряване на енергийната ефективност; подобряване облика на малките населени места в общината, подобряване и рехабилитация на уличната мрежа, развитие на екологичната инфраструктура и опазване на околната среда.

3.2.3. Приоритети за развитие и мерки за изпълнение.

В стратегическата част на ПИРО са формулирани 4 приоритета за развитие като всеки приоритет допринася за постигането на повече от 1 стратегическа цел. Към всеки приоритет са формулирани конкретни мерки за изпълнение.

Приоритет 1. Ускоряване растежа на местната икономика и устойчиво използване на местните ресурси.

Приоритетът е насочен към подкрепа на местните инициативи за постигане на устойчива местна икономика, повишаване на заетостта и доходите на населението чрез насърчаване стартирането и развитието на предприемачеството и подобряване на технологичното ниво. Растежът на местната икономика се базира освен на преобладаващите МСП (услуги, производство, туризъм) и на подобряване на селското стопанство, чиято преориентация към биологично производство и модернизация трябва да осигури суровини за преработващата промишленост и екологично чисти местни продукти с по-висока добавена стойност. Туризмът като важна икономическа дейност в общината е фактор за опазването и устойчивото промотиране и използване на културно-историческото и природното наследство, както и генериране на доходи за местното население. Партньорството със съседни общини в рамките на областта и в региона, в областта на околната среда, културата и туризма ще постигне създаването на

рекреационна среда, регионални и трансгранични екологични, културни и туристически коридори.

- Мярка 1.1. Насърчаване на инвестиционната активност, модернизирани производството в предприятията и иновации.
- Мярка 1.2. Повишаване конкурентоспособността на местната икономика.
- Мярка 1.3. Развитие на устойчиво селско и горско стопанство.
- Мярка 1.4. Развитие на туризма като отрасъл на база местното природно, културно и историческо наследство.

Приоритет 2. Интегрирано социално развитие на територията на община Угърчин.

Реализирането на приоритета ще способства за повишаване на устойчивостта на политиката на общината в областта на бедността, преодоляване на неравенствата, социалното включване и подобряване на качеството на живот на населението. Политиката за осигуряване на приобщаване е тясно свързана с политиките в областта на здравеопазването, образованието и осигуряване на условия за включване в трудовия пазар на трайно безработни, безработни, отпадналите от образователната система и хора с ниско образование и/или неграмотни. Социалната среда, в която живее населението на общината, е непълна, ако в нея не присъства и културата с всички нейни проявления.

- Мярка 2.1. Рехабилитация и модернизация на образователната инфраструктура;
- Мярка 2.2. Рехабилитация и модернизация на здравната и социална инфраструктура;
- Мярка 2.3. Рехабилитация и модернизация на спортната и културна инфраструктура;
- Мярка 2.4. Развитие на социалните услуги на територията на общината.

Приоритет 3. Устойчиво развитие на община Угърчин

Отчитайки основната роля на техническата инфраструктура като базово условие за развитие на икономиката, привличане на инвестиции, улесняване мобилността на населението и достъпа до услуги с периодичен и епизодичен характер и приобщаване на всички населени места в общината, е необходимо нейното подобряване и оптимизиране. Териториалната свързаност, сътрудничество и интегриране в рамките на общината, областта и региона се базира на развитието на транспортните, енергийните, урбанистичните, културните и екологичните коридори.

- Мярка 3.1. Рехабилитация на общинска пътна инфраструктура;
- Мярка 3.2. Подобряване на ВиК инфраструктурата на територията на общината;
- Мярка 3.3. Енергийна ефективност на сгради общинска собственост;
- Мярка 3.4. Опазване на околната среда и мерки за ограничаване въздействието на климатичните промени.

Приоритет 4. Укрепване на институционалния капацитет и активно участие на гражданите, бизнеса и НПО в общината при формирането и прилагането на местните политики за развитие.

Приоритетът е насочен към подобряване на административното управление на общината и спазване на принципите за прозрачност, документиране, обратна връзка, отчетност и равнопоставеност. Участието на всички заинтересовани страни в реализирането на общинските политики осигурява успеха им, както и ефективното и ефикасно разпределение на общинските ресурси.

- Мярка 4.1. Подобряване организацията на управление и работа в общинската администрация;
- Мярка 4.2. Повишаване квалификацията и уменията на общинската администрация;
- Мярка 4.3. Подобряване на условията за работа на общинските служители;
- Мярка 4.4. Организиране на съвместни мероприятия с цел осигуряване участие на гражданите, бизнеса и НПО в общината при формирането и прилагането на местните политики за развитие.

3.3. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО.

3.3.1. Система за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО.

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и Програмата за неговата реализация.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана.

За целите на наблюдението и оценката е изградена система, която включва формите и начините за събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органа за наблюдение и организацията на работата по наблюдението и оценката, както и системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, общинският съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

При актуализацията на ПИРО следва да се анализира и оцени динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално-икономическите характеристики на развитието на общината и качеството на околната среда, като на тази основа се разработи по-реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на плана до края на съответния период.

3.3.2. Дейности по наблюдение и оценка на ПИРО.

Основните дейности по наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО са регламентирани в Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагането му и са както следва:

- Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината, които се внасят по предложение на кмета на общината.
- Междинна оценка в средата на периода на действие на ПИРО. Предвижда се междинната оценка на ПИРО на община Угърчин да бъде направена през 2024г. и трябва да вкл. следните компоненти - оценка на първоначалните резултати от изпълнението; оценка на степента на постигане на съответните цели; оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; изводи и препоръки за изпълнението на съответния документ.
- Последваща оценка на въздействието не по-късно от една година след изтичането на периода на ПИРО, която трябва да вкл. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите; оценка на общото въздействие; оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

3.3.3. Система от индикатори.

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на ПИРО е основен инструмент за проследяване на степента на изпълнение на плана. Системата отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината за периода на действие на ПИРО.

За целите на плана са използвани два вида индикатори: за продукт и за резултат.

Индикаторите за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и/или мерки за развитие на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период.

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на плана, въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

3.3.4. Източници на информация.

Съществен момент от системата индикатори е осигуряването на надеждни източници на информация. Основните източници на информация са базите данни на Националния Статистически Институт и Европейската статистическа служба. Допълнителни източници за информация са: системата ИСУН, данни от Изпълнителната агенция по околна среда, Агенцията по заетостта, Агенция пътна инфраструктура. Друг източник на информация е и общинска администрация.

Във връзка с изпълнението на ПИРО и за целите на целите на наблюдението и оценката е подходящо да се създаде информационна база данни, които да осигурят прозрачност и проследимост на заложените приоритети и мерки.

3.3.5. Видове индикатори.

В съответствие с Методическите указания за разработване и прилагане на Плановете за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027г., индикаторите за наблюдение на изпълнението на ПИРО биват:

- Индикатори за продукт - отнасят се до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети за развитие на община Угърчин. Те са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област.
- Индикатори за резултат - отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие на община Угърчин за периода 2021-2027г.
- За приоритетите и мерките, свързани с определените в плана приоритетни зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие) са определени отделни самостоятелни индикатори, чрез които ще се оцени приносът на интервенциите както към развитието на конкретната територия в рамките на зоната, така и към развитието на цялата община.

Избраните индикатори за наблюдение и оценка са :

Конкретни – ясни са за разбиране и лесни за събиране и обобщаване на специфична информация;

- Измерими - за тях съществуват методи и инструменти за измерване на стойностите им, налични са и в случай на нужда може да бъде агрегирана достатъчно информация и количествени данни;
- Достъпни - има информационно осигуряване от надеждни източници с необходимата периодичност и качество и са достъпни на приемлива цена;
- Адекватни - обосновани са, и подходящи по отношение на целите и приоритетите за развитие;
- Обвързани са с времето - на базата на периодична информация, позволяваща сравнения между базови, междинни и целеви стойности в процеса на наблюдение на напредъка и постигането на целите.

4. Част III. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност

Основната цел на комуникационната стратегия е да популяризира разработването на план за интегрирано развитие на община (ПИРО) и включване на максимален брой участници в процеса като стимулира съпричастността и участието на населението на община Угърчин и структурите на гражданското общество, развиващи дейност на нейната територия, с цел формиране на добро и прозрачно управление на общината и за превенция на корупцията. Едновременно с това е насочена и към подкрепа за изграждане на облик на общината като активна страна в провеждането на политики и формирането на позитивни нагласи за нейното прозрачно управление. Комуникацията е основа на развитието и поддържането на взаимоотношения с гражданите и техните сдружения; неправителствените организации; външните инвеститори, бизнеса, който развива своята дейност на територията на общината, на осигуряването на информацията, необходима за постигане на информирано съгласие, идентифициране на възникващи проблеми, повишаване нивото на разбиране, генериране на подкрепа за инициативите и програмите за добро и прозрачно управление, изясняване на съществени въпроси и очертаване на проблематични области.

Комуникационната стратегия ще идентифицира целевите групи, сред които да се популяризира ПИРО и разработването на план; идентифицира подходящите канали, средства и техники на комуникация с тях и т.н. Ще съдейства за мултиплициране на резултатите на регионално и национално ниво като предостави възможност други общини да прилагат целия модел или елементи от него. Изпълнението на стратегията ще допринесе за създаване на по-ясна представа по отношение на ефекта от създаването и прилагането на ПИРО. Ще определи до каква степен информацията достига до целевата група и заинтересованите страни и ги ангажира в процеса.

Стратегията се разработва в помощ за насърчаване на участието на партньорите и заинтересованите страни от страна на гражданите, сдруженията и организациите с идеална цел, които развиват своята дейност на територията на общината, на осигуряването на информацията, необходима за постигане на тяхната ангажираност, идентифициране на възникващи проблеми, повишаване нивото на разбиране, генериране на подкрепа за въпроси и очертаване на проблеми за добро и прозрачно управление, изясняване на съществени въпроси и очертаване на проблемни области.

Цели на Комуникационната стратегия

Основна цел

Насърчаване участието на всички заинтересовани страни, на ниво община и ниво град-административен център на община Угърчин, към процесите на формиране на добро и прозрачно управление, участие в плана и процеса за разработване на ПИРО и участие във взимане на решения като коректив на дейностите.

Специфични цели:

- Осигуряване на широко достъпна, разбираема и изчерпателна информация на населението и заинтересованите страни относно дейността на общинската администрация и процеса за разработване на ПИРО;

- Осигуряване възможност на всички заинтересовани страни за участие във всички формални и неформални публични прояви, организирани в подготовка на плана за разработване на ПИРО;
- Повишаване на публичността и информираността на гражданите и бизнеса относно административната дейност и процеса по изработване на ПИРО;
- Подобряване на организацията и работните процеси в рамките на администрацията за гарантиране на достъп до информация и по-добра отчетност;
- Постигане на пълна отчетност на администрацията пред гражданите и бизнеса и предоставяне на достъп до обществена информация;
- Повишаване на общественото доверие в българските институции и насърчаване на активното участие на обществото в процесите на вземане на решение и контрол;
- Осигуряване на конкретни начини за комуникация между местната власт, населението, структурите на гражданското общество и бизнеса;
- Осигуряване на информация и обмяна на добри практики с представители на НПО, други общини и заинтересовани държавни институции в процеса по подготовка на ПИРО;
- Предоставяне на достъп до обществена информация;
- Осигуряване на конкретни начини за комуникация между местната власт и заинтересованите публики и структурите на гражданското общество.

Принципи на Комуникационната стратегия

Комуникационната стратегия се основава на следните основни принципи:

- безпристрастност, откритост и точност;
- достъп до всички (публичност);
- яснота, опростеност и прозрачност;
- последователност и съответствие с целите и приоритетите на плана;
- законосъобразност – в съответствие с приетите нормативни актове в страната и общината;
- високо качество;
- мониторинг и периодична актуализация;
- ефективност и ефикасност;
- отчетност и публичност на проекта и работата на общината - създаване на условия за провеждане на дебат, предоставяне на балансирана и обективна информация, както и осигуряване на възможност гражданите да изразяват своите мнения и предложения;
- защита на обществения интерес – изграждане на съпричастност в гражданите и структурите на гражданското общество (СГО) към проблемите на общината и мотивирането им за участие в нейното управление;

- координация с други програми, изпълнявани от община Угърчин, като комуникационните дейности за осигуряване на прозрачност и публичност при усвояване на еврофондовете;
- ефективност на разходите – постигане на максимални резултати с наличните ресурси.

Целеви групи на комуникационната стратегия

Определянето на целевите групи е важно, тъй като всяка група има собствени нужди и приоритети. Определянето на информационните нужди на целевите аудитории ще отчита мненията, знанията и нагласите на идентифицираните обществени групи по отношение на наличието на информация, необходима за взимане на решения, свързани с доброто управление на общината.

Основните целеви групи на стратегията са:

- общинска администрация, общински съветници на ниво община и ниво град – административен център;
- служители и кметове на кметства в общината;
- граждани и СГО;
- неправителствени организации и социално – икономически партньори;
- бизнес структури.

Постигането на конкретните цели на комуникационната стратегия зависи от планирането на обхвата и характера на основните послания, които да се отправят към приоритетните и кореспондентни целеви аудитории. Промените в съществуващите масови обществени нагласи налагат избор на стратегия за индиректен достъп до различни целеви аудитории. Насочената комуникация, която би могла да формира устойчиви представи и критерии за оценка сред представителите на приоритетните целеви аудитории гарантира в много по- голяма степен постигането на крайните цели. Именно затова, за да бъде постигната основната цел на комуникационната стратегия е необходимо усилията да бъдат концентрирани към гарантирането на ефективна комуникация с целеви аудитории, които имат характер на референтни групи по отношение на значителни групи от населението.

Целевите групи могат да бъдат организирани по следния начин:

Външни целеви групи

- **Жители на Община Угърчин** – основен потребител на услугите на общината. За тях са важни всички дейности, които общината реализира в областта на градоустройството, инфраструктурата, сигурността, чистотата, опазването на околната среда, здравеопазването, транспорта, образованието, местните данъци и такси, административното обслужване и т.н.
- **Представители на бизнеса** – в тази група се включват както представители на местния бизнес, така и бизнесмени от страната и чужбина. Важни за тях в общуването с общината са теми, като: възможности за партньорства, осигуряване на добра и съвременна инфраструктура, бързината на административното обслужване, процедурите за издаване на разрешителни и лицензи, координация с останалите институции, местни данъци и такси и др.

- **Представители на неправителствения сектор** – необходим е индивидуален подход към всяка от специализираните организации според областта, в която работят, за да се търсят форми за пряко общуване и партньорство с групи със специфична сфера на дейност, които трудно могат да се достигнат със средствата за масова информация. Такива са възрастни жители на общността, на 65 годишна възраст; групи граждани, които трайни или временно незаети; групи в неравностойно положение; представители на малцинства и етнически групи и други.
- **Представители на политическите, обществените и делови среди** – в тази група се включват различни лидери на позиции и мнения в областта на държавното и местно управление, политиката, обществените процеси, спорта, културата и др. Тази група се разглежда и като референтна по отношение на реализирането на различни общински политики и дейности.
- **Широката общественост в България** – жителите на други населени места в страната, за които Община Угърчин е потенциална дестинация за туризъм, посещение на културни и спортни прояви, забавление или работа.
- **Международна общественост** – чуждестранните партньори на общината, като побратимените градове, гости и участници в различни прояви и инициативи, реализирани в община Угърчин, туристи, представители на бизнеса. Въпреки че тази група на пръв поглед изглежда, че се припокрива с гореизброените, е обособена отделно поради спецификата на комуникационните канали, които може да ползва, като например чуждоезична версия на сайта.
- **Представители на медиите** – важноста на тази целева група се определя и от факта, че е канал за информация за останалите целеви групи. Добър подход за реализирането на целите на общинската администрация и разбирането им от гражданите е ежегодно да се организират срещи с представители на медиите за представяне на плановете и важните теми, по които общината ще работи през конкретния период.

Вътрешни целеви групи

- **Служителите на общинската администрация** – голяма част от тях общуват директно с външните целеви групи като част от работните си задължения, които формират представи за качеството на работа в администрацията. Извън работното време в неформална обстановка те формират мнение за институцията у своите близки и познати. По тези причини колкото по-добре са запознати служителите с ключовите проекти на общината, целите и работата на администрацията, толкова по-адекватно могат да коментират тези теми в своето обкръжение.
- **Заместник-кмет, директори на дирекции** – по-ефективно и по-успешно е чрез тях въвеждането на вътрешни правила за комуникация и мотивирането на служителите да ги следват. Подходът към тази целева група трябва да е свързан с насърчаване на комуникацията на хоризонтално ниво в общинската администрация.
- **Кметове на кметствата и кметски наместници** – чрез тях информацията по важни за общината теми може да достигне по-лесно и ефективно до гражданите в населените места с ниско ниво на използване на медии.
- **Директори на общинските предприятия** – навременна и регулярна информация за планираните и изпълнявани дейности от директорите на предприятията към общината.

Чрез всяка една от тези референтни целеви аудитории ефективно могат да бъдат комуникирани различни части от общите послания на настоящата стратегия. Работата с всяка от тези аудитории предполага специфични действия и комуникационни форми, които да гарантират индивидуализацията на подхода и в същото време, координираността на усилията за постигане на крайните цели.

Анализ на ситуацията

На базата на наличната информация за управлението на община Угърчин и работата на общинската администрация могат да се направят някои аналитични обобщения за условията, в които се съставя и ще се изпълнява настоящата стратегия:

Силни страни

• Идентифицирани са структурите на гражданското общество, които ще бъдат привлечени за активно участие при изготвяне на ПИРО; • Постигнато е разбиране по въпросите за доброто управление от заинтересованите страни; • Общинската администрация притежава известен опит в областта на връзки с обществеността; • СГО са мотивирани да оказват съдействие за доброто управление на общината и комуникацията със заинтересованите публики; • Общинската администрация е активна в провеждането на прозрачна политика; • Нормативна база, създаваща възможност за активно участие на гражданите във формулиране на политики; • Използване на нови форми на комуникация като социални мрежи за популяризиране на дейността на общината; • Наличие на сравнително разнообразна културна програма и дейности, свързани с	• Недостатъчен опит на общинската администрация в комуникациите и връзки с обществеността и гражданите; • Недостатъчен опит по прилагане на цялостната комуникационна стратегия; • Недостатъчни ресурси в общината и СГО за изпълнение на комуникационната стратегия; • Липса на традиции за широко и ефективно използване на средствата за масово осведомяване за осигуряване на прозрачност и публичност; • Ниска образованост и относителен голям дял на възрастното население; • Затруднено ползване на компютърна техника в по-голям мащаб; • Липса на ясно разписани стратегически приоритети, които да определят комуникационните послания и политики; • Липса на кризисна комуникация по ключови теми и проекти; • Липса на приемственост при предаване на задълженията и документацията (независимо на

<p>положителни поводи за комуникация;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Има мотивация за добро управление на общината от страна на служителите, гражданите и бизнеса; • Общинските органи на местната администрация провеждат прозрачна политика. 	<p>какъв носител) в случай на напускане или пенсиониране на служител;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недобре организиран и информационно обезпечен в съответствие с нуждите на потребителите сайт на общината; • Ниско ниво на включване и съпричастност на служителите към комуникационните процеси в/на общината и формирането на имиджа ѝ пред обществеността; • Липса на мрежа от медии; • Бавно развитие на общинската икономика, ниски доходи на населението, безработица, демотивация за участие в управлението, особено при някои маргинални групи от населението; • Има необходимост от обучение по специфични подходи за комуникация с гражданите и диалог с местните общности, обучение по комуникативни умения на служители предоставящи директно услуги на гражданите; • Непознаване на същността на ПИРО и процеса по изготвяне от страна на служителите на общината и на самите граждани; • Недостатъчно човешки и финансов ресурс за дейности по комуникациите.
Възможности	
<ul style="list-style-type: none"> • Определяне на ясни теми за комуникации с всички заинтересовани страни; 	<ul style="list-style-type: none"> • Застаряване и намаляване на населението, имиграцията на млади хора от общината; • Нисък дял на домакинства с достъп до Интернет;

<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване на вътрешната комуникация за постигане на по-ефективна външна; • Приемане на механизъм за размяна на идеи и конкретни предложения, отнасящи се до хоризонталното движение на информация; • Запознаване на всички служители с приоритетите и ангажирането им в тяхното популяризиране; • Собствени стандарти за качество на административното обслужване; • Наличие на разнообразни източници на финансиране; • Наличие на добри практики в областта на комуникациите в други общини в България и Европа с възможността за обмяна на опит; • Подобряване на здравните, културните, образователните, спортни, туристически и други услуги на общината; • По-добре структуриране на сайта на общината, насищане с информация за целевите групи, поддръжка на чуждоезикова версия; • По-широко използване на информационни брошури, бюлетини, медии и др. информационни канали; • Превантивна комуникационна дейност по наболели теми и изготвяне на план за крезесна комуникация; • По-широко използване на социалните мрежи за прояви, организирани от общината; 	<ul style="list-style-type: none"> • Ниско равнище на образователна култура, незаинтересованост, невъзможност на голяма част от гражданите да работят с компютърна техника; • Недостатъчна активност и заинтересованост на гражданите, НПО, бизнеса и др. структури на гражданското общество за участие при създаване и изпълнение на политиките на общината; • Недостатъчна активност и заинтересованост на гражданите, НПО, бизнеса и др. структури на гражданското общество за контрол върху дейността на общината; • Ниски темпове на развитие на общинската икономика, ниски доходи, демотивация на населението; • Висока безработица, ниски доходи, слаба покупателна възможност, липса на инвестиции и предприемачески умения; • Липса на желание, мотивация и компетентност на служителите на общината да участват в комуникационните процеси; • Създаване на свръхочаквания в целевите групи; • Недостатъчен финансов ресурс; • Написаните правила остават на хартия и не се прилагат в действителност; • Неспазване на нормативните актове на част от населението.
--	--

• Актуализиране на Комуникационната стратегия.	

Приоритети на Комуникационната стратегия

Определени са основни групи приоритети, които да залегнат в основата на комуникацията, осъществявана от община Угърчин. В настоящата стратегия тези послания са посочени като стратегически, които да улеснят комуникациите с целевите групи.

Приоритет 1: Повишаване информираността на гражданите, предимно тези от заинтересованите публики за ролята на местната власт и структурите на гражданското общество в процеса на местно развитие.

Приоритет 2: Изграждане на единна система за диалог между месната власт, останалите държавни институции, заинтересованите публики от гражданското общество, бизнеса и медиите.

Приоритет 3: Формиране на реалистични обществени представи за ефективността, дейността и възможностите за създаване на благоприятна среда на местната власт.

Приоритет 4: Изграждане на компетентни представи сред общността и по-специално сред заинтересованите групи.

Приоритет 5: Създаване на устойчиви модели за изграждане на административен капацитет, професионална кариера и авторитет на общинските служители на ниво община и ниво град – административен център Община Угърчин.

Приоритет 6: Запознаване на целевите групи с ПИРО и процеса на неговата подготовка.

План за изпълнение на комуникационната стратегия за 2021-2027 година

Планът за изпълнение на комуникационната стратегия определя начина на провеждане и управление на комуникационната кампания.

Целите на стратегията могат да се постигнат, като се приложат няколко основни подхода, които се операционализират в съответни типове дейности. Те са съобразени със съответните целеви групи и характера на посланията, насочени към тези целеви групи.

Настоящият план за изпълнение обхваща седемгодишен период, в който ще бъдат извършени основни дейности, като:

- Формиране на екип за изпълнение на Комуникационната стратегия в рамките на общинската администрация и изграждането на неговия капацитет за осъществяване на комуникационни кампании.
- Стартиране на дейностите по определяне на окончателните параметри на кампанията чрез определяне на календар на основните събития и активности, които да бъдат включени в общия план за осъществяване на планираните дейности по подготовка на ПИРО.
- Осъществяването на целите на Комуникационната стратегия чрез определяне и изграждане на основни елементи от комуникационната кампания, избор на конкретни събития, които да бъдат използвани за целите на кампанията, изработване на специфични информационни и рекламни материали, съобразени с целевите аудитории и избор на подходящи комуникационни канали, чрез които да се достигне до различните целеви групи.

- Разработване на система за анализ и оценка на изпълнението на дейностите и мерките, заложи в стратегията. Анализът се извършва на годишна база.
- Разработване на механизъм за вътрешна комуникация и обмен на идеи, предложения и информация между служителите на общината.
- Реализиране на информационни дейности, свързани с генериране на постоянен поток от информация, разработена на достъпен език и в съответствие с потребностите на различните целеви групи.
- Провеждане на неформални срещи за сплотяване на екипа и обучения, семинари и тренинги за повишаване на комуникационната култура, техники и похвати за комуникация към целевите групи.
- Оценка на изпълнението на дейностите на всеки двугодишен период като част от процеса на оценка на изпълнението на мерките, актуализиране на плана и мерките, заложи в тази стратегия за прозрачно управление и превенция на корупцията.

Изпълнението на целите на Комуникационната стратегия се реализира чрез:

- Включване на събитията от културния календар на община Угърчин като информационни поводи и възможности за надграждане на тяхното съдържание в посока разпространяване на информация, достигане до целевите групи и ангажиране на заинтересовани лица, затвърждаване и разширяване на представата за добро и прозрачно управление на общината.
- Определяне на външни за общината (национални и международни) събития (изложения, конференции и различни форуми), чрез участието, в които общината ще получи информация за нови механизми и внедрен сполучлив опит за достигане по най-ефективен начин до прозрачно и добро управление и също така ще има възможност да представи предприетите и осъществени стъпки в тази насока, да достигне до целевите групи и ангажира заинтересовани лица.

Планът е свързан с осигуряване на възможности за:

- осигуряване на информация;
- идентифициране на проблеми;
- повишаване нивото на разбиране;
- генериране подкрепа за инициативата и програмите за добро и прозрачно управление на община Угърчин;
- набиране и насочване на вътрешната подкрепа за развитието на общинските дейности за добро управление и превенция на корупцията;
- ангажиране на заинтересовани лица и включването им в процеса по подготовка на ПИРО.

Дейностите са продуктите на вложените ресурси. Съобразно тези ресурси и аудиториите, към които са насочени, дейностите от плана за изпълнение на Комуникационната стратегия са групирани по следния начин:

- Информационните дейности са свързани с установяване на постоянен поток от информация, разработена в съответствие с информационните нужди на различните целеви аудитории. Основна цел на информационните дейности е изграждане на желаната представа за община Угърчин като община с добро и прозрачно управление и предоставяне на необходимата информация за ПИРО и подготовката на ПИРО сред широката аудитория.
- Разяснителните дейности са свързани със запознаване на целевите групи с възможностите, условията, процедурите и др., свързани с участието на

аудиториите в процесите на местно управление и взимане на решения и конкретно за разработване на ПИРО. Разяснителните дейности запознават с добри практики в сферата на доброто управление и превенцията на корупцията.

- Образователните дейности целят да засилят знанията и търсенето на информация и услуги, свързани с разработването и приемането на ПИРО
- Промоционалните дейности популяризират водещите идеи на стратегията и са основен инструмент за разпространение на специфично насочена информация.
- Дейностите тип “събития” включват празници, спортни състезания, концерти и т.н., които по своята същност също спадат към промоционалните дейности.

Основни форми на комуникация

За ефикасното изпълнение на Комуникационната стратегия от изключително значение е изборът на подходящия канал/каналы за достигане на информацията до точната целева група. Различията между целевите групи налагат използването на различни комуникационни средства и канали.

- Комуникационен тип стратегия се гради върху основата на адаптивност на комуникационните механизми и предварително заложен позитивизъм по отношение лансираната същност на посланията.
- Комуникационният тип стратегия е изграден върху разбирането, че медиите са равноправни участници в комуникационния процес, като на тях е определена ролята на медиатори.
- Характерно за комуникационния тип стратегия е, че той може да се използва не само когато е усвоен властови ресурс, но и когато субектът навлиза в общественото пространство.
- Комуникационната стратегия се основава върху няколко основни подхода в комуникацията:

Комуникационни канали

По отношение на Комуникационна стратегия за разработване на ПИРО и осигуряване включването на максимален брой участници от всички възможни групи заинтересовани лица, най-подходящи са следните комуникационни канали:

Информационни кампании

Проактивна информационна кампания, която има за цел да популяризира важноста за разработване на ПИРО, да ангажира и насърчи участието на партньорите и заинтересованите страни в процеса.

- **Брошури, постери и рекламни материали** – подходящи са за всички целеви групи, предоставят необходимия минимум от информация и обикновено се използват в съчетание с един, два или повече комуникационни канали.
- **Информационни събития** – дават възможност за детайлно популяризиране на целите и ключовите послания на комуникационната стратегия пред потенциалните заинтересовани лица и пред представителите на медиите. Специален акцент ще бъде поставен на провеждането на срещи – дискусии с представители на заинтересованите целеви групи, тъй като личният контакт и възможността за задаване на въпроси и получаването на отговори веднага от страна на аудиторията е огромно предимство при този канал.

Конкретни мерки: разработване на информационни материали, листовки и брошури, чрез които да се обяснят ключовите послания в рамките на кампанията до целеите групи; разясняване на целия процес по разработване на ПИРО, организиране на информационни събития за широката общественост, партньори, бизнеса и медии.

Директна комуникация

Като част от мащабна PR кампания важен елемент е директната комуникация към потребителите, стимулиране на дискусиите и участието на хората и структурите на гражданското общество в разработването на ПИРО.

В допълнение към планираните информационни инициативи се предоставя възможност на отделните граждани да споделят с органите на местна власт своите очаквания и предложения.

Предизвикателствата пред членството на България в ЕС, както и пред Европейския съюз като цяло, изискват провеждане на непрестанен дебат, в който органите на местна власт имат водеща роля. Това предполага активен подход, включващ организиране на срещи на отговорните за вземане на управленски решения с представители на различни сектори и с населението на общината, както и използването на медиите за целите на директната комуникация, за постигане на максимална информираност и разбиране от страна на целевите групи.

Конкретни мерки: изработване и разпространение на 2 вида анкетни карти в хартиен вид – за попълване от бизнеса и представители на гражданите; провеждане на две фокус групи с представители на заинтересованите лица, първоначално за идентифициране на проблемите и потребностите на отнасящи се до социално-икономическото развитие на общината и в следствие за разработването на Визия, Приоритети, Стратегически цели и мерки; провеждане на обществено обсъждане с всички заинтересовани лица относно изготвения ПИРО; след всяко от проведените обсъждания и срещи с представители на заинтересованите лица – изготвяне на протоколи; организиране на открити срещи с населението; поставяне на кутия за обратна връзка, мнения и препоръки, организиране на семинарни обсъждания с представители на общинската администрация; срещи с местни консултативни съвети.

Комуникация чрез масовите медии

Комуникацията чрез масовите медии включва: организиране и участие в пресконференции, брифинги и съобщения за медиите; неформални работни срещи и разпространяване на информационни бюлетини в отдалечените райони с ниско ниво на потребление на други медии; обмяна на опит с другите общини за представители на регионалните и местни медии.

- Националните медии достигат до възможно най-широка представители на различни общини на територията на цялата страна, НПО, потенциални партньори, други медии (регионални, международни), широката общественост, включително представители на всички целеви групи.
- Регионалните медии са задължителен канал за достигане на информацията до местните административни структури, различни организации на регионално ниво, широката общественост, както и жителите от общността.
- **Телевизия** – използването на този комуникационен канал е подходящ както в новинарските емисии (централни и междинни) за широката общественост, така и чрез специализирани предавания, участия за достигане определени целеви групи.
- **Радио** – характерна особеност е, че радиостанции с национално и регионално покритие „създават“ свои новини и предавания, посветени на дадена тема. Те са и източник на информация за някои от по-малките радиостанции, които периодично преповтарят новината в рамките на деня. Поради достъпността на информацията радиото е ефективен канал за достигане на информацията до всички целеви групи на Комуникационната стратегия.
- **Печатни издания** – съобразно своята специфика отделните печатни издания могат да бъдат използвани както за популяризирането на целите на проекта сред широката общественост, така и за прецизното адресиране на конкретни целеви групи.
- **Интернет медии и електронни информационни агенции** – повечето от тях се характеризират с бързина при публикуване на новините – в реално време или непосредствено след събитието. Друга положителна страна е разнородната им аудитория. Този комуникационен канал е подходящ за достигане на информацията до други медии.

Конкретни мерки: разпространение на съобщение до медиите, разпространение на линк с публикувана анкетна карта за гражданите на страницата на Община Угърчин, отразяване на медиите на обществено обсъждане с всички заинтересовани лица относно изготвения ПИРО; организиране на пресконференция и специални срещи с медиите; организиране на интервюта с представители на общината, ангажирани в процеса по изработване на ПИРО; създаване на специална секция със събрани информационни материали и снимки за медиите; разпространение на информация с данни от анализ на резултатите от разработването и въвеждането на ПИРО.

Работа с неправителствени организации

Комуникационната стратегия подкрепя инициативи на гражданското общество, насочени към групи, които трудно могат да се достигнат чрез средствата за масово осведомяване.

Интернет

Поддържане и актуализиране на информация в интернет страницата на община Угърчин; разпространение на електронни бюлетини и редовното ѝ актуализиране. Интернет и средствата за електронна комуникация трябва да бъдат използвани в по-голяма степен при информиране на целевите групи, защото позволяват лесно и бързо разпространение на информацията и подпомагат диалога между общината и населението. Най-важните новини и информации, свързани с разработването на ПИРО трябва да бъдат достъпни на своевременно обновяваната страница, която може да подпомогне хората, търсещи практична информация.

Конкретни мерки: Създаване на специална подсекция в информационната секция с информация за ПИРО на интернет-страницата на Община Угърчин и профилите в социалните мрежи; изработване и публикуване на online Анкетна карта на сайта на общината за изразяване на гражданско мнение; публикуване съобщения на сайта на общината и профилите и в различните социални мрежи за стартиране процеса по разработване на ПИРО.

Планът за изпълнение е съобразен с идеята за създаване на устойчиви взаимоотношения и възможно най-пълното информиране относно ПИРО на гражданите, неправителствените организации, бизнеса и други структури на гражданското общество на територията на община Угърчин.

Като част от комуникационната политика информационният поток между общинската администрация, като изпълнител на стратегията, и обществеността трябва да протича едновременно посредством формален и неформален обмен и постоянен диалог с открит, изчерпателен и надежден характер.

Мониторинг и оценка на ефективността

Ефективното приложение на настоящата Комуникационна стратегия зависи от равнището на координация между усилията на общината, общинския съвет и останалите институции на държавното управление, медиите и гражданското общество. Структурата и организирането на дейността на община Угърчин способства постигането на необходимата степен на единодействие при ръководството и оценяването на ефективността на стратегията.

Организирането и реализацията на подобна стратегия предполага наличието на определени критерии за ефективност, които да бъдат прилагани при оценката на всяка от фазите и етапите от нейната реализация. Тези критерии трябва да отразяват обхвата на достигнатите аудитории спрямо целите, които включва стратегията. В конкретен план това означава да бъде оценен обемът от информация и относителните дялове на целевите аудитории, до които следва да достигнат основните послания на стратегията, ангажираността на заинтересованите групи в плана и процеса на разработване на ПИРО. Постигането на тези цели ще бъде реализирано чрез изграждането на система от критерии за количествен и качествен анализ и оценки, които ще бъдат прилагани в рамките на мониторинга.

В рамките на количествените критерии за ефективност на стратегията, самостоятелно значение има ритъмът и периодичността, с които ще бъде предоставяна информация и анализи в различните етапи от реализирането на настоящата стратегия. В този контекст определящо място би следвало да има оценката за реализация на информационната кампания, както и общият обем от информация, която достига до обществеността по повод изготвянето на план и процеса на разработване на ПИРО. След първоначалното тестване на количествените критерии за ефективност на стратегията, може да бъде

изграден постоянно действащ модел, който да регистрира периодично промените в количествените показатели и да оценява обхвата на достигнатите аудитории.

Качествената оценка на постигнатите резултати може да бъде осигурена чрез периодични проучвания на степента, в която масовите обществени нагласи се доближават до целите и приоритетите, представени в настоящата Комуникационна стратегия.

Достъпът до различните референтни групи и целеви аудитории, определени в настоящата комуникационна стратегия предполага различен интервал от време и специфични средства. Позицията и значението на общината предполагат преди всичко изграждането на устойчиви партньорски отношения на организационно равнище. В този смисъл, дори при максимално интензивни действия, видимият ефект върху общественото мнение няма да се прояви незабавно.

От друга страна, всички органи на местно самоуправление са заинтересовани от постигането на максимално ефективна координация, както в непосредствената си дейност, така и в своята публична комуникация. Постигането на тази цел може да бъде установено чрез прилагането на количествени и качествени критерии за оценка.

Практическото приложение на настоящата комуникационна стратегия предполага разгръщането на серия от документи, притежаващи по-висока степен на конкретност, както и реализирането на отделни проекти, в рамките на всеки от нейните модули. Динамиката на общественото развитие през следващите години ще наложи някои от нейните подцели да бъдат актуализирани, а други ще загубят острата си актуалност, но необходимостта от изграждането на авторитета и достойнството на общината остава неизменен приоритет.

5. Част IV. Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини

5.1. Приоритетни зони за въздействие в общината

Стратегически фактори и условия за развитие на Община Угърчин в перспектива до 2027 г. Община Угърчин по степен на урбанизация е слабо урбанизирана. В *Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион (СЗР)*, град Угърчин е част от петото, последно ниво в центровата йерархия на селищната мрежа в СЗР, състояща се от 30 много малки градове и села. Тази характеристика свидетелства за неособено силната организираща роля в развитието на зоната на влияние. Общината е силно засегната от неблагоприятните процеси в сферата на демографското, икономическото и социалното развитие, в инфраструктурната обеспеченост и опазването на околната среда. Като изоставаща в развитието си територия – територия в икономически упадък и обезлюдяваща се територия, за която е необходимо да се предприемат мерки за смекчаване на регионалните диспропорции в развитието, Община Угърчин е включена в *Група 3 – „Северозапад – Враца – Плевен – Ловеч“* на АНКПР заедно с други 7 граничещи помежду им общини от три области и по-специално от Област Ловеч заедно с общините Луковит и Тетевен. В *Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападния регион (СЗР)* се оценява като „критично“ състоянието на проблемите, което е предпоставка за: а) *териториален дисбаланс*; б) *вътрешнорегионални неравенства*; в) *трудности в интегрираното териториално развитие* и г) *трудности при използването на териториалните ресурси*.

Съгласно Заповед № РД-02-14-2021/14.08.2012 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството, Община Угърчин попада в 4 категория (функционални типове, съобразно действащата в страната функционална категоризация на административно-териториалните единици и населени места). Категоризация на населените места: Угърчин – 5, с. Голец – 7; с. Драгана – 7; с. Каленик – 7; с. Катунец – 7; с. Кирчево – 5; с. Лесидрен – 5; с. Микре – 7; с. Орляне – 7; с. Славщица – 8; с. Сопот – 7. С Решение на МС от 03.07.2015 г. с. Василковска махала и с. Киркова махала, днес напълно обезлюдени, са присъединени съответно към с. Славщица и с. Голец. По населени места, броят на населението е разпределено неравномерно. От цялото население на общината към 2016 г. в гр. Угърчин, който е и общински център е с най-голям брой население – 2448 души (42%). На второ място се нарежда с. Кирчево – 1177 души (20%). Останалите села са с население под 1000 души. Най-малкото населеното място е с. Славщица – с 56 души (0,96%). За периода 2012-2016 г., броят на населението в Община Угърчин е намаляло с 429 души или с над 6,5%. По отношение на пътната мрежа, Община Угърчин се оценява като в „в най-тежка ситуация“ в рамките на СЗР – обслужва се от третокласен път (прекатегоризиран през 2002 г. бивш четвъртокласен път) и това намалява допълнително зоната на влияние на центъра на общината и я определя като „ограничена“ – само в нейните рамки. Общината е и сред 24-те общини на СЗР без достъп до жп транспорт, което също не благоприятства нейното развитие.

Град Угърчин е с директно заустване във водоприемниците, поради липса на ПСОВ. Община Угърчин попада в Регионално депо Ловеч, обслужващо още общините Ловеч и Летница.

Общината е без подстанция 110/20 kV, което се оценява като ограничител за икономическото развитие.

Определяне на приоритетни зони за въздействие в Община Угърчин, в резултат на интегрална оценка

През програмния период 2021-2027 г. МРРБ поема изпълнението на териториалните планове чрез *Фонда за справедлив преход* или изпълнението на целите на т.нар. "зелена сделка". Така ще се даде възможност за финансиране на мерки в подкрепа на икономическа трансформация и енергиен преход в регионите, заедно с осигуряване на съпътстващите нужди за социални мерки", мерки за икономическо развитие и стимулиране на функции с висока обществена значимост.

В резултат на анализа на визията за развитие на Общината до 2027 и ОУПО, в който са обособени:

- **Устройствена зона за многофункционално ползване от тип смесена централна зона (Ц)**, обособена за централните части на гр. Угърчин. Зоната обхваща административни и делови сгради, социални, просветни, учебни, културни, религиозни и др. обществени дейности, търговски и други обслужващи сгради и комплекси, хотели и заведения за хранене и развлечения, жилищни сгради, в т.ч. със смесено предназначение и др.
- **Устройствени зони и терени за обществено-обслужващи дейности (Оо)** – всички общински и частни имоти, свързани с администрация, културата, търговията, учебни заведения, здравни заведения, социални услуги и др.:
 - **в землището на село Лесидрен е обособена Обществено-обслужваща устройствена зона** във връзка с наличен терен със съответното функционално предназначение. (Забележка. Конкретната зона е със занижени устройствени параметри (Зона Оо1) във връзка с наличието на Защитена зона от Националната екологична мрежа

(част от Европейската екологична мрежа Натура 2000). Площта на този тип терени

- **в с. Катунец и с. Лесидрен** намалява поради **обособяването на терени за обекти на недвижимото културно наследство**. Тук са локализирани архитектурно-строителни и художествени недвижими културни ценности.
 - **В с. Сопот** площта на терените за обществено-обслужващи дейности е увеличен във връзка с **конкретно инвестиционно намерение**.
 - **В град Угърчин** намалението на площта на този тип територии е обвързана с приобщаването им към **Смесена обществено-обслужваща производствено-складова устройствена зона**.
- **Смесена обществено-обслужваща производствено-складова зона (Соп)**, която обхваща териториите на бившите стопански дворове, производствено-складови и обществено-обслужващи терени. Тези устройствени зони са с производствено-обслужваща функция, предимно с безвредни промишлени производства, животновъдни комплекси спазващи санитарно-хигиенните изисквания, обществено обслужване, жилища, спорт, търговия, предприятия на хранително-вкусовата промишленост и др.
- **Соп** е предвидена за **град Угърчин, с. Сопот и с. Каленик** във връзка с развитието на логистична дейност, предвид наличните производствени мощности и придвижданията за такива.
 - **в с. Лесидрен** е обособена разновидност на Смесена обществено – обслужваща производствено-складова зона - **Соп1** със занижение параметри на застрояване, във връзка с наличието на защитени територии, обявени според изискванията на Закона за защитените територии и защитени зони от Националната екологична мрежа (част от Европейската екологична мрежа Натура 2000).
- **Територии с режим на допустима промяна на предназначението в Смесена обществено-обслужваща производствено – складова устройствена зона (Соп)** за създаване на логистични центрове, предвид локация – в непосредствена близост до границите на населените места, по протежение на главни пътища. Това пространствено отреждане е заявка за привличане на инвестиции, респективно развитие на икономиката, повишаване на трудовата заетост. Режимът е обособен в землищата на с. Микре, с. Сопот, с. Славцица, с. Лесидрен, с. Кирчево, с. Голец с. Микре, мах. Киркова, с. Катунец.

Ваканционни селища (Ос). Обособяването на този вид устройствена зона е свързано, както със съществуващите терени с рекреационни функции, така и наличието на привлекателни територии за развитие на такъв вид дейност предвид наличието на язовир Сопот и яз. Каленик на територията на общината и конкретни инвестиционни намерения. Новообособени са зони Ос до яз. Каленик. В землището на град Угърчин е обособена зона Ос във връзка със съществуващ обект – туристическа база. Разновидност на зона Ос със занижени параметри (Ос1), поради наличие на защитени зони и защитени територии, са обособени покрай язовир Сопот и в землището на с. Лесидрен, непосредствено до вилната зона на населеното място, във връзка с конкретно инвестиционно намерение¹.

¹ В обхвата на зоната могат да се изградят: 1. курортни обекти за настаняване и подслон – хотели, пансиони, почивни домове, вили, санаториуми, къмпинги, бунгала; 2. жилищни сгради за постоянно обитаване, в т.ч. за настаняване на курортисти; 3. сгради за обществено – обслужващи дейности: курортно-лечебни заведения, обекти за хранене, обекти за търговия, битови услуги, банкови услуги, административни обекти; 4. спортни и рекреационни обекти и съоръжения: спортни полета, игрища, плувни басейни, пързалки, спортни зали, зали за забавни игри, дискотеки, клубове по интереси, хоби-ателиета, зали за музика, видеозали, изложбени зали; 5. курортни паркове и други озеленени площи за широко

5.2. Пространствена структура на зоните за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие)

В ПИРО Угърчин се дефинират няколко на брой зони за въздействие с най-голям потенциал да повлияят върху социално-икономическото развитие на общината. Целта на определянето на приоритетни зони за въздействие е постигане на максимален ефект с ограничените ресурси, с които разполагат общините. Определянето на приоритетни зони за въздействие не ограничава инвестициите в териториите, които са извън тези зони, а е отражение на идентифицираните при анализа територии с най-голям специфичен потенциал за развитие. Размерът на конкретните зони са с площ, обоснована с достатъчно силни мотиви и доказателства за необходимостта от обхващането на съответната територия, базиран на реални данни и проучвания, а в плана са описани характеристиките, проблемите и потенциалите, както и аргументите, въз основа на които зоната е определена като приоритетна за развитие. С цел обосновка и аргументация на възприетия подход на приоритизация на зоните за въздействие, в плана се съдържа подходящ графичен материал (карти, схеми и др.), онагледяващ идентифицираните приоритетни зони на въздействие, включително разположението им в рамките на общата територия на общината.

Градски зони за въздействие - включват територии в урбанизираната градска част (в рамките на строителните граници на града), градски покрайнини (малки по обхват съседни територии, вкл. и извън строителните граници на града) или функционални градски зони, обслужващи градско-селските връзки. Зоните за прилагане на интегриран подход (Зоните за въздействие), независимо от функционалното предназначение на тяхната територията на общината са:

- *Градски зони за въздействие;*

- **Зони на въздействие за развитието на общественно-обслужващите дейности (Оо), обекти и пространства** с административни, културни, търговски, учебни, здравни и социални сгради и пространства, *обекти на недвижимото културно наследство, обхващащи терени в село Лесидрен (Зона Оо1 по ОУПО и терени с обекти на НКН), с. Катунец, с. Сопот* площта на терените за общественно-обслужващи дейности е увеличен във връзка с **конкретно инвестиционно намерение, град Угърчин.**
- **Зони на въздействие за развитие на смесените общественно-обслужващи и производствено-складови територии (съгласно ОУПО Соп и Соп1),** която обхваща бивши стопански дворове, производствено-складови и общественно-обслужващи терени. Тези зони на въздействие са с възможност за безвредни промишлени производства, животновъдни комплекси, спазващи санитарно-хигиенните изисквания, общественно обслужване, жилища, спорт, търговия, предприятия на хранително-вкусовата промишленост и др. **В тези зони влизат терени (Соп) в град Угърчин, с. Сопот, с. Каленик** (във връзка с развитието на логистична дейност, предвид наличните производствени мощности и предвижданията за такива) **и в с. Лесидрен (Соп1).**

- *Други зони за въздействие със специфични характеристики.*

обществено ползване; 6. обекти на транспорта и движението: гаражи и паркинги, автогари, пешеходни алеи и площи, велосипедни алеи, скиорски пътеки и плацове, станции на въжени линии, яхтени пристанища и др.п.; 7. обекти и съоръжения за стопанско и инфраструктурно обслужване: складове, ремонтни работилници, автобази, бензиностанции и газостанции, отоплителни централи, мрежи на техническата инфраструктура, електроподстанции, трансформаторни постове, помпени станции, пречиствателни станции и др.

Другите зони за въздействие със специфични характеристики могат също да представляват градски по своята същност зони (т.е. да включват територии от урбанизирана градска част, градски покрайнини и функционални зони), но могат да се отнасят до всеки вид населено място или част от територията на общината, както и да включват части от съседни общини.

- **Зони на въздействие със смесена общественно-обслужваща и производствено-складова дейност (устройствена зона Соп)** за създаване на логистични центрове в непосредствена близост до границите на населените места и по протежението на главните пътища, обхващаща селата Микре, Сопот, Славщица, Лесидрен, Кирчево, Голец, с. Микре, мах. Киркова, с. Катунец.
- **Зони на въздействие с рекреационни функции** (на брега на язовир Сопот, в землището на с. Лесидрен – и двете територии зона Ос със занижени параметри Ос1, поради наличие на защитени зони и защитени територии, до язовир Каленик, туристическа база в град Угърчин – Зона Ос). (Проектно обезпечаване, изграждане на инфраструктура)

Зона с преобладаващ социален характер - зоната покрива територията на цялата община и включва образованието, здравеопазването и социалните услуги, подобряване на сградния фонд и оборудването за осъществяването им, както и развитието на капацитета на администрацията и подобряване на административните услуги.

Зона за въздействие с публични функции - зоната включва общинската техническа инфраструктура - осигуряване на свързаност и достъпност, намаляване на загубите на питейна вода, оптимизиране на транспортната мрежа, прилагане на мерки за ЕЕ, газификация и др.

Зона за въздействие с рекреационни функции, култура и спорт – зоната отново покрива територията на цялата община с акцент върху развитието на средата за културни събития, разширяване и подобряване на условията за масов спорт, местата за отдих и туризъм както в населените места, така и сред природата.

Екологична зона за въздействие – опазване на околната среда в община Угърчин, както и адаптиране към измененията на климата.

6. Част V. Програма за реализация на ПИРО и характеристика на интегрирания подход за развитие

Интегрираният подход датира от времето на появата на европейската политика на сближаване. През 1957 година, когато шестте основополагащи държави подписват Договора от Рим, тяхната цел е „да заздравят единството на своите икономики и да осигурят хармоничното им развитие чрез намаляване на различията, съществуващи между различните региони и изостаналостта на по-слабо облагодетелстваните региони“. Тази цел е вдъхновена от безпокойството, че някои не толкова развити региони няма да са в състояние да се възползват от по-нататъшната интеграция на пазара.

Договорът от Лисабон ясно отчита териториалното сближаване като основна цел на Съюза, в допълнение към икономическото и социалното сближаване.

Интегрираният подход подчертава, че насърчаването на развитието изисква по-тясна координация на публични политики. Например както инвестициите в инфраструктура, така и инвестициите в образование и иновации могат да допринесат за развитието. Подобна координация обаче е възможна единствено на регионално ниво, тъй като факторите за растежа се различават в значителна степен между регионите. В резултат на това политиката на сближаване разчита предимно на стратегии за интегрирано регионално развитие.

Всеобхватната цел на европейската политика на сближаване винаги е била насърчаване на хармоничното развитие на ЕС и неговите региони.

За постигане на интегриран подход на развитие на общинската територия е идентифицирана най-подходящата комбинация от ресурси и мерки (проекти, инвестиции, политики), които се използват целенасочено за осъществяване на конкретните цели или приоритети. Това се осъществява чрез програмата за реализация, в която се определя пакетът от мерки и проектни идеи за осъществяване на целите и приоритетите за развитие на общината през периода 2021-2027 години, съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на програмата, а оттук – и на ПИРО.

Програмата за реализация на ПИРО има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на общината, залегнали в плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на плана. Основните структурни елементи на програмата са мерките и проектните идеи по съответните цели и приоритети на плана. В тях са включени дейности, обединени по териториален, технологичен и времеви признак, с общо финансово управление и предвиден синергичен ефект. Всяка предвидена интервенция може да обхваща комплекс от дейности, подлежащи на финансиране със собствени или заемни средства, публично-частни партньорства, средства от различни оперативни програми или от други източници.

За постигане на интегриран подход на развитие на общинската територия е идентифицирана най-подходящата комбинация от ресурси и мерки (проекти, инвестиции, политики), които се използват целенасочено за осъществяване на конкретните цели или приоритети. Това се осъществява чрез програмата за реализация, в която се определя пакетът от мерки и проектни идеи за осъществяване на целите и приоритетите за развитие на общината през периода 2021-2027 години, съответните финансови ресурси, административните структури за управление – Приложение 1.

Индикативният списък на важните за общината проекти, залегнали за изпълнение в програмата за реализация на ПИРО Угърчин, са дадени в Приложение 1А.

Индикативната финансова таблица е представена в Приложение 2 и включва необходимите финансови ресурси за изпълнение на поставените приоритети и свързаните с тях мерки и проекти. Посочените суми са прогнозни и те могат да претърпят промени в процеса на изпълнение на ПИРО с цел по-гъвкаво управление на ресурсите и настъпили непредвидени ситуации.

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО Угърчин цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. Предмет на наблюдението и оценката

е изпълнението на целите и приоритетите на плана на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана, и на база на определените индикатори за наблюдение и оценка, които са дадени в Приложение 3.

Програмата за реализация на ПИРО Угърчин цели да акцентира върху най-подходящите в средносрочен план проекти, които са част от мерките и приоритети за развитие на общината. Избрани са и такива, за които има проектна готовност или с чието изпълнение ще се подобри социално-икономическият климат. Проектите са устойчиви, с изключение на тези, за които не са нужни финансови средства. Посочени са отговорните структури, мястото и сроковете за изпълнение. Финансовите източници са индикативни, тъй като оперативните програми от фондовете на ЕС са все още в процес на уточняване и/или одобряване, което може да продължи и през месеците, следващи окончателното изготвяне на ПИРО, което може да бъде и причина за актуализация на програмата за реализация.

7. Част VI. Програма за развитие на туризма на територията на община Угърчин

Съгласно чл. 11 от Закона за туризма Общинският съвет определя политиката за развитие на туризма на територията на общината, като включва в програмата за реализация на общинския план за развитие самостоятелен раздел, съдържащ общинска програма за развитие на туризма.

Програмата за развитие на туризма на община Угърчин е неразделна част от Плана за развитие на общината 2021-2027 (ПИРО 2021-2027) и в него като стратегически документ са включени всички планирани дейности за устойчивото развитие на туризма през следващия седемгодишен период.

Туризмът, в класическия смисъл, се нарича пътуване с цел отпих и развлечение. Той може да се разглежда и като стопански отрасъл, който обслужва туристическата дейност.

Туризмът има важно значение в социален и икономически аспект. Благодарение на него човешкото здраве и трудоспособността се стабилизират и се разкриват работни места, които понякога са основен източник на доходи за определено селище, община, регион и страна и подобряват жизнения стандарт в тях. В личен план пътуванията, които хората предприемат, често обогатяват тяхната езикова, познавателна и социална култура.

Развитието на туризма е национален приоритет за социално-икономическото подобряване на условията на живот на населението. В икономиката това е важен отрасъл за община Угърчин.

Туризмът поражда необходимост от създаването на някои производствени отрасли, които имат за цел да задоволят туристите с необходимите средства - транспорт, продукти, изделия на хранителната промишленост, производство на сувенири и др. Поради това туризмът има икономическа същност и в България туризмът е важен стопански отрасъл.

Туризмът дава добри икономически резултати, които биват преки и косвени. Преките се получават от приходите (част от тях валутни) - нощувки и храна, а косвените - от обслужването на туристите по време на пътуване и престой.

Туризмът има голямо икономическо и културно значение. Явява се мощен фактор на международното сътрудничество, играе съществена роля в общуването между

народите, дава възможност за пълноценна физическа и психическа отмора, за възстановяване здравето и силите на хората. Туризмът допринася за развитието и на други стопански отрасли - селско стопанство, транспорт, търговия. Той поражда необходимостта от изграждане на туристически съоръжения, транспортни средства и комуникации, производство на стоки за широко потребление и др. Дава тласък за развитието на сувенирната промишленост и в тази връзка - за възраждането на много стари занаяти.

Значението на отрасъла се определя от мястото му в стопанската структура и влиянието му върху населението.

ПИРО Угърчин 2021-2027 г., съдържа конкретни дейности, включващи проекти за:

1. Изграждане на туристически информационен център в община Угърчин;
2. Обособяване на нови туристически маршрути;
3. Проучване и целенасочено маркетингово представяне на туристическия потенциал на община Угърчин;
4. Доизграждане на туристическата инфраструктура на територията на община Угърчин;
5. Осъществяване на съвместни партньорства между община Угърчин и НПО сектора на територията на община Угърчин;
6. Изследване, проучване и разработване на културно-туристическите маршрути (цялостни туристически продукти);
7. Развитие на селски, еко, културен, религиозен и др. форми на алтернативен туризъм, възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение, в това число и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства;
8. Създаване и монтиране на многоезични табели с информационно съдържание за туристическите обекти на територията на цялата община;
9. Реставрация, консервация и експониране на паметници на културата от местно и национално значение;
10. Разработване на цялостен туристически продукт за дестинацията Угърчин;
11. Провеждане на фестивали за популяризиране на местната идентичност на община Угърчин - фестивал на трюфела;
12. Развитие на мерки за маркетинг и реклама на произведени местни продукти;
13. Развитие на различни форми атракционен туризъм - Изграждане на въжен град, обособяване на терени за пейнтбол.

Потенциал за развитието на туризма

Общината има потенциал, ресурси и база за развитие на затворен продукт в четири сезона. Мотивите за това са: разнообразните климатични условия, богатата флора и фауна, както и фактът, че на нейната територия има културни и исторически местности и територии от НАТУРА 2000, природни забележителности и изградени туристически маршрути, които са неограничен потенциал за развитието на туризма и за съхраняване на богато биоразнообразие.

Основните усилия/действия следва да се насочат към формиране и маркетинг и агресивна реклама на общински туристически продукти; развитие на атрактивни обекти от природното и културно наследство – възстановяване, опазване, експониране,

оборудване, анимиране и подобряване на достъпа и прилежащата туристическа инфраструктура.

Културното наследство като материално и духовно послание представлява мощен ресурс за устойчиво развитие и качество на живот чрез възможностите на културния туризъм и обмена на знания и ценности. Финансирането на проекти по Програма „Рехабилитация и социална интеграция на хора с увреждания“, Програма „Достъпна среда“, проекти за Smart системи на информационни нива е приоритет в социалната дейност за културно познание. Smart системите интегрират управлението на интелигентните технологии и предоставят големи база данни за вземане на по-добри решения в пространственото развитие и инфраструктурата на културното наследство.

Читалищата като уникална и традиционна за България културна институция са част от системата на децентрализираната културна мрежа в региона и изпълняват ролята си на средища за културна, информационна и социална дейност. Мултимедийни продукти, отразяващи разнообразието и идентичността на култури, етноси и религии в общината, обласста, страната и Европа, дават на децата знания за културното наследство, чувство за принадлежност към общото културно наследство, чувство за споделена отговорност за неговото опазване.

Наличието на природни забележителности е предпоставка за развитие на туристическа индустрия с културен и природен туризъм. Културният и природен туризъм в селските ареали се разглежда като възможност за диверсифициране на икономиката и създаване на привлекателна жизнена среда. Традиционните дейности, природните защитени територии и забележителности, културното наследство като материална субстанция и духовно измерение с народните традиции, обичаи, обреди, вярвания, музика и танци създават уникални туристически продукти, които показват спецификата на общината, нейната национална идентичност като част от богатството на европейското културно многообразие.

Опазване на културното наследство чрез интегриран подход

Културното наследство на територията на общината е стимулатор на икономически растеж. Интегрираният подход е водещ при опазването на културното наследство и изисква при изследването и стратегическото планиране за общината да се търси пространствена интеграция на културното наследство със съседните общини, региони и страни. което изисква изпълнението на следните дейности:

- интегриране на културното наследство в Европейската мрежа, културен туризъм, развиващ и утвърждаващ културните традиции и идентичност на общината;
- приоритетно съхраняване на културното наследство чрез партньорство и гражданско участие;
- опазване, цифровизиране, социализация, експониране и популяризиране на недвижими, движими и нематериални културни ценности; изграждане на инфраструктура за достъп до обектите на културното и природното наследство (за хора в неравностойно положение), оценка на въздействието;
- създаване на планове за опазване, управление и социализация на културното наследство;
- развитие на културен и природен туризъм, опазване на културните и природните ресурси, повишаване на привлекателността на териториите с

културно и природно наследство за бизнес инвестиции, селски туризъм със съхранени ландшафти, селищни структури, културни и природни феномени.

Институционална рамка

Програмата за развитието на туризма в община Угърчин трябва да е разработена в съответствие с приоритетите на областната и националната стратегия за устойчиво развитие на туризма и стратегиите за развитие на отделните видове туризъм.

Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма от 2017 година е с времеви хоризонт 2030 година и включва следните стратегически цели:

- **Стратегическа цел 1:** Създаване на благоприятна околна и бизнес среда за развитие на устойчив туризъм

На фокус са няколко проблемни области:

1. институционален капацитет за управление на туристическия сектор и нормативна и поднормативна уредба в туризма;
 2. национална политика за управление на качеството на туристическия продукт и устойчивото развитие на туристическите предприятия;
 3. съхранение и защита на околната среда, в т.ч. природа и биоразнообразие, замърсявания, управление на ресурсите – вода, енергия и отпадъци, адаптационни процеси, свързани с измененията на климата;
 4. осигуряване на качествени кадри за развитието на туризма,
 5. бизнес среда – сив сектор, данъчна политика, финансиране на МСП, инвестиции в туризма, инфраструктура;
 6. информационната осигуреност на дестинацията, като предпоставка за информирани управленски решения.
- **Стратегическа цел 2:** Развитие на конкурентноспособен туристически сектор

Осигуряването на стабилно управление и благоприятна околна и бизнес среда е важно условие за развитие на конкурентоспособна туристическа индустрия. Съществуват проблеми, свързани със стратегическото планиране във фирмите от сектора (в т.ч. организационно-управленски и маркетингови стратегии, стратегии за развитие на човешките ресурси, стратегии за оптимизация на процесите и други); с информираността за нуждата и ползите от сертификацията за качество или устойчиво развитие; с недостатъчната подкрепа за стартиращи предприятия, както и с дефицитите на знания и компетентности в ключови области като маркетинг, ПР, комуникации, иновации и други. От ключово значение е осигуряването на методологическа подкрепа за правилно развитие на предприятията в туризма по примера на водещи дестинации. Друг проблем е сезонността на българския туризъм и заетостта в туризма, което може да се преодолее с развитието и подобряването на сътрудничеството между фирмите в сектора и развитие на съвместни, допълващи се дейности.

- **Стратегическа цел 3:** Успешно позициониране на България на световния туристически пазар

Успешното позициониране на България на международния туристически пазар зависи изключително от маркетинговата политика на дестинацията. Анализите обаче показват, че страната има блед имидж, без особени отличителни характеристики. Подобно възприятие е сигнал за недостатъчно високата

ефективност на националния туристически маркетинг. Ключови проблемни области, свързани с управлението на маркетинга на дестинацията са:

- липсата на основни маркетингови документи, които да синхронизират действията на заинтересованите страни;
- непълноценното функциониране на туристическите информационни центрове в ролята им на място за пряк контакт с посетителите;
- липсата на регулярен мониторинг и оценка на резултатите от маркетинговите дейности, който да служи като основа за коригиращи действия и планиране на следващи стъпки.

Основен елемент от маркетинга на всяка дестинация е продуктовото ѝ портфолио. В България доминират два продукта – морски ваканционен и зимен ски туризъм, които привличат значителен дял от всички посещения/пътувания. В последните години страната прави опити да се позиционира на международния туристически пазар и с два приоритетни продукта – културен и здравен (балнео, уелнес и спа) туризъм. България има ресурси да развива и набор от други продукти с потенциал – еко, селски и приключенски туризъм, градски развлекателен, спортен и делови туризъм. Поради липсата на някои стратегически документи, както и поради дефицитите в управлението на атракциите, продуктовата оферта на страната е в известна степен хаотична, а акцентът е поставен по-скоро върху наличието на ресурси, вместо върху възможностите на ресурсите да осигурят запомнящо се туристическо преживяване. Промотирането на дестинацията, в съответствие с очертаните цели, приоритети и продуктово портфолио, е ключова предпоставка за успешното ѝ позициониране на туристическия пазар. В последните години са реализирани няколко комуникационни кампании с различна степен на ефективност, чиято основна цел е насърчаване на посещенията на чужденци и пътуванията на българите в страната. Оценка показват, че рекламата на страната не е достатъчно различима и конкретна (представена чрез уникални продукти или ресурси), а комуникацията с потенциалните туристи се осъществява най-вече през традиционни канали, в противоречие със съвременните тенденции. Онлайн представянето на страната е крайно подценено – туристическият портал е неактуален и остарял като дизайн, липсва фейсбук страница на дестинацията.

- **Стратегическа цел 4: Балансирано развитие на туристическите райони.**

Балансираното развитие на районите изисква всеки от тях да се развива, налагайки собствено уникално предложение за продажба (или собствена марка), която от една страна му осигурява конкурентно предимство, така че да привлича достатъчно потребители, а от друга – го прави елемент от цялостната туристическа оферта на дестинация България. С оглед на това се включват мерки за развитие и позициониране на всеки район, на база на които следва да бъдат разработени и стратегиите за развитие на районите.

Няма информация за наличие на стратегия за устойчиво развитие на туризма на Софийска област за следващите години, което затруднява администрацията на община Угърчин при изготвянето на програма за развитие на туризма в съответствие с областната стратегия.

Цели и приоритети на община Угърчин за устойчиво развитие на туризма

Главната цел на община Угърчин е да се превърне в разпознаваема и привлекателна туристическа дестинация на туристическия пазар с качеството на предлагания туристически продукт и разнообразяване на алтернативните видове туризъм чрез добри услуги и професионално подготвен персонал, опазване и устойчиво използване на туристическите ресурси, както и свързаната с тях инфраструктура.

Мисията на общинската администрация е да провежда целенасочена политика и подкрепа за развитието на туризма, базирани на партньорство с публичния сектор, държавните и областните институции, частния сектор и неправителствените организации, за да се създадат условия за разкриване на работни места, развитие на предприемачеството, дългосрочни икономически и социални ползи.

Приоритет 1: Поддържане и изграждане на нови екопътеки и велоалеи.

Дейностите са включени в ПИРО Угърчин в **Приоритет 3: Развитие на устойчив туризъм, Мярка 3.1 - Поддържане на съществуващите екопътеки и велоалеи и изграждане на нови.**

Дейност 3.1.8 Създаване на безопасна вело mreжа с цел достъп до училище и използване за местния туризъм;

Дейности включени в **Приоритет 1: Ускоряване растежа на местната икономика и устойчиво използване на местните ресурси, Мярка 1.4 - Развитие на туризма като отрасъл на база местното природно, културно и историческо наследство.**

Дейност 1.4.2 Обособяване на нови туристически маршрути;

Дейност 1.4.6 Изследване, проучване и разработване на културно-туристическите маршрути (цялостни туристически продукти).

Приоритет 2: Подобряване на качеството на туристическите услуги.

Дейностите са включени в ПИРО Угърчин в **Приоритет 1: Ускоряване растежа на местната икономика и устойчиво използване на местните ресурси, Мярка 1.4 - Развитие на туризма като отрасъл на база местното природно, културно и историческо наследство.**

Дейност 1.4.1 Изграждане на туристически информационен център в община Угърчин;

Дейност 1.4.3 Проучване и целенасочено маркетингово представяне на туристическия потенциал на община Угърчин;

Дейност 1..4.9 Създаване и монтиране на многоезични табели с информационно съдържание за туристическите обекти на територията на цялата община;

Дейност 1.4.4 Доизграждане на туристическата инфраструктура на територията на община Угърчин

Приоритет 3: Разнообразяване на туристическото предлагане чрез маркетинг и реклама.

Дейностите са включени в ПИРО Угърчин в **Приоритет 1**: Ускоряване растежа на местната икономика и устойчиво използване на местните ресурси, **Мярка 1.4** - Развитие на туризма като отрасъл на база местното природно, културно и историческо наследство.

Дейност 1.4.14 Развитие на различни форми атракционен туризъм - Изграждане на въжен град, обособяване на терени за пейнтбол;

Дейност 1.4.12 Провеждане на фестивали за популяризиране на местната идентичност на община Угърчин - фестивал на трюфела;

Дейност 1.4.13 Развитие на мерки за маркетинг и реклама на произведени местни продукти.

Дейност 1.4.11 Разработване на цялостен туристически продукт за дестинацията Угърчин

Приоритет 4: Развитие на селски, еко, културен и религиозен туризъм

Дейностите са включени в ПИРО Угърчин в **Приоритет 1**: Ускоряване растежа на местната икономика и устойчиво използване на местните ресурси, **Мярка 1.4** - Развитие на туризма като отрасъл на база местното природно, културно и историческо наследство.

Дейност 1.4.5 Развитие на форми на алтернативен туризъм, възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение, в това число и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства;

Дейност 1.4.8 Реставрация, консервация и експониране на паметници на културата от местно и национално значение;

Дейност 1.4.10 Осъществяване на съвместни партньорства между община Угърчин и НПО сектора на територията на община Угърчин.

Приоритет 5: Свързана и достъпна пътна мрежа.

Дейностите са включени в ПИРО Угърчин в **Приоритет 3**: Устойчиво развитие на община Угърчин., **Мярка 3.1** – Рехабилитация на общинска пътна инфраструктура.

Дейност 3.1.1 Рехабилитация на път IV клас, с.Кирчево LOV1205/с.Бълг. Извор-с.Микре/ с.Кирчево- с. Лесидрен;

Дейност 3.1.2 Рехабилитация на LOV 1200;

Дейност 3.1.3 Рехабилитация на LOV 2201;

Дейност 3.1.4	Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа - с. Лесидрен;
Дейност 3.1.5	Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа - с. Кирчево;
Дейност 3.1.6	Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа - гр. Угърчин;
Дейност 3.1.7	Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа - с. Катунец;
Дейност 3.1.9	Разширяване, поддръжка и устройство на гробищните паркове в общината

Наблюдение и оценка на изпълнението на програмата

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община Угърчин следва да осигурява ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмиране, управление и ресурсното осигуряване на развитието на общината като туристическа дестинация. При разработването на системата са взети предвид механизмите и процедурите, предвидени в нормативните документи с оглед постигането на целите за интегрирано устойчиво развитие на туризма и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Общинската администрация на Угърчин обединява и координира работата и инициативите на всички заинтересовани страни за създаването, разширяването и поддържането на необходимите за развитието на туризма условия и фактори, както и за маркетинга на дестинацията.

Общинският съвет определя политиката за развитие на туризма на територията на общината. Кметът на общината:

1. разработва програмата и отчета за нейното изпълнение и след одобрението им от консултативния съвет ги внася за приемане от общинския съвет;
2. създава и ръководи консултативния съвет;
3. създава Общинска експертна комисия по категоризация на туристически обекти (ОЕККТО);
4. определя категорията на туристически обекти по предложение на ОЕККТО в предвидените в този закон случаи;
5. създава и поддържа общински регистър на категоризираните по т. 4 туристически обекти на територията на общината - част от Националния туристически регистър;
6. предлага на общинския съвет да определи размера на туристическия данък след писмено становище на консултативния съвет;
7. изпраща информацията от регистъра на електронен носител или по електронен път на министъра на туризма;
8. събира статистическа информация и създава и поддържа информационна база данни за туризма на територията на общината;
9. разработва и изпълнява програми и проекти в областта на туризма, финансирани от Европейския съюз и от международни организации;
10. сътрудничи и подпомага инициативи на държавните органи, организацията за управление на туристическия район и на туристическите сдружения за

- развитие на туризма на територията на общината в изпълнение на националната политика в областта на туризма;
11. изготвя годишен отчет за разходването на събрания на територията на общината туристически данък и го публикува на интернет страницата на съответната община;
 12. осъществява контролни функции в предвидените в този закон случаи.

Източници на финансиране

Осъществяването на всички мерки, заложи в Програмата за устойчиво развитие на туризма в община Угърчин изисква значителни финансови ресурси. Съгласно чл. 60 от Закона за туризма средствата за развитието на туризма в общините се набират от:

1. средства, предоставени за изпълнение на целеви програми и проекти;
2. средствата, събирани от туристическия данък;
3. дарения и помощи, средства по международни програми и споразумения, когато не е предвидено те да постъпят в държавния бюджет.

Средствата могат да се разходват само за конкретни проекти, като:

1. изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристически обекти;
2. изграждане и функциониране на общински туристически информационни центрове и организация на информационното обслужване на туристите;
3. изграждане и поддържане на туристически обекти, които са общинска собственост или за които правото за ползване и управление е предоставено на общината;
4. организиране на събития и мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма;
5. провеждане на проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в общината;
6. реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения;
7. взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район;
8. подобряване качеството на услугите, предлагани в общинските туристически обекти;
9. благоустрояване, изграждане и поддържане на инфраструктурата - общинска собственост, в националните курорти, когато на територията на общината има такива.

8.Част VI. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия

Глобално затопляне, природни бедствия, рискови територии и зони

Климатичните фактори като: глобално затопляне, природни бедствия, екстремални климатични явления и изменения на климата, рискови територии и зони са важни за

прилагане на подходите за регионално и пространствено развитие. Те са част от Европейските стратегически документи за планиране и управление. Всички концепции и стратегии за регионално и пространствено планиране на страните членки на Европейския съюз (ЕС) са интегрирани с тези стратегически документи. Те са важна част за териториалното управление на природните богатства като: води, въздух, околна среда, горски фон, растителен и животински свят и др.

При стратегическото планиране и програмиране на регионалното развитие е важно адаптирането и синергията между феномена на глобалното затопляне и стремежа за намаляване на екологичната картина в различни по размер урбанизирани територии. Основната цел при този процес е редуциране на степента на риск от бедствия породени от изменението на климата. Всички видове бедствия породени от глобалното затопляне са подробно описани и класифицирани в „Стратегия за редуциране на риска“ на ООН. Тя включва всички геофизични, климатични, хидроложки и природни явления, които водят до бедствия, аварии и катастрофи, които засягат населението и развитието на околната среда.

Тази проблематика налага при изготвянето на **План за интегрирано развитие на община Угърчин 2021-2027 г. (ПИРО)** да се анализира връзката между реалните и предвидимите рискове, заплахи и проблемите които могат да се породят. Изготвени и формулирани цели и приоритети в стратегическата част на документа. Те са посочени в програмата за реализация на мерки, които имат отношение за редуциране последиците от изменението на климата. Необходимо е прилагането на подходи за адаптация към промени, които настъпват или са вече настъпили.

Плановите документи за стратегическо развитие на околната среда са изработени на Европейско и национално равнище, тяхната основна цел е поставяне и маркиране на общи цели. Към общите цели са приложени общите изисквания за изпълнение на задачи свързани с климатичните промени и АИК. Задължително условие е те да се стиковат с особеностите на пространственото и регионално развитие и неговата проблематика на територията на община Угърчин. Първата основна цел е концентрирана в определяне на степента и начините по които планирането на регионалното развитие оказват влияние върху качеството на околната среда и живот на конкретната територия община Угърчин и селата които попадат в нейните предели. На второ място трябва да се маркират основните проблеми и какви мерки могат да се предприемат за тяхното решаване чрез извършване на определени дейности. Ресурсната обезпеченост в тази част е много важна за да се дефинира количеството на необходимите ресурси за съответния планов период за развитие на общината.

При разработването на **ПИРО за периода 2021 -2027 г.** за община Угърчин е взето под внимание разработения проект на „**Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие**“.

Глобалното затопляне е природен феномен в цикличността на Земята, който се проявява през различни периоди от формирането на планетата до наши дни. В края на ХХ. век климатът започва да се изменя устойчиво и може би необратимо, поради антропогенния натиск над природните компоненти, непрекъснатото увеличаване на населението и непрекъснатата употреба на природни ресурси. То може да бъде доказано от постепенното нарастване на глобалната повърхностна температура, като последица от засилването на радиацията, причинено от антропогенната дейност и изпускането на вредни емисии на въглеродороди и аерозоли в атмосферата.

В по-голямата си част затоплянето е породено от увеличаващите се емисии на парникови газове, от потреблението и производството на различни видове продукти.

Друга част е свързана с разтапяне на ледниковите шапки на Земята, което променя степента на соленост на морската вода и температурата. Тези процеси водят до изменение в посоката и влиянието на морските течения, които са в основата за формирането на климата. Поради това климатичните аномалии и екстремални климатични явления като: **наводнения, суши, урагани и бури** са все по-често срещани в различни локации по територията.

От своя страна глобализацията и транспорта ускоряват отделянето на въглеродни емисии, които допринасят за парниковия ефект и повишаване на температурата на планетата. Технологичните аварии и индустрията допълнително са огромен замърсител с различни по вид отпадъци, част от тях са радиоактивни и влияят върху затоплянето. Споменатите проблеми водят до **изменение на климата** дължащо се пряко или косвено на човешката дейност. **Изменението на климата** е резултат от промяна в стойностите на климатичните елементи (температура, валежи, влажност, слънчева радиация и др.), от които се влияе пряко или косвено човешката дейност.

Според климатичното райониране на България територията на община Угърчин попада в Умереноконтиненталната климатична област, която се характеризира с пролетни и есенни периоди на интензивни валежи, горещо лято и сравнително студена и продължителна зима, предвид географското положение на общината се предполага и периоди през зимата със значителни количества на сняг, снежна покривка и ниски температури.

Атмосферният въздух на територията на общината е добро и количествата на замърсявания са минимални. Един от факторите за чистия въздух е слабо развитата промишленост и малкия брой население. Липсата на тежка индустрия, ниската интензивност на транспорта и географското положение също допринася за пречистване на въздушните маси от горските масиви. Въпреки това върху качеството на атмосферния въздух (КАВ) негативно влияние оказват няколко значими източника, като: производителност на продукти за ХВП, битово отопление, автомобилен транспорт, обезлесяване на територията, изгаряне на битови отпадъци, пожари, финни прахови частици и др.

От предоставените анализи за КАВ община Угърчин не е определена като „гореща екологична точка“ и не попада в район, в който нивата на един или няколко замърсители превишават (пределно установените норми) ПДС. На територията на общината няма стационарен пункт към НСМОС за определяне КАВ. Поради тази причина за общината липсва подробна статистическа информация и изследвания за КАВ. Затова е препоръчително общината да инвестира съвместно с областната управа РИОСВ и МОСВ закупуването, инсталацията и осигуряване на мониторинг за КАВ за да може да предприема адекватни мерки в случаите на превишени стойности.

Основен приоритет за общината през новия планов период на ПИРО 2020- 2027 е създаване на база от данни и набиране на информация за качеството на атмосферния въздух и водите и проследяване на източниците на вредни емисии и замърсяване. Населените места в община Угърчин поради своята изолираност от доставките на природен газ и ниска степен на индустриализация използват за отопление предимно твърдо гориво (дърва и въглища) и електричество. Това е предпоставка за насърчаване използването на възобновяеми източници на енергия (ВИЕ), с цел подобряване средата на живот на местното население. Необходимо е през новия период за планиране общината да заложи в своите приоритети засилване на мониторинга върху работещите производства и домакинствата с цел спазване на установените норми при изпускането на вредни вещества в атмосферата и водите. Общината трябва да предвиди мерки за ограничаване на въглеродните емисии от битовото отопление чрез изпълнение на

програма за газифициране на град Угърчин и прилежащите административни сгради, детски градини и училища. Препоръчва се въвеждане на програма за използване на филтри за ФПЧ на комините на къщите в села, които се отопляват на твърдо гориво. От друга страна да се въведе строг контрол върху изгарянето на битови отпадъци и изсичането на горските площи.

Територията на България се намира в един от регионите, които са особено уязвими от изменението на климата и са налични множество рискове и неизвестни заплахи за бъдещето на околната среда. Тези промени несъмнено оказват влияние и върху развитието община Угърчин и нейните прилежащи населени места. Адаптацията към изменението на климата е въпрос, който касае всички сектори в обществото, и включва всички органи на местно, регионално и национално равнище, но също така и частния сектор, организации и гражданското общество. Повишаването на температурите и промяната в климата е придружено от интензивни валежи и нарастваща честота на екстремални климатични явления като: суша, наводнения, ураганни ветрове, прашни и снежни бури, патогени по растения и животни и др. Последниците от изменението на климата засягат отделни райони на страната по различен начин и с различен интензитет. Следователно е необходимо разработването на целенасочени и ефективни стратегии за местно адаптиране. Въздействията от промените в климата ще се отразят негативно върху условията за развитие на някои сектори.

8.1. Сектор „Селско стопанство“

Сектора селско стопанство е един от най-уязвимите на климатичните промени. Поради предимно доминиращ сектор на „Селско стопанство“ в икономическия профил на община Угърчин, той е изправен и силно зависим от изменението на климата. Това води до много потенциални заплахи и рискове за неговото устойчиво развитие. Освен наличните заплахи съществуват и нови възможности за извличане на максимална ефективност от промяната в климата, свързано с размера на добивите и вида на отглежданите култури. Промяната в периодите на вегетация може да се развие благоприятно, могат да настъпят и промени в профила на животновъдството. Потенциалните негативни рискове са изразени в: засушаване, ерозия на почвата, загуба на хумусно съдържание и плодородие които влияят негативно върху поминъка, прехраната и доходите на населението.

Стратегически и оперативни цели и дейности

В новият ПИРО на община Угърчин за периода 2021-2027 подробно са предложени следните действия, които са поделени в четири основни стратегически области и са изразени съответно в главните направления:

1. Устойчиво управление е много важно за развитието на земеделието на общината в контекста на климатичните промени то трябва да се концентрира основно в:

- Адаптиране на добивите, чрез изграждане на ефикасни и ефективни системи за напояване от страна на земеделските кооперации и изграждане на хранилища за води за напояване. Отглеждане и развъждане на устойчиви на суша адаптирани към агроклиматичните условия култури. Поради затоплянето и влажността се увеличава риска от патогени, това налага засилване на превенцията и контрола върху паразитните болести и вредители по растенията;
- Адаптация на животновъдството, чрез подобряване функционалността на съоръженията за отглеждане и фермите. Повишаване производителността с използване на селектирани породи с по високи добиви и устойчивост. Запазване на пасищата за развитие на Био –Животновъдство и на домашните малки и микро стопанства. Подобряване на достъпа до естествени пасища в полупланинските

територии. Повишаване на контрола върху патогенните по животните и навременно лечение в случай на епидемия;

- Адаптивност към управление на природните ресурси. За територията на община Угърчин може да се отнася до постепенно увеличаване на трайните насаждения и горските площи със широколистна растителност (дъб, бук, габър, елша и др.).Това оказва благоприятен ефект за намаляване на ерозионните процеси и изветряването на почвата поради задържане на влага и отделяне на голямо количество биомаса която е важен фактор за качеството и плодородието на почвата. Използване на новите методи за култивация и рекултивация на почвата. Подобряване на системата за управление на водите в частност тези предназначени за напояване предвид оскъдността на реките в община Угърчин през летните месеци на суша и безводие.

2. *Стимулиране на адаптацията и осведомеността на населението в община Угърчин за влиянието на климатичните промени които трябва да се изразява в следното:*

- Провеждане на информационни кампании и обучения свързани с изменението на климата. Действия за показване на знания и добри практики за управление на климатичните аномалии и проблемите които пораждаат. Придобиване на нови знания за влиянието на тези процеси на територията на община Угърчин и прилежащите населени места. Подобряване и изграждане на нови системи за мониторинг и оценка на последиците от затоплянето и предложения за мерки към населението;
- Повишаване на знанията които са натрупани за осведомеността от климатичните промени. Те са важни за земеделските производители и животновъди на територията на общината. Възможно е създаване на единна платформа за показване на последиците и необходимите мерки които трябва да вземат стопаните за да запазят своите стопанства (ферми, насаждения, техника и др.). Предлага се разработване на системи за специализиран мониторинг на биологичното разнообразие, земеделските площи и фермите за животни.

3. *Стимулиране на научно изследователска дейност, иновации и проучвания е задължителна част от мерките които община Угърчин трябва да приложи при изпълнение на новия ПИРО2021-2027:*

- Засилване на ролята на научния прогрес и изследвания, използване на иновациите в земеделието свързани с отглеждане на нови сортове и култури чрез нови методи и способности за защита. Използване на управленски иновации и селекция в развитието на сектор Животновъдство. Ефективно оценяване и управление на стопанствата чрез прилагане на резултати от научни изследвания с положително въздействие. Прилагането на новите методи създава възможност за подобряване на технологиите за култивация на земеделските култури и селскостопанските животни според климатичните промени. Внедряване на системи за ранно предупреждение за екстремални климатични явления. Засилване на осведомеността относно рисковете от глобалното затопляне към земеделието на хората които се занимават със селско стопанство на територията на община Угърчин. Подобряване на мониторинга за количеството на животните и размера на площите и промените на които се подлагат поради климатичното изменение.

4. *Прецизирането на фокуса на политиките прилагани от местните власти и на нормативната база на национално и местно ниво са важен фактор за изпълнение на*

мерките които са предложени за община Угърчин. Подобряването тук трябва да бъде насочено в следните дейности:

- Подобряване и актуализиране на законодателната рамка в съответствие с климатичните промени на секторно ниво. Предложение за разработване на общински стратегии за Земеделие и Животновъдство и свързаните с тях сектори които осигуряват заетост на голяма част от населението в община Угърчин;
- Прилагане на план за действие в сектор селско стопанство в случаите на проявления на климатичните изменения като екстремални валежи, суша, пожари, градушки, развитие на патогенни по растения и животни;
- Подобряване на условията за развитие на устойчиво селско стопанство чрез стимулиране на стопанствата за повишаване на експертния капацитет под формата на агрономи и ветеринарни лекари за подсилване на възможностите за превенция от рискове които поражда изменението на климата;
- Подобряване на капацитета за разбиране, анализ и управление на риска и разработване на политики за територията на община Угърчин. Създаване на условия за достъп до програмите МЗХ и МОСВ за разработване анализи на риска и застраховане на земеделската продукция;
- Облекчаване на административната тежест при достъпа до субсидии за възстановяване в случай на негативни последици за селското стопанство от климатичните промени.

Приоритетни действия: приетият план за действие за справяне с климатичните промени като част от ПИРО на община Угърчин трябва да включва следните приоритетни действия които трябва да се приемат и прилагат в краткосрочен и средносрочен план. Според спецификите и доминацията на селското стопанство в икономически профил на общината те трябва да бъдат насочени в следните области:

- Увеличаване на площите за напояване в земеделието поетапно с 20-30-50% за програмния период (в средносрочен план);
- Подобряване качеството на напоителните системи и водните хранилища предназначени за тази дейност, чрез осъществяване на мониторинг и намиране на нови източници на захранване без да се нарушават екосистемите и речните корита (в средносрочен план);
- Внедряване на нови устойчиви селектирани растителни и животински видове които са подходящи за наличните климатични и агро условия в община Угърчин (в краткосрочен план);
- Адаптиране на фермите за отглеждане на животни и стопанствата с нови методи на обработка и обслужване, нови видове фуражи и торове (в краткосрочен план);
- Осигуряване на качествени условия за развитие на пчеларството и аквакултурите (в краткосрочен план);
- Предприемане на мероприятия насочени към намаляване на почвената ерозия, деградация на площите предназначени за пасища и опазване чистотата на водите за развитие на аквакултурите (в средносрочен план);
- Поетапно увеличаване на добивите с до 15% (в средносрочен план);
- Създаване на база от данни за изменението на климата свързано със земеделието (в средносрочен план);

- Повишаване на стопанствата и масивите на горски площи за добив на трюфели с 10% (в средносрочен план);
- Разработване на системи за ранно предупреждение което ще намали загубата на продукция с 10-15% (в краткосрочен план);
- Изготвяне на общинска стратегия за устойчиво развитие на селското стопанство на Угърчин която да се концентрира в подобряване количеството на добивите, изграждане и разширяване на преработвателните предприятия свързани със земеделието. Увеличаване с до 5% стойността на продукцията и брутната добавена стойност, което ще доведе до ръст на възнагражденията в сектора (краткосрочен и средносрочен план);
- Предложения за участие в програми и сдружения които са свързани със застраховане по схемите за директни плащания и създаване на условия за взаимополож между производители под формата на сдружения и браншови обединения под формата на земеделски клъстери (в средносрочен и краткосрочен план);
- Изготвяне на план за използване на общински пасища и мери поради липса на такъв за последните 5 години (в краткосрочен план).

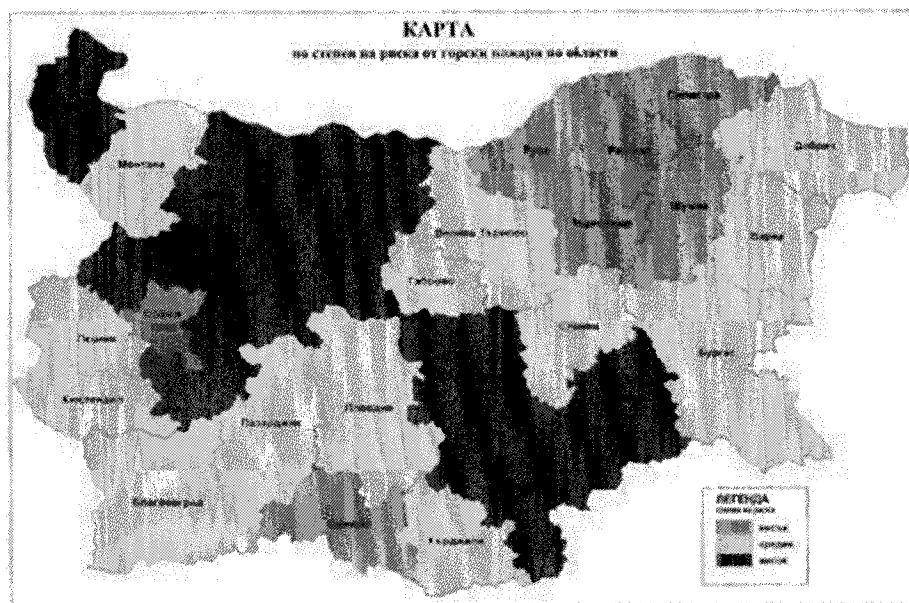
Заинтересовани страни: страните които имат интерес от тези мероприятия са не само община Угърчин а и държавния публичен сектор представен от всички министерства и всички техни ведомства, дирекции и агенции които имат отношение към сектор селско стопанство. От друга страна важна е ролята на НПО и браншовите организации и камари и тяхната отговорност е изключително важна за успешното прилагане и изпълнение на предложените мерки. Затова те трябва да са обществено отговорни и ангажирани с подпомагане за успешното изпълнение на плана за действие за борба с изменянето на климата и неговите последствия за сектор селско стопанство на територията на община Угърчин. Не на последно място важна е и комуникацията с научните институции и изследователи които могат да предложат иновативни методи и задълбочени познания за справяне с проблемите и последиците от глобалното затопляне и неговото влияние. От своя страна регионалните и местни власти трябва да изиграят ролята на посредник между министерствата, производителите и потребителите.

Сектор „Гори“

Въпреки изсичането на горите в страната и множеството горски пожари и патогени които влияят негативно на горския фонд в страната, все още България има солидни запаси от горски територии които са важни за развитието на страната. Община Угърчин също разполага със значителен горски ресурс Площта на горите е 22 299,4 ха. Преобладаващи за района са широколистните видове. Климатичните промени оказват влияние върху развитието и на тези екосистеми. То се изразява основно в ускоряване на уязвимостта към различни видове физиологични реакции. Известна част от видовете дори нямат готовност за адаптация към повишаване на температурите и сушата и към новите климатични условия. Друга част от проблемите засяга несигурност между взаимодействието между различните видове и поради липсата на голяма надморска височина. Предизвикателство за община Угърчин представлява и добива на дървесина за битови и промишлени нужди с преобладаваща суровина дървен материал. Глобалните климатични промени могат да доведат до зачестяване периодите на засушаване това от своя страна увеличава риска от възникването на горски пожари. Засушаванията обикновено са пример за най-типичните ефекти от изменението на климата в южна Европа, в т.ч. и на територията на България (IPCC, 2013 г.). Административните области с най-висок риск са в северозападните части на България

(Видин, Ловеч, Враца, Плевен, София) и в централните части на Южна България (Хасково, Ямбол, Стара Загора). Най-рискови са зоните на ниска надморска височина с висок дял земеделски земи в близост до горски площи, което отразява факта, че около 80% от всички пожари са причинени от човешка дейност, предимно опожаряване на земеделски земи за почистване на пасища. Територията на община Угърчин попада в една от най-рисковите зони за възникване на горски пожари. Виж фиг. 1 съгласно Доклад по проект RD 50-130/03.10.2016 на МЗХ

Карта по степен на риска от горски пожари по административни области в България

Цветовите кодове: зелено – НИСКА; Жълто – СРЕДНА; Червено – ВИСОКА.

Методиката на изчисление на „индекса за горски пожари“ се основава на броя регистрирани пожари и изгорелите площи по области. На базата на индекса са създадени карти в ГИС на ниво административни области в страната. По-голямата част от територията на община Угърчин е заета от обработваеми земи и горски площи което предразполага възникването на пожари, необходимо в краткосрочен план прилагането на ефективни мерки за предотвратяване възникването на горски пожари. Виж таб. 32.

Таблица № 32. Рискове.

Горски сектор	Рискове	Мерки за превенция на риска от горски пожари
Засушавания	Рискове за възникване на горски пожари;	провеждане на изследвания, анализи и оценка на състоянието на горските екосистеми и въздействието на изменението на климата;
	Други последствия:	изготвянето на стратегически документи за анализ на риска от

	<ul style="list-style-type: none"> • Стресът при суша отслабва дърветата и увеличава вероятността за патогенни; • Висок стрес за дърветата особено на по-сухи месторастения 	горски пожари за община Угърчин;
		изграждане на общинска система за ранно откриване, реакция и превенция на горски пожари;
		устойчиво използване на горските ресурси;
		укрепване на съществуващия горски ресурс чрез залесяване с цел подобряване на защитните функции на горите по отношение на водите и почвите;
		разработване на пространствено обвързани модели за риска от пожари и др.

Таб.1 Мерки за превенция на риска от горски пожари

За целта община Угърчин за периода на реализиране на новия ПИРО 2021-2027 трябва да предприеме следните **стратегически цели и оперативни дейности** за опазване на горския фонд:

1. **Задълбочаване на осведомеността за количеството и качеството на горския фонд на територията на общината и прилежащите села които трябва да се изразява основно в:**
 - Създаване на ГИС бази от данни за количеството, площите и качеството на горския фонд. Научни изследвания за екосистемите и видовете в горите в региона на Предбалкан и централната част на Дунавската равнина. Развитие на развойна дейност свързана със смекчаване на ефектите от климатичните промени които засягат горските площи на Угърчин. Изграждане на Национална служба за мониторинг на горите която да взаимодейства с обществени и частни организации които имат отношение към горите в България;
 - Провеждане на научни изследвания и моделиране за процесите на адаптация и възможностите за развитие на горските екосистеми. продължаване на изследванията на генофонда и генотипната изменчивост и пригодността към новите климатични условия за силно уязвими видове дървета, разработване на модели на риска, например от ветровали, пожари, увреждане от патогени. Провеждане на изследвания, анализи и оценка на микро- и макроравнище на данните от мониторинга на горските екосистеми; оценка на ефекта от промяната на дървесните ресурси. Проследяване на количествата на добив на дървесина с цел

превенция от браконьерство и създаване на условия за извличане на висока стойност.

2. Подобряването и защитата на горските ресурси в община Угърчин трябва да се концентрира около:

- Рекултивация на силно увредени територии на горски масиви и подобряване на защитните функции на гората чрез възстановяване на екосистемите. Опазване на повърхностните и подземни води и почвите необходими за съществуване на горите на Угърчин. Поддръжка и създаване на нови полезащитни порски пояси в земеделските земи и свързване на изолираните гори в равнините чрез създаване на горски коридори. Създаване на плантации от широколистни видове с кратка ротация за производство на биомаса и подобряване на почвените качества. Търсена на нови механизми за набавяне на капиталови ресурси и помощи за използване на стари земеделски земи които са пустеещи в създаване на нови горски площи;
- Общинската администрация трябва да положи усилия за поддържане на биоразнообразието и генетичния фонд на горските територии с основна цел запазване на устойчивостта на горите. Тя може да се изразява в увеличаване на видовете и структурното многообразие и ограничаване на събирането и експлоатацията. Опазване на места с най-голямо биоразнообразие в т.нар „стари гори“. Определяне на реликти и ендемични видове които са подложени на сериозен риск от изчезване поради влошаване в качеството на хабитатите породено от климатичните промени. Поради това общината трябва да положи усилия за тяхното опазване и да ограничи възможностите за навлизане на инвазивни видове и патогени. Необходимо е община Угърчин да направи опит да се включи в Европейската информационна система за горските генетични ресурси;
- Подобряване управлението на горските ресурси на община Угърчин трябва да включва задължително: система за ранно откриване и превенция на горски пожари, изграждане на система за дългосрочен мониторинг на природните нарушения, изпълнение на общинска инвентаризация на горите, интегриране в нови информационни системи в Националната информационна система за горските ресурси.

3. Подобряването на условията за устойчиво ползване и развитие на горските ресурси на територията на община Угърчин трябва да включва:

- Намаляване на добивите на дървесина за сметка на залесяване с нови площи от традиционни за района дървесни видове;
- Намаляване на използването на дървесина за изграждане на строителни обекти и жилищно строителство и стимулиране използването на нови рециклирани материали;
- Редуциране на нерегламентираното добиване на дървесина за битови нужди от страна на населението;
- Задължаване на концесионерите свързани с дърводобив да залесяват толкова хектара дървесина колкото са добили за съответната година;
- Подобряване на потенциала за устойчиво и екологосъобразно използване на дървесната биомаса за производство на енергия (създаване на програма за насърчаване инсталирането на съвременни системи за производство на енергия и топлина, разработване на стратегия за горската биомаса).

Приоритетни действия: планът за действие идентифицира следните приоритетни действия, които община Угърчин следва да предприеме в краткосрочен план:

- Учредяване на общински органи със звена в кметствата за контрол върху добива и потребление на дървесина ;
- Изготвяне на нов „План за ползване на дървесина от общинския горски фонд“, който липсва за последните 5 години;
- Стимулиране на научни изследвания и дейности за облекчаване на климатичните въздействия;
- Стартиране на научна програма която да подпомага адаптирането към глобалното затопляне на горските площи;
- Разработване на модели за негативни последици от екстремални климатични явления като: ураганни ветрове, смерчове, градушки, засушавания и др.;
- Насърчаване на лесовъдни стопанства, които увеличават видовото, генетичното и структурното разнообразие и ограничават пространственото събиране на насаждения с опростена структура поради изолираността на територията;
- Изграждане на общинска система за ранно откриване, реакция и превенция на горски пожари и други природни бедствия;
- Изграждане на общинска дирекция в Угърчин за дългосрочен мониторинг на природните нарушения;
- Опазване на горските масиви от дъб и леска със налични находища на бяла и черна трюфелови гъби;
- Изпълнение на общинска програма за инвентаризация на горите на всеки 5 години.

Заинтересовани страни: в община Угърчин включват представители от обществения сектор, министерствата и техните органи, които имат отговорности по отношение на горския сектор. Заинтересованите страни от частния сектор на територията на общината са горските предприятия и тези свързани с дървообработване. Собствениците на земя също са важни участници в процеса по устойчиво управление на горите. Важен фактор за справяне с климатичните последици и техните проявления в горите имат и научноизследователските институти, свързани със сектора, неправителствените организации и местните власти, които също играят важна роля на посредник при провеждането на политики за регионално развитие на местно ниво.

8.2. Сектор „Води“

Глобалното затопляне и природните бедствия неизбежно оказват влияние и върху количеството и качеството на **водите**, което може да доведе до проблеми с водоснабдяването. Общината обхваща водосбора на няколко реки: Сопотска, Калник (частично), Лесидренска, Елешница, Катунецка, Дрипла, Тоша (горното течение) и най-голямата за района р. Каменица. Всички реки, с изключение на р. Дрипла (с. Голец), са от водосборния басейн на р. Вит (десни притоци). Реките са малки, с малък дебит и почти пресъхващи през летния сезон. В община Угърчин не попадат райони със значителен потенциален риск от наводнения, определени на основание чл.146г от Закона за водите. Съгласно плана за защита при наводнения в област Ловеч, наводненията в областта могат да бъдат:- **природни**, които са причинени от активно топене на снеговете или от обилни валежи и по тази причина рязко и в големи количества се повишава водната маса реките Вит, Осъм и Видима;- **техногенни**, причинени от повредени или неправилно функциониращи хидротехнически съоръжения. И двата вида наводнения са се случвали през годините на територията на областта и в зависимост от готовността на населението и подготовката на органите на местно самоуправление ситуацията или е била овладявана или е водила до поражения на големи групи от хора и са причинявани значителни материални и екологични щети. В басейна на р. Вит от минали наводнения са пострадали 11 населени места, в някои от които наводненията са се случвали повече от един път. Това са градовете Тетевен и

Угърчин и селата Васильово, Черни Вит, Гложене, Български извор и триъгълника от високопланински села Глогово, Градешница и Галата. За последните три обекта е характерно, че наводненията се случват не поради повишаване на нивото на реката или на притоците ѝ, а в резултат на обилните валежи и снеготопенето през пролетта.

Стратегически и оперативни цели и дейности

- Провеждане на мероприятия по схемата на ПЧП за изграждане на пречиствателни станции за отпадни води на производствата свързани със ХВП и животновъдство. Поради ниската степен на изграденост на канализация само малко над 27 % за общината и пречиствателни станции за отпадни води, Необходимо е общината да реализира проект за изграждане на ПСОВ и ПСПВ.
- Засилване на контрола върху всички водни площи (реки, язовири и микроязовири) публична общинска собственост или такива отдадени на концесия поради нарастващия риск от безводие, суша и замърсяване на водите като алтернативен резервен източник на питейни води и такива за битови нужди. Синхронизиране с плановете за управление на речните басейни и на риска от наводнения Плановете за управление на речните басейни (ПУРБ) и Плановете за управление на риска от наводнения (ПУРН). Тези документи за стратегическо планиране са насочени към широк кръг заинтересовани страни - общество, бизнес (промишленост и други потребители на вода) и общини, чрез дейности за информиране и консултиране и активно участие.
- Контрола над язовирите е важен и за превенцията от наводнения като през последните няколко години такива случаи са често срещани за територията на България в периферията на регионите в селските райони;
- Засилване контрола и мониторинга върху състоянието на водните ресурси и тяхното използване, създаване на ГИС база данни с общодостъпна информация;
- Подобряване на осведомеността на населението с изменението на климата; включване на адаптацията към изменението на климата в учебните програми за начално и средно образование; подготовка и провеждане на обучения за държавната администрация и ВиК операторите.

Приоритетни действия: планът за действие идентифицира следните приоритетни действия, които следва да бъдат предприети в краткосрочен и средносрочен план:

- Информираност и публичност на адаптацията към изменението на климата (краткосрочен план);
- контрола и мониторинга върху състоянието на водните ресурси и тяхното използване, свързани с адаптацията към изменението на климата (средносрочен план);
- Създаване обществено достъпна ГИС база данни (средносрочен план);

Заинтересовани страни: включват министерства и басейновите дирекции. Академичните среди и научно-изследователските институти играят основна роля, заедно с гражданското общество и управлението на национално и местно ниво Изготвянето на **ПИРО 2021-2027 г.** за община Угърчин е съобразено с програмите и мерки в плановете за управление на речните басейни и с програмите от мерки в плановете за управление на риска от наводнения към басейновите дирекции, както и осигурява съгласуваност с всички други приложими плановете и програми в областта на опазването на околната среда или адаптацията към изменението на климата, разработени на национално, областно или общинско ниво.

8.3. Сектор „Биоразнообразие“

Изменението на климата оказва голямо влияние върху хабитатите на растителни и животински видове на територията на община Угърчин и нейното **биоразнообразие**. Глобалното затопляне и проблемите които поражда водят до загуба на биологично разнообразие и промяна в естествените обитания според НАТУРА 2000, в допълнение на това влияе и за промяна в биохимията на ландшафтите. Това намалява добива на земеделска продукция и редуцира броя на животните в стопанствата. Също така се оказва негативно влияние и върху естествените обитания на аквакултури и риба във водните басейни. В обобщение можем да посочим, че климатичните изменения влияят по следния начин за биоразнообразието на община Угърчин и прилежащите и територии:

- Изчезване на видове и намаляване на генетичното разнообразие в равнинния и полу-планинския пояс;
- Нарушаване на жизнения цикъл и филологичните фази на растителните видове и по конкретно на тези със стопанско и битово значение;
- Нарушаване в жизнения цикъл на дивите и селскостопанските животни;
- Въздействие върху екосистемните услуги на територията на община Угърчин.

Стратегическите и оперативни цели и дейности за община Угърчин се изразват в следните дейности които трябва да се предприемат за запазване на биологичното разнообразие на територията на общината. Конкретните действия трябва да бъдат в следните направления:

1. *Подобряване степента на управление на екосистемите, което трябва да включва:*

- Интегриране на всички дейности по опазване на биоразнообразието със законодателната и правна основа на стратегическото планиране и прилагане на нормативната база. Разработване и прилагане на стратегия за устойчиво развитие и опазване на биологичното разнообразие. Включване в рамките на стратегията на приложими мерки за справяне с промените в биоразнообразието които са породени от климатичните промени. Двата документа могат да се разработят като част от Стратегия за екологичната инфраструктура и биоразнообразие в които да се предвижда операционализиране на процедурите по изготвяне на ОВОС/СОО. Това ще подобри мониторинга и познанията свързани с промените в екосистемите и биоразнообразието;
- Създаване на статистическа база от данни и периодичен отчет за състоянието на екологията и биоразнообразието (препоръчително веднъж на 1 или 2 години). Създаване на дирекция към екоравновесие което да е свързана с въглеродно екологично счетоводство което да отговаря за отчитане на нивата на замърсители и вредни емисии във въздуха и водните площи. Създаване на общински комисии които да следят пряко за опазването на биологичното разнообразие и околната среда с представители поне 1 служител в кметствата в прилежащите села, които да се събират няколко пъти в годината за отчитане на предприетите мерки и установените нарушения.

2. *Подобряването на системата от знания и умения и предоставяне на базите от данни които община Угърчин трябва да събира са важни за следните мероприятия:*

- Създаване на достъп до базите от данни за анализ и външна оценка от страна на министерства, научна общност, НПО и бизнеса;
- Насърчаване на научни изследвания за бъдещето на община Угърчин в рамките на новия програмен период. Разработване на информационни

инструменти за научните изследвания насочени към практически дейности за подобряване на състоянието на биоразнообразието и превенцията от климатичните промени;

- Използване на знанията на местни жители за традиционните местообитания и отглежданите видове;
- Използване на доброволчески кампании свързани със опазване на биоразнообразието изразени в залесяване, изграждане на хранилки за животни и птици и др.;
- Организиране на обучения сред учащите за развитието на екосистемите. Организиране на разяснителни кампании в публичния и частен сектор за значението на климатичните промени за развитието на биоразнообразието в общината.

3. *Обособяване и разширяване на площи за опазване и защита на биологичното разнообразие и хабитатите в община Угърчин в периода 2021-2027, трябва да включва:*

- Възстановяване и увеличаване на размера на територии които са застрашени от антропогенна намеса с основна цел създаване на местообитания за традиционни за района растителни животински видове. Намаляване на фрагментацията между защитени територии и земеделски площи чрез определяне на „червени линии“ които ограничават загубата на биоразнообразие. Прилагане на програми за опазване и възстановяване на разнообразието от диви и лечебни растения и диви животни.

4. *Подобряването на устойчивостта на системата в община Угърчин към различни видове натиск трябва да се основава на:*

- Редуциране на замърсяванията чрез заустяване на реки от битовата дейност и предприятията на ХВП. Оценка на капацитета на природните компоненти спрямо екологичния отпечатък на жителите и възможностите за поносимост от страна на екосистемите. Прилагане на система за мониторинг и изготвяне на ОВОС за всяко от селата в общината;
- Възстановяване на растителни видове и ландшафти унищожени от антропогенна намеса.

5. *Устойчиво развитие на екосистемите и биоразнообразието в община Угърчин за новия ПИРО задължително трябва да включва:*

- Прилагане и стимулиране на генетични ресурси които се приспособяват на промените в средата, интегриране между естествените местообитания и селското стопанство. Възстановяване на нарушени екосистеми и подобряване на достъпа до екосистемните услуги.

За опазване на биоразнообразието в общината за новия планов период 2021-2027 общината в Угърчин трябва да предприеме следните **приоритетни действия**, които трябва да бъдат предприети от местните власти в средносрочен и краткосрочен хоризонт:

- Разработване на стратегии и планове за опазване и развитие на екосистемите и биологичното разнообразие на територията на община Угърчин (в краткосрочен план);
- Запазване и контрол на местообитанията на трюфели и контрол над добива и търсенето на тази култура, обособяване на сезони за добив на трюфели поради риск от тяхното изчезване;

- Интегриране на стратегиите със законовата рамка на Република България (в краткосрочен план);
- Създаване на интеграция и съвместимост между събирането на данни за състоянието на биоразнообразието и заинтересованите лица, публични институции или научни учреждения (в краткосрочен план);
- Предоставяне на данните за обществено ползване (в кратко и средносрочен план);
- Насърчаване и привличане на научната област за системни научни изследвания за биоразнообразието и неговата трансформация под натиска на климатичните промени (в краткосрочен план);
- Събиране на традиции и обичаи за опазване на екосистемите от местното население (в краткосрочен и средносрочен план);
- Създаване на доброволчески кампании за опазване на биоразнообразието и събиране на данни (в краткосрочен и средносрочен план);
- Стимулиране на информационни и образователни кампании(в краткосрочен и средносрочен план);
- Определяне на границите на защитени територии и „червени линии“ за предотвратяване на загубата на биологично разнообразие (в краткосрочен и средносрочен план);
- Създаване на местни програми свързани с опазването на околната среда (в средносрочен план);
- Оценка на поносимостта към екологичните промени на екосистемите (в краткосрочен и средносрочен план);
- Прилагане на мониторинг и ОВОС за контрол над измененията в местообитанията и биоразнообразието (в краткосрочен и средносрочен план);
- Изготвяне на планове за пасищата и мерите за животновъдство и планове за добив на дървесина които липсват в административните планови документи за предходните 5 години (в краткосрочен план).

Заинтересовани страни: към територията на община Угърчин могат да бъдат всички министерства които имат отношение по тази проблематика и всички държавни органи които са пряко свързани с биологичното разнообразие на Република България. Научните институции и академичните среди които да извършват теренни изследвания и мониторинг за количеството, качеството и изменението на биоразнообразието и неговите съставни части. Участие на НПО и граждански сдружения и инициативи по опазване на околната среда. Засилване на интересите на бизнеса, неговите асоциации и организиране на кампании за поддържане и опазване на биологичното разнообразие на територията на община Угърчин.

8.4. Сектор „Туризм“

Пространствено териториалната концентрация на дейностите свързани с туризъм зависи изключително от времето и мястото. Климатичните промени влияят върху сезонните видове туризъм в България. Сектора на туризма е много зависим от климатичните изменения и пред него се появяват нови краткосрочни и дългосрочни рискове. Въпреки повишението на температурите това може да окаже изменения в туристическите сезони и това да ги направи по привлекателни за община Угърчин.

Основните рискове, свързани с изменението на климата, включват по-малък брой туристи, по-кратък среден престой, здравословни проблеми за туристите, по-лоши условия за отдих на открито, увреждане на туристическата инфраструктура и рекреационни ресурси, затруднен достъп до туристическите дестинации и недостиг на

вода. Възможностите, които биха могли да възникнат от изменението на климата включват по-дълъг сезон с високи температури и междинни сезони и развитие на нови туристически продукти. По-малко разходи за отопление през зимния сезон в местата за настаняване и повишаване на тези за охлаждане и климатизация през летния сезон.

Негативното развитие на природните компоненти влияе пряко и върху условията за **туризъм** в община Угърчин, която разчита на селския, познавателен, ловен и културен туризъм за развитие на своята икономика. Отделно характерно свойство на общината са естествените находища на трюфелови гъби което представлява интерес за туристите и поради това общината организира фестивал на Трюфела, който се провежда ежегодно.

Стратегически и оперативни цели и дейности за развитие на туризма в община Угърчин се изразяват в няколко стратегически области:

1. *Включване на адаптацията към изменението на климата в разработването на политиките и нормативните актове на общината които следват следната смислова подреденост:*

- Разработване на стратегия за развитие на устойчив и екологичен туризъм в съответствие с изменението на климата и „Националната стратегия за адаптация и план за действие за туризма“;
- Създаване на адекватна и удобна за представителите на този бранш административна тежест за прилагане на програми и рамки за застраховане на материално техническата база, туристите. Засилване на екологичния контрол над туристическите обекти и обектите за подслон и хранене. Създаване на механизми за подпомагане на устойчивия и екологичен туризъм на територията на община Угърчин;
- Подобряване на туристическия брандинг под формата на община с малък риск за здравето на туристите от климатичните промени. Предоставяне на чиста околна среда за развитие на рекреационния туризъм.

2. *Подобряване на познанията, управлението на риска и адаптацията към изменението на климата от страна на туристическия сектор. За целта общината трябва да обърне внимание на следните проблеми:*

- Повишаване на осведомеността в представителите на отрасъла за измененото на климата;
- Разработване на програми за подпомагане на селския туризъм в случаите на проявления от екстремалния климат които могат да унищожат туристически ресурси;
- Прилагане на програми за изследване на климатичните промени и тяхното влияние върху развитието на туризма на община Угърчин;
- Разработване на показатели за туризма, чувствителни към изменението на климата които да са релевантни за туристическия сектор;
- Разпространение на публикации за състоянието на туризма в общината и разработване на система за мониторинг и оценка на туристическите ресурси;

3. *Изграждането на капацитет в община Угърчин за адаптация на туризма към климатичните промени трябва да включва следните дейности:*

- Препоръчва се създаване на регионална и локална оценка за степента на адаптивност на сектор Туризм към климатичните промени;
- Разработване на система от инструменти и индикатори за адаптивния капацитет;

- Въвеждане на финансови стимули за повишаване капацитета на заинтересованите страни. Прилагане на специални програми като: курсове в коледжите и университетите със социалност Туризъм; подобряване на координацията, информираността и комуникацията между отговорните правителствени и обществени институции.

4. Конкретните действия които община Угърчин трябва да предприеме при изпълнение на ПИРО за периода 2021-2027г. са:

- Разработване и прилагане от страна на общината на списък от мерки за адаптация на туризма към климатичните промени с ясна дефиниция на възможностите и заплахите;
- Разработване на нови дестинации, изграждане на еко пътеки, обособяване на места за отдих, къмпинг и рекреация;
- Идентифициране на развитието на нови туристически сектори породени от глобалното затопляне;
- Дефиниране на предложения за използване на нови технологии които намаляват вредното въздействие на туризма към околната среда и водите;
- Разработване на управленски програми за използване на туристическите ресурси.

Приоритетни действия за развитието на туризма в общината: предложения план за действие за устойчиво развитие на туризма се концентрира в следните приоритетни действия които общинската администрация в Угърчин следва да предприеме в краткосрочен и средносрочен план. За целта общината трябва да се опита да изпълни следните действия:

- Ангажиране на широк кръг от хора за разпространение на знания по отношение на адаптацията към изменението на климата, за достигне до местните предприемачи и организации в областта на туризма;
- Предложения за показатели за мониторинг за въздействието на климата които имат отношение към климатичните промени;
- Провеждане на обучения за подобряване на знанията за климатичните промени и тяхното въздействие върху климата и микро климата;
- Стремез към развитие на екологичния и селския туризъм предвид икономическия и социален профил на общината;
- Привличане на доброволци за изграждане на екопътеки и създаване на местни инициативни групи които да се занимават с поддържане на традициите които са важни за културния туризъм.

Заинтересовани страни: в този процес могат да бъдат съответните министерства и техните органи които са отговорни за политиките и регламентите в областта на туризма. Частният сектор, браншовите асоциации и предприемачи също са ключов участник. Не на последно място, роля имат и организациите за управление на туристическите райони, научноизследователските институти и местното население което има своята роля за развитието на селския туризъм в община Угърчин.

8.5. Сектор „Човешко здраве“

Освен в тези сектори изменението на климата засяга пряко и **човешкото здраве** и качеството на живот в община Угърчин. Застаряването на населението и повишаване на температурите подлага на риск населението на възраст над 65 г. и това с хронични заболявания. Изменението на климата влияе върху човешкото здраве чрез температурите и влажността на сърдечно-съдови заболявания, удари, трансмисивна заболяемост, инфекции, респираторни заболявания, алергии. Екстремните

метеорологични явления и пожарите повишават нивата на смъртност, и болести свързани с водите и храните, те могат да доведат до посттравматично стресово разстройство а промяната във валежите и състава на водите могат да причинят ,бактериални инфекции и диария. Затоплянето може да предизвика усложнения и липсата на център за спешна медицинска помощ на територията на община Угърчин може да се окаже много важно за запазване здравето на хората.

Стратегически и оперативни цели и дейности: ситуацията в общината налага действия и оперативни цели насочени в следните стратегически области:

1. *Подобряването на методите за управление и адаптация към климатичните промени на човешкия организъм трябва да съчетава:*

- Подобряване качеството на здравната система и превенция от създаване за условия на риск от пандемии и паразитни болести поради повишаване на температурите и влажността;
- Разработване на национални, регионални и общински планове за действие на сектор Здравеопазване според изискванията и промените от климатичните промени;
- Програми за контрол на хроничните заболявания, преглед и актуализиране на стандартите, нормите, плановете и политиките на община Угърчин;
- Изграждане на административен, инфраструктурен, комуникационен, финансови технически капацитет на общината;
- Разработване, актуализиране и разпространение на каталог на добрите здравни практики;
- Приоритизиране на нуждите от инфраструктура и технологично оборудване за опазване на здравето на населението в община Угърчин.
- Изграждане на професионален капацитет изразен в провеждане на тематични семинари и обучение на лекарите, фармацевтите и стоматолозите които изпълняват своята практика на територията на общината и прилежащите села;
- Актуализиране на стандартите за медицинско лечение, свързани с изменението на климата.

2. *Изграждане на база от знания и осведоменост за опасностите от глобалното затопляне трябва да се концентрират в:*

- Развиване на общественото образование и осведоменост относно адаптацията към изменението на климата. Препоръчва се изработване от РЗИ кодекс за лично поведение на гражданите при опасни явления, свързани с изменението на климата;
- Развитие система за мониторинг, събиране на данни и ранно предупреждение за превенция на населението на общината;
- Разработване на база от научни изследвания относно изменението на климата и човешкото здраве - оценка за уязвимостта на здравето на населението в общината;

3. *Процесите на адаптиране на външната среда в община Угърчин имат отношение за намаляване на негативното въздействие на климатичните промени върху човешкото здраве. Адаптацията трябва да се изпълни по следните критерии:*

- Разработване на общинска концепция с насоки за приспособяване на обществената среда към изменението на климата изразено в промяна и използване на устойчиви на атмосферните влияния конструкции, материали, инструменти;

- Друг аспект засяга изграждането и поддръжка на обществени места със защитна архитектура и ландшафта дизайн срещу екстремни метеорологични явления;
- Изграждане на социално капацитет и разработване на общинска програма за профилактичен контрол на здравния статус и осигуряване на съответно лечение;
- Актуализиране на регистъра на социалните групи в община Угърчин, които са уязвими към изменението на климата и разработване на програма за работа с тези групи.

Приоритетни действия: планът за действие на община Угърчин предвиден за новия период се идентифицира със следните приоритетни действия, които следва да бъдат предприети в краткосрочен план:

- Разработване на стратегия и план за действие за изменението на климата и човешкото здраве за община Угърчин;
- Актуализиране на нормите, плановете, политиките и други общински документи, които имат отношение към изменението на климата и човешкото здраве;
- Преглед на нуждите на инфраструктурата и технологичното оборудване, свързани с изменението на климата в здравния сектор;
- Изграждане на център за спешна медицинска помощ и закупуване на линейка за предоставяне на първа помощ на лица, които страдат от високо кръвно налягане, диабет, атеросклероза и други заболявания и такива които са изложени на риск от топлинни удари и влошаване на здравния статус в резултат от горещото време;
- Разработване на тематични информационни материали за изменението на климата и последиците за човешкото здраве;
- Прилагане и актуализиране на стандарти за медицинско лечение, свързано с последиците от изменението на климата;

Заинтересовани страни: страните които имат интерес от тези дейности са община Угърчин и нейните жители. Министерството на Здравеопазването и НЗОК. Регионалните здравни инспекции също трябва внимателно да упражняват мониторинг и контрол на тези събития с основна цел по ранна превенция и редуциране на риска. Професионалните медицински сдружения и научно-изследователските институти, свързани със сектора, също са много важни. Водещата неправителствена организация на Червения кръст също се превръща във важен участник.

Рисковите зони в община Угърчин могат да се разделят на няколко основни групи, които са породени от различните проявления на климатичните промени:

- рискови зони породени от екстремални валежи и градушки, мълнии - наводнения, свлачища, кални потоци, развитие на патогени в екосистемите, развитие на патогени по растенията и животните в земеделието, унищожаване на земеделска продукция, унищожаване на транспортна инфраструктура;
- рискови зони от ураганни ветрове, прашни и снежни бури, смерчове - горски площи, падане на покриви в населени места, счупване на дървета от вятъра, нанасяне на щети върху инфраструктура късане на далекопроводи за ел. захранване, нанасяне на щети върху паркове и зелени площи, нанасяне на щети върху административни сгради;
- рискови зони породени от топлинни вълни- горски пожари, намаляване на добивите от земеделска продукция, риск със водоснабдяването, риск от здравословни проблеми.

Поради климатичните промени и затоплянето в България се наблюдават тенденции за увеличаване честотата на екстремални климатични явления и аномалии, доказателство за това са чести интензивни валежи, които водят до наводнения, свлачища и влошаване качеството на питейните води. Периодите на продължителни засушавания през летните месеци на годината могат да предизвикат пожари, унищожаване на горски площи, намаляване на земеделската продукция, изчерпване на водните ресурси на общината и др. Всички екстремни аномалии са потенциален риск за развитието и живота на територията на община Угърчин.

Запазване на екологичния комфорт в урбанизираните територии

Съгласно Общия Устройствен план на община Угърчин, териториалната структура на общината се дели на **урбанизирана, земеделска, горска, защитени и нарушени територии**. Към тях спадат и **територия заета от води и водни обекти, територия за транспорт, територии за инженерно-техническа инфраструктура**.

Урбанизацията е дългосрочен процес, който се характеризира както с увеличаване на населението, което живее в градовете, така и с разширяване на градските зони. Процесът на урбанизация на даден регион има отчетливи ефекти върху икономиката и екологичното състояние. В границите на общината има един град и дванадесет села. Малкият процент площ на урбанизираните територии в община Угърчин (2.34%) и по-големият процент на земеделски (53.03%) и горски територии (41,72%) допринасят за запазване на екологичното равновесие и комфорт на територия на общината.

Въпреки това измененията в климата и екстремалните климатични явление неизбежно указват макар и на места по-малко влияние върху урбанизираните територии, тези събития могат да увредят инфраструктурата, да нарушат услугите в секторите на градския транспорт, водоснабдяването, електропреносната мрежа и условията за развитие на туризъм. Екстремните температури засягат най-вече по-големите градове, например:

- интензивните валежи от своя страна могат да предизвикат наводнения и свлачища, които да засегнат жилищния фонд, инфраструктурата и населението.
- повишаването на температурата на въздуха и продължителните засушавания могат да окажат влияние върху водоснабдяването най-вече на местата където им недостиг.
- Туризмът също ще бъде засегнат от метеорологичните явления, включително от застрашаване на културните атракции.
- Изменението на климата се развива по начин, по който се очаква да се увеличат негативните ефекти върху здравето на хората от повишената температура, така и да се повиши уязвимостта на населението В урбанизираните територии екстремните температури създават по-големи рискове за здравето на възрастните хора, особено за бедните и тези, които живеят в жилища с по ниско качествено строителство или такива които са бездомни.

Прилагането на стратегически документи за превенция и управление на климатичните промени и изменението на климата трябва да са важна съставна част от **ПИРО 2021-2027 г.** за предходните години и за бъдещото развитие на общината. Изготвянето на стратегии и прилагането на план за действие, води до намаляване на риска и по-лесно справяне с бедствия, аварии и екологични катастрофи. Едни от най-важните мерки за запазването на екологичния комфорт в урбанизираните територии са:

- извършването на периодичен мониторинг и контрол върху състоянието на околната среда и нейните компоненти (въздух, води, почви, биоразнообразие и др.)

- създаването на база данни с цел информираност и проследяване на промените в екологичното състояние в урбанизираните територии и навременното вземане на решения за действия;
- подобряване на сътрудничеството между националните, областните и местните власти;
- разработването на финансови, социални и политики за управление на риска с оглед АИК;
- включване на АИК в политиките за регионално и градско развитие, включително жилищно и друго строителство;
- подобряване комуникацията със заинтересованите страни относно адаптирането към изменението на климата.

Ресурсна осигуреност

Навременното и добре планирано приспособяване към изменението на климата и екстремалните климатични явления е много по-ефективно и евтино в икономическо и човешко отношение. Мерките трябва да се прилагат сега, преди да настъпят най-тежките последици от нестабилността на климата. Не е достатъчно решенията за справяне с промените в климата да се взимат на национално ниво, затова е необходимо повишаване на ролята на местната власт в провеждането на политика и прилагането на навременни мерки. Трябва да се засили загрижеността на общинско ниво за последиците от изменението на климата с цел справянето с проблеми като, наводнения, замърсяване на въздуха и водите, недостига на питейна вода и унищожаване на зелените площи и екосистеми. Мерките, които се прилагат за територията на цялата страна се ограничават до изготвянето на стратегически документи на национално ниво и по-малко на общинско ниво, което е крайно недостатъчно за да се предотвратят последиците от изменението на климата и екстремните климатични явления в природата.

Общината разполага с изготвени стратегически документи „Програма за опазване на околната среда на територията на община Угърчин 2015-2020 г.“; „Програма за управление на отпадъците 2015-2020 г.“ и „Общинска дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива“ период на действие 2013-2023 г. Те се интегрират в смисъла на националните документ за изпълнението на мерките за адаптация на промените на климата освен прилагането на стратегически документи е нужно използването на публични и частни ресурси. Ролята на държавния бюджет и бюджетите на местните общини е да съфинансират европейски и международни източници и да финансират самостоятелно мерки. Основните публични средства, които могат да се използват са: БФП от ЕСИФ, ОП, която може да се използва за въздействието на екстремните метеорологични явления е **Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС), Програма „Развитие на селските райони“ (ПРСР)** също може да предложи възможности за финансиране. Необходимо е по-тясно сътрудничество с Министерство на околната среда и водите (МОСВ); Министерство на земеделието храните и горите (МЗХГ) Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), използването на нископихвени заеми, финансови инструменти и национални източници (държавен и общински бюджет) За периода **20121-2027 г.** от 20 до 25 % от бюджета на ЕС ще се използва за действия, свързани с изменението на климата, включително адаптация. Също така се предвижда увеличаване на финансирането по програмата LIFE на ЕС за околната среда и действията, свързани с климата. Привличане на частни инвестиции и по-широко прилагане на финансови инструменти чрез международните финансови институции (ЕИБ, ЕБРВ и Световна банка).

Разработените стратегии и планове за действие, представляват добър инструмент за договаряне на бъдещата интеграция на мерките за адаптиране към изменението на климата във финансирането от ЕС след 2020 г.

9. Част VII. Действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО Угърчин

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО Угърчин цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на плана на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана, и на база на определените индикатори за наблюдение и оценка.

Основната дейност по наблюдението на изпълнението на ПИРО Угърчин е изготвянето на ежегодни доклади, които се публикуват на страницата на общината. Те служат за изготвяне на междинен доклад и окончателен доклад за изпълнение, които също се публикуват на страницата на общината, а също така и като основа за актуализация. Докладите се изготвят от общинската администрация.

Междинният доклад следва да се изготви до края на 2024 година, а окончателният – до края на 2028 година. Докладите се обсъждат и приемат от общинския съвет.

Типът на индикатора, който ще се прилага към съответен приоритет или цел зависи от конкретиката на формулираните цели, приоритети и мерки в съответния ПИРО. Най-общо индикаторите за продукт измерват напредъка по отношение на приоритетите и мерките, а индикаторите за резултат – по отношение на целите. Въпреки това е възможно за даден приоритет да се формулира както индикатор за продукт, така и индикатор за резултат. Индикаторите за резултат се формулират само по отношение на целите. Индикаторите за продукт могат да измерват и постигането на мерките, но не е задължително да се формулират за всяка отделна мярка, дейност или проект – включването на индикатори по отношение на мерките зависи от конкретната ситуация.

Използваният метод за разработване на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО е т.н. SMART – акроним от английски думи за определяне на ясни цели, чрез които да се очакват и конкретни резултати.

- S (Specific) – целта трябва да е специфична;
- M (Measurable) – целта трябва да е измерима;
- A (Achievable) – целта трябва да е постижима;
- R (Realistic) – целта трябва да е реалистична;
- T (Timely) – целта трябва да има някакъв срок.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Наблюдението на плана се осъществява в съответствие с разпоредбите на ППЗРР. Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на ПИРО чрез създаване на екип за разработване на годишните доклади.

Окончателният доклад включва последваща оценка за изпълнението на плана:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
2. оценка на общото въздействие;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

За създаване на аналитичната част на ПИРО са използвани основно данните на НСИ, Дирекция Бюро по труда, ИСУН 2020, както и такива от общината и те служат като базови стойности за следващите 7 години. Източниците на информация за изпълнението на ПИРО Угърчин следва да бъдат избрани по същия начин - независими и надеждни.

Индикатори за продукт

Индикаторите за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и/или мерки за развитие на общината. По някои от приоритетите те могат да се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикатори за резултати

Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период. Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори, а в някои случаи – с качествени оценки относно достигнатата степен в социалното, икономическото и инфраструктурното развитие на общината и приноса на това развитие за общото развитие на региона.

10. Част VIII. Предварителна оценка на основание чл.32 от ЗРР

За разработването на ПИРО, по преценка на кмета на общината, може да се извърши предварителна оценка на плана съгласно чл. 32 от ЗРР. В този случай предварителната оценка е неразделна част от съдържанието на ПИРО.

Тя се осъществява успоредно с разработването на ПИРО и съдържа оценка за социално-икономическото въздействие на плана върху развитие на общината и евентуално екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда. Екологичната оценка оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и на критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда. Успоредно с работата по разработване на ПИРО кметът на общината уведомява МОСВ/съответната РИОСВ за разработването му и ако това бъде изискано, възлага извършване на екологична оценка (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС). Средствата за финансирането както на оценката за социално-икономическото въздействие на плана, така и на екологичната оценка, се осигуряват заедно с тези за изработване на плана. Изготвянето

им се извършва от независими експерти, при спазване на изискванията на ЗОП, ЗООС и ЗБР. Това не отменя задължението за инвестиционните проекти за проектните идеи и проектите, включени в ПИРО, да се извършват законово установените екологични оценки, респ. ОВОС, за всеки проект поотделно.

Заклучение

Съгласно чл. 26 от Правилника за прилагане на ЗРР планът за интегрирано развитие на община Угърчин се актуализира при наличие на някое от следните обстоятелства:

- при съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
- в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
- при съществени промени в национални или секторни стратегии, концепции и програми, влияещи върху изпълнението на плана.

Актуализация на програмата за реализация на плана може да бъде извършвана периодично въз основа на изводите и препоръките в годишните доклади за наблюдение с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие. Периодичната актуализация на програмата за реализация и приложенията към нея се извършва с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране. Така например, в случай на възникнала възможност за включването на допълнителни ресурси – средства от оперативните програми за периода 2021-2027 години или от други национални или донорски проекти и програми, при актуализацията на програмата за реализация могат да бъдат идентифицирани допълнителни проектни идеи, които да бъдат финансирани с допълнителните ресурси. Допълнителни мерки, дейности и проекти или проектни идеи се включват в програмата или приложенията към нея само чрез обосновка на приноса им към постигането на целите и приоритетите на плана при спазване на принципа на интегриран подход.

При актуализацията на програмата за реализация в нея задължително следва да се включат и следните видове проекти/проектни идеи, за които е доказан приноса към постигането на целите и приоритетите на плана:

- Всички проектни идеи, които общината е включила след 2020 година в процеса по актуализиране и допълване на инвестиционната си програма по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, които не са включени в ИПГВР 2014-2020 до финалното му отчитане;
- Всички проекти, предвидени за финансиране изцяло с финансови инструменти по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 след 2020 година, за които Междинното звено е издало положително становище за съответствие с ИПГВР, които не са включени в ИПГВР 2014-2020 до финалното му отчитане;
- Други идентифицирани след 2020 година проекти/проектни идеи за градско развитие, които са финансирани със средства от ЕСИФ 2014-2020, които не са включени в ИПГВР 2014-2020 до финалното му отчитане.

Изготвеният актуализиран ПИРО се приема при условията и по реда за изработване и приемане на плана.

Приложения

Приложение 1: Мерки в програмата за реализация на ПИРО Угърчин 2021-2027

Приложение 1-А: Индикативен списък на важни за общината проекти;

Приложение 2: Индикативна финансова таблица;

Приложение 3: Матрица на индикаторите;

Приложение 3а: Списък на общите индикатори;

Използвани източници на информация

Закон за регионалното развитие, Обн., ДВ. бр. 50 от 30 май 2008 г.;

Правилник за прилагане на ЗРР, Обн., ДВ. бр. 70 от 7 август 2020 г.;

Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г., МРРБ месец март 2020 г.;

Закон за туризма, Обн., ДВ. бр. 30 от 26 март 2013 г.;

Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. и Актуализация на НКПР от 2019 г.;

Социално-икономически анализ на районите в Република България, МРРБ 2019 г.;

Интегрирана териториална стратегия за развитие на СЗР 2021-2027 г.;

Регистър на защитените зони в България, ИАОС;

НСИ;

НСИ ИНФОСТАТ;

Програма за развитие: България 2030, МС;

Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и план за действие;

Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г., МОСВ;